

طرح حمایت از مالکیت صنعتی
فصل اول اختراعات
مبحث اول کلیات
<p style="text-align: right;">ماده 1</p> <p>اختراع نتیجه فکر فرد یا افراد است که رامحل عملی جدیدی را برای حل مشکل فنی مشخص در زمینه صنعت ارائه می‌نماید. اختراع ممکن است به صورت فرآورده یا فرآیند باشد.</p>
<p style="text-align: right;">ماده 2</p> <p>گواهینامه اختراع، سندی است که مرجع ثبت مالکیت صنعتی که در این قانون «مرجع ثبت» نامیده می‌شود، برای اختراع صادر می‌کند و نشان‌دهنده حقوق انحصاری مندرج در این قانون برای دارنده آن است.</p>
<p style="text-align: right;">ماده 3</p> <p>بهرمندی از حقوق ناشی از اختراع مندرج در این قانون، منوط به ثبت آن نزد مرجع ثبت است.</p>
<p style="text-align: right;">ماده 4</p> <p>موارد زیر از مصادیق اختراع موضوع این قانون نیست یا از حیطه حمایت از اختراع خارج است:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1- کشفیات، نظریه‌های علمی، روش‌های ریاضی و آثار هنری 2- کاربرد جدید از فرآورده‌ها یا فرآیندهای شناخته‌شده 3- طرحها، قواعد و روش‌های انجام فعالیت‌های ذهنی و فعالیت‌های اجتماعی، کسب و کار و بازی‌ها 4- روش‌های پیشگیری، تشخیص، جراحی و درمان در بیماری‌های انسان و حیوان تبصره- این بند شامل فرآورده‌های مورد استفاده در روش‌های مذکور که منطبق بر تعریف اختراع است، نمی‌شود. 5- گیاهان و جانوران و ریزسازواره (میکروارگانسیم)ها و اجزای آنها آنچنان که در طبیعت یافت می‌شوند، ارقام گیاهی و جانوری و اجزای ژنتیکی آنها، مشتقات زیستی طبیعی و همچنین فرآیندهای اساساً زیستی طبیعی <p>تبصره 1- این بند ریزسازواره (میکروارگانسیم)های دست‌ورزی‌شده ژنتیکی و فرآیندهای میکروبیولوژیک تولید و تکثیر آن که به واسطه مداخله مستقیم انسان در ترکیب ژنتیکی</p>

به دست می‌آیند و خواصی دارند که در حالت عادی از گونه‌های طبیعی حاصل نمی‌شود و همچنین فرآیندهای زیستی مبتنی بر طراحی و مداخله فنی و دارای شروط سه‌گانه اختراع از مصادیق این بند محسوب نمی‌شوند.

تبصره 2- ارقام گیاهی دست‌ورزی شده مطابق قانون ثبت ارقام گیاهی و کنترل و گواهی بذر و نهال مصوب 1384/4/29 و منابع دامی دست‌ورزی شده مطابق قانون نظام جامع دامپروری کشور مصوب 1388/5/7 با اصلاحات و الحاقات بعدی به ثبت می‌رسند.

6- اختراعی که بهره‌برداری از آن، خلاف موازین شرعی، نظم عمومی و یا اخلاق حسنه است.

7- اختراعی که بهره‌برداری از آن با حفظ حیات یا سلامت انسان مغایرت دارد یا موجب آسیب جدی به محیط زیست یا کاهش تنوع زیستی می‌گردد.

مبحث دوم حق تقاضای ثبت اختراع

ماده 5

ماده 5- اشخاص زیر حق تقاضای ثبت اختراع را دارند:

- 1- مخترع (شخص پدید آورنده اختراع) یا قائم‌مقام قانونی یا نماینده قانونی وی
 - 2- شخصی که اختراع به سفارش او حاصل شده است یا قائم‌مقام قانونی یا نماینده وی، با رعایت حقوق مخترع.
- تبصره 1- اگر افرادی به صورت مشترک اختراعی را پدید آورده باشند، حق تقاضای ثبت اختراع و حقوق ناشی از گواهینامه ثبت اختراع به‌طور مشترک به آنان تعلق دارد.
- تبصره 2- کارکنان مرجع ثبت، حق تقاضای ثبت اختراع برای خود یا به‌نماینده‌گی از دیگری را ندارند.

ماده 6

- چنانچه دو یا چند شخص در پدیدآوردن اختراعی واحد، مشارکت داشته و سهم آنها در این همکاری مشخص باشد، میزان مشارکت هر یک به تفکیک در گواهینامه اختراع قید می‌شود و حقوق حاصل از آن، به همان نسبت به ایشان تعلق می‌گیرد. در صورتی که کار هر یک از آنها جدا و متمایز نبوده یا میزان مشارکت آنها در ایجاد اختراع مشخص نباشد، نام همه آنها در گواهینامه اختراع ذکر می‌گردد و حقوق ناشی از گواهینامه، به‌طور مساوی به همه آنها تعلق می‌گیرد.

ماده 7

- هر یک از مالکان مشترک اختراعی واحد، بدون نیاز به کسب رضایت مالکان دیگر می‌تواند سهم خود را انتقال داده یا به عنوان وثیقه یا هر نوع تضمین دیگر قرار دهد.

تبصره 1- در صورتی که یکی از شرکا بخواهد سهم خود از اختراع ثبت‌شده را به دیگری منتقل کند، باید پیشنهاد فروش خود را به شرکاء دیگر اعلام نماید؛ در صورت وجود پیشنهاد خرید، با مبلغ برابر بین خریدار و یکی از شرکاء اولویت خرید تا مدت پانزده روز با آن شریک است و در صورتی که قیمت پیشنهادی خریدار، بالاتر از قیمت پیشنهادی شرکاء باشد، اولویت خرید با میزان قیمت پیشنهادی خریدار تا مدت پنج روز با

شرکای دیگر است.
تبصره 2- هر یک از مالکان مشترک به تنهایی، یا همه آنها به اتفاق می‌توانند در مورد نقض حقوق موضوع این قانون، به مرجع صالح قضائی مراجعه کنند.
تبصره 3- در صورت مخالفت برخی از شرکاء با بهره برداری از اختراع، شریک یا شرکای دیگر می‌توانند الزام شرکاء ممتنع را از مرجع صالح قضائی تقاضا نمایند و با پرداخت مابه ازای عادلانه سهم آنها از منافع ناشی از بهره برداری، از اختراع استفاده نمایند.

ماده 8

- هرگاه دو یا چند شخص، مستقل از یکدیگر اختراع واحدی پدیدآورده باشند، شخصی که اظهارنامه خود را زودتر تسلیم کرده باشد، حق ثبت اختراع را دارد. همچنین اگر دو یا چند شخص، مدعی حق تقدم موضوع ماده (10) این قانون باشند، هرکدام که بتواند ثابت کند اظهارنامه‌اش را مطابق مقررات مربوط زودتر از دیگران تسلیم کرده است مشروط بر اینکه آن اظهارنامه، استرداد یا رد نشده باشد، حق ثبت اختراع را دارد.

ماده 9

- در صورتی که اختراع، ناشی از استخدام یا قرارداد باشد، حقوق مادی ناشی از اختراع متعلق به کارفرما است، مگر آنکه به صورت دیگری توافق شده باشد. به منظور صدور گواهینامه اختراع، متقاضی ثبت باید نام مخترع را به مرجع ثبت اعلام کند.
تبصره- چنانچه اختراع در چهارچوب موضوع فعالیت قراردادی مخترع نباشد یا در مورد اختراع ناشی از اجرای قرارداد، تعیین تکلیف نشده باشد، حقوق مادی ناشی از اختراع متعلق به پیمانکار یا مستخدم است، مگر آنکه اختراع با استفاده از دانش، اطلاعات، فناوری و یا ابزار و تجهیزات متعلق به کارفرما صورت گرفته باشد که در این صورت، حق ثبت اختراع و حقوق ناشی از گواهینامه آن متعلق به مخترع است و کارفرما نیز حق بهره‌برداری غیرانحصاری از اختراع را دارد.

ماده 10

- چنانچه شخصی بر اساس «قانون اجازه الحاق دولت ایران به اتحادیه عمومی بین المللی معروف به پاریس برای حمایت مالکیت صنعتی و تجاری و کشاورزی (کنوانسیون پاریس برای حمایت از مالکیت صنعتی) مصوب 10 / 12 / 1337»، برای ثبت اختراع، اظهارنامه‌ای را به مرجع ثبت یکی از کشورهای که در زمان تسلیم اظهارنامه، عضو کنوانسیون بوده است تسلیم کند، با رعایت مفاد این قانون و کنوانسیون مذکور که از این پس در این قانون «کنوانسیون پاریس» نامیده می‌شود، به مدت دوازده ماه از تاریخ تسلیم این اظهارنامه بر اشخاص دیگر حق تقدم دارد.
تبصره- در صورتی که متقاضی ثبت اختراع، مدعی دو یا چند اظهارنامه پیشین باشد، تاریخ شروع حق تقدم از زمان تقدیم اولین اظهارنامه محاسبه می‌گردد.

- شرایط اختراع

ماده 11

اختراعی قابل ثبت است که دارای شرایط شکلی و ماهوی مندرج در این قانون باشد. چنانچه مرجع ثبت، این شرایط را مطابق مواد مذکور در این مبحث از این قانون احراز کند، اختراع را ثبت می‌نماید؛ در غیر این صورت، اظهارنامه را رد و مراتب را با ذکر دلایل رد به صورت کتبی به متقاضی ابلاغ می‌کند.

ماده 12

ماده 12- شرایط اختراع عبارت است از:

- 1- جدید بودن: بدین معنا که اختراع در فن یا صنعت پیشین، وجود نداشته باشد؛
 - 2- دارا بودن گام ابتکاری: بدین معنا که اختراع برای دارنده مهارت متعارف در فن یا صنعت مربوط، معلوم و آشکار نباشد؛
 - 3- دارا بودن کاربرد صنعتی: بدین معنا که اختراع در رشته‌ای از صنعت، قابل ساخت یا استفاده باشد.
- تبصره 1- مراد از صنعت، مفهوم عام آن است و شامل مواردی نظیر صنایع دستی، کشاورزی، ماهیگیری و خدمات نیز می‌شود.
- 2- فن یا صنعت پیشین، یعنی هر آنچه قبل از تاریخ تقاضای ثبت یا در موارد مقتضی، قبل از تاریخ حق تقدم ناشی از اظهارنامه ثبت اختراع، در هر نقطه از جهان از طریق انتشار شفاهی، کتبی، استفاده عملی یا از هر طریق دیگر برای عموم افشاء شده باشد.
 - تبصره 3- چنانچه افشای اختراع ادعایی ظرف مدت شش ماه قبل از تاریخ تقاضا یا در موارد مقتضی، قبل از تاریخ حق تقدم صورت گرفته باشد، مانع ثبت توسط مخترع یا نماینده وی نیست.
 - تبصره 4- مناط تشخیص گام ابتکاری، تاریخ تسلیم اظهارنامه یا در موارد مقتضی تاریخ آغاز حق تقدم خواهد بود.

ماده 13

ثبت اختراع مطابق این قانون، مستلزم تسلیم اظهارنامه به مرجع ثبت است.

ماده 14

اظهارنامه ثبت اختراع باید بر اساس برگه (فرم) مخصوصی که مطابق آیین‌نامه اجرائی این قانون تهیه می‌شود تکمیل شده و شامل موارد زیر باشد:

- 1- اطلاعات هویتی مخترع
- 2- اطلاعات هویتی مالک
- 3- توصیف اختراع
- 4- خلاصه‌ای از توصیف اختراع
- 5- ادعا یا ادعاهای اختراع
- 6- نقشه یا نقشه‌ها (در صورت وجود)
- 7- تعیین طبقه اختراع بر اساس طبقه‌بندی بین‌المللی اختراعات

تبصره- تکمیل این بند اختیاری است.

8- تعیین پیوست‌ها

تبصره- هویت در این قانون برای اتباع ایرانی نام، نام خانوادگی و شماره ملی شخص حقیقی و نام و نوع و شناسه انحصاری شخص حقوقی و برای اتباع خارجی نام، نام خانوادگی و نشانی برای اشخاص حقیقی و نام و نشانی برای اشخاص حقوقی است.

ماده 15

مدارک زیر باید به اظهارنامه پیوست شود:

- 1- مدارک هویت متقاضی و مخترع
 - 2- درخواست کتبی مبنی بر عدم ذکر نام مخترع، در صورتی که او بخواهد نامش در گواهینامه اختراع درج نشود.
 - 3- مدارک مربوط به حق تقدم که باید همزمان با تسلیم اظهارنامه یا حداکثر ظرف مدت یک‌ماه پس از آن تاریخ، تسلیم شود. (در صورت درخواست حق تقدم)
 - 4- رسید پرداخت هزینه‌های قانونی
 - 5- مدارک نمایندگی، در صورتی که نماینده اظهارنامه را تسلیم نماید.
- تبصره- در خصوص منابع زیستی متعلق به سایر کشورها، در صورت رفتار متقابل، مجوز دسترسی از متقاضی درخواست می‌شود.

ماده 16

در صورتی که اختراع مربوط به حوزه زیست‌فناوری و منابع ژنتیک باشد، متقاضی مکلف است علاوه بر موارد مندرج در مواد (14) و (15) این قانون، اطلاعات و اسناد زیر را به‌ضمیمه اظهارنامه خود به مرجع ثبت تسلیم نماید:

- 1- اعلام مبدأ جغرافیایی منبع زیستی طبیعی مورد استفاده برای انجام اختراع و نحوه دسترسی به منابع
 - 2- اعلام محل نگهداری و نحوه دسترسی در خصوص منابع زیستی فاقد مبدأ جغرافیایی
 - 3- گواهی تودیع نمونه ژنتیکی یا زیستی به مراکز نگهداری ذخایر ژنتیکی و زیستی در صورت عدم امکان توصیف آن، بنا به تشخیص مرجع ثبت
- تبصره- مراکز ذیصلاح برای تودیع و صدور گواهی و شناسه(کد) تودیع برای مواد زیستی و ژنتیکی توسط مرجع ثبت اعلام می‌شود.

ماده 17

توصیف اختراع باید صریح و مشتمل بر نکاتی باشد که شرایط ماهوی اختراع را در مورد ادعاهای متقاضی به طور منجز تبیین کند، به‌نحوی که به‌طور کامل و مؤثر اختراع را افشاء نماید و به‌گونه‌ای باشد که برای شخص دارای مهارت متعارف در فن مربوط، واضح و قابل پیاده‌سازی باشد و از نظر مخترع، بهترین روش اجرایی را برای اختراع ارائه کند. خلاصه توصیف فقط به‌منظور ارائه اطلاعات فنی است و نمی‌توان برای تعیین محدوده حمایت به آن استناد کرد.

ماده 18

ادعا یا ادعاها باید گستره حمایت از اختراع را به شکل گویا، موجز و کامل تعیین کرده و

از چهارچوب توصیف فراتر نرود.
تبصره- هر یک از ادعاهای یک اختراع مبنای ارزیابی در مرجع ثبت و رسیدگی به دعاوی نقض در مرجع صالح قضایی خواهد بود.

ماده 19

چنانچه در اظهارنامه به نقشه‌هایی استناد شود که به آن ضمیمه نشده است، مرجع ثبت به متقاضی ابلاغ می‌کند که نقشه‌ها را ظرف مدت یک‌ماه تسلیم نماید. در صورت تحویل نقشه‌ها توسط متقاضی، مرجع مذکور تاریخ تقاضا را تاریخ دریافت نقشه‌ها محسوب می‌کند؛ در غیر این صورت، تاریخ تقاضا را همان تاریخ دریافت اظهارنامه قید می‌نماید و استناد به نقشه‌ها قابل پذیرش نیست.

ماده 20

متقاضی می‌تواند تا قبل از تصمیم مرجع ثبت مبنی بر تأیید یا رد اظهارنامه، با پرداخت هزینه مربوط، اصلاحاتی را در ادعا یا ادعاها انجام دهد، مشروط بر آنکه از حدود توصیف اظهارنامه نخست تجاوز نکند.

ماده 21

متقاضی حق تقدم باید به صورت مکتوب همراه با اظهارنامه خود، حق تقدمی را که در نتیجه تسلیم یک یا چند اظهارنامه ملی، منطقه‌ای یا بین‌المللی به یکی از کشورهای عضو کنوانسیون پاریس به دست آورده است، درخواست کند. همچنین متقاضی باید ظرف مدت یک‌ماه، تصویر یا رونوشت اظهارنامه‌ای را ارائه دهد که مرجع ثبت اظهارنامه، مبنای حق تقدم آن را گواهی کرده باشد. با پذیرش درخواست حق تقدم، حمایت‌های مذکور در کنوانسیون پاریس شامل آن می‌شود. در صورت عدم رعایت شرایط مندرج در این ماده و دیگر مقررات مربوط، درخواست مذکور فاقد اعتبار است.

ماده 22

چنانچه متقاضی ثبت، قبل از تسلیم اظهارنامه به مرجع ثبت، اظهارنامه اختراعی را در خارج از کشور تسلیم نموده که عین و یا ماهیت آن مربوط به همان اختراعی باشد که در اظهارنامه تقدیمی به مرجع ثبت تسلیم کرده است، باید علاوه بر شماره و تاریخ آن اظهارنامه، مدارک زیر را به عنوان پیوست، به آن مرجع تسلیم کند:

- 1- تصویر هرگونه تصمیم، نامه یا اخطاریه‌ای که متقاضی در رابطه با نتایج بررسی‌های انجام‌شده در مورد اظهارنامه‌های تسلیم‌شده در خارج از کشور دریافت کرده است.
- 2- تصویر گواهی‌نامه اختراعی که براساس اظهارنامه‌های تسلیم‌شده در خارج از کشور ثبت شده است. (در صورت وجود).
- 3- تصویر هرگونه تصمیم نهایی مبنی بر رد اظهارنامه یا رد ثبت اختراع ادعا شده در اظهارنامه‌های تسلیم‌شده در خارج از کشور
- 4- تصویر هرگونه تصمیم نهایی مبنی بر بی‌اعتباری گواهی‌نامه اختراع صادرشده براساس اظهارنامه‌های تسلیم‌شده در خارج از کشور

تبصره- متقاضی مذکور در صورتی می‌تواند اختراع مزبور را در ایران ثبت کند که بیش از دوازده‌ماه از تسلیم اولین اظهارنامه وی در خارج از کشور نگذشته باشد.

مرجع ثبت پس از پذیرش اظهارنامه، آن را از لحاظ مطابقت با شرایط راجع به محتویات اظهارنامه و اسناد و مدارک مربوطه ارزیابی می‌کند. چنانچه اظهارنامه یا پیوست‌های آن مطابق مواد (15) و (22) این قانون تنظیم و تسلیم نشده باشد، جهت اصلاح و تکمیل آن یک‌ماه مهلت داده می‌شود مشروط به این که اظهارنامه در زمان دریافت، حاوی امور زیر باشد:

- 1- درخواست صریح یا ضمنی ثبت اختراع
- 2- خلاصه توصیف اختراع
- 3- مشخصاتی که شناخت هویت متقاضی یا نماینده قانونی وی و تماس با آنها را ممکن سازد.

چنانچه اظهارنامه‌ای فاقد شرایط مقرر در بندهای مذکور باشد و یا ظرف مهلت یک‌ماه رد شود، مرجع ثبت مکلف است حسب مورد مراتب رد یا رفع نقص را به نحو مستدل و مستند، به‌صورت کتبی به متقاضی یا نماینده قانونی وی ابلاغ کند. متقاضی می‌تواند ظرف مدت یک‌ماه پس از تاریخ ابلاغ، به تصمیم رفع نقص یا رد اظهارنامه اعتراض کند. اعتراض باید به‌صورت کتبی در دو نسخه تنظیم و همراه با دلایل و مستندات و رسید مربوط به پرداخت هزینه رسیدگی، به مرجع ثبت تسلیم شود.

مرجع ثبت یک نسخه از اعتراض‌نامه را به «کمیسیون رسیدگی به اختلافات ثبت مالکیت صنعتی» ارجاع و نسخه دوم آن را پس از ثبت، با قید تاریخ و شماره وصول، به معترض یا نماینده قانونی وی مسترد می‌نماید. کمیسیون رسیدگی به اختلافات ثبت مالکیت صنعتی، از نماینده رئیس مرجع ثبت و دو کارشناس با تخصص مرتبط با موضوع با دعوت از معترض تشکیل می‌شود و با اکثریت آراء تصمیم‌گیری می‌کند. کارشناس رسیدگی‌کننده به پرونده، بدون داشتن حق رأی در جلسات شرکت می‌کند. نحوه انتخاب اعضای کمیسیون مذکور و ترتیب رسیدگی آن با توجه به تنوع موضوعات تخصصی، در آیین‌نامه اجرائی این قانون مشخص می‌شود.

تبصره 1- تصمیم‌های نهایی کمیسیون رسیدگی به اختلافات ثبت مالکیت صنعتی ظرف مدت یک‌ماه از تاریخ ابلاغ، در مرجع صالح قضائی قابل اعتراض است.
تبصره 2- کارشناس رسیدگی‌کننده به موضوع نمی‌تواند در مورد همان موضوع به‌عنوان عضو کمیسیون انتخاب شود.
تبصره 3- در صورت رد اعتراض در کمیسیون، هزینه رسیدگی به اعتراض، قابل استرداد نیست.

تبصره 4- کمیسیون رسیدگی به اختلافات ثبت مالکیت صنعتی، به تشخیص رئیس مرجع ثبت می‌تواند به تعداد متعدد شعبه و عضو علی‌البدل داشته باشد.
تبصره 5- در صورت درخواست تمدید مهلت رفع نقص، مرجع ثبت پس از بررسی اوضاع و احوال، در این زمینه تصمیم مقتضی اتخاذ می‌نماید. درخواست تمدید مهلت، صرفاً برای یک بار و حداکثر به مدت سی‌روز ممکن است.

اظهارنامه فقط باید به یک اختراع یا گروهی از اختراعات مرتبط با هم که یک اختراع کلی را تشکیل می‌دهند، مربوط باشد. متقاضی می‌تواند تا زمانی که اظهارنامه وی مورد

موافقت قرار نگرفته است، اظهارنامه اصلی اختراع کلی را به دو یا چند اظهارنامه تقسیم کند. اظهارنامه‌های تقسیمی باید واجد الزامات اظهارنامه اصلی، از جمله تاریخ تقاضای اولیه و در موارد مقتضی، حق تقدم آن باشد.

مرجع ثبت مکلف است پس از بررسی شکلی و قبل از بررسی ماهوی اختراع، واحد بودن اختراع را بررسی کند و در صورت تشخیص واحد نبودن اختراع، موضوع را به همراه دلایل، به‌طور کتبی به متقاضی ابلاغ نماید که اظهارنامه خود را به یک اختراع محدود کند. متقاضی می‌تواند دلایل و توضیحات خود را در اعتراض به نظر مرجع ثبت ظرف مدت یک‌ماه اعلام نماید. چنانچه مرجع ثبت مربوط نظر متقاضی را وارد نداند، یکی از اختراعات مطرح‌شده در اظهارنامه بر اساس دسته ادعاهای مجزای موضوع تبصره (2) این ماده را به انتخاب متقاضی بررسی می‌کند. در صورتی که متقاضی در مهلت مذکور پاسخ نداده یا انتخاب خود را بیان ننماید، تنها اختراع نخست مورد بررسی قرار می‌گیرد.

متقاضی می‌تواند سایر اختراع یا اختراعات مشتق‌شده از اظهارنامه اولیه را در قالب اظهارنامه‌های جدید با تاریخ حق تقدم اختراع اولیه به مرجع ثبت تسلیم نماید مشروط بر اینکه در اظهارنامه جدید همان متن توصیف‌نامه اولیه را ذکر کند. در اظهارنامه جدید امکان حذف نام مخترعانی که در این بخش از اختراع نقش نداشته‌اند وجود دارد.

تبصره 1- ذکر نشدن ارتباط اجزاء در اختراع کلی، موجب بی‌اعتباری گواهی‌نامه مربوط نمی‌شود.

تبصره 2- به منظور سهولت در تشخیص وحدت اختراع از سوی مرجع ثبت، متقاضی مکلف است، ادعاهای خود را به ترتیب و منظم دسته‌بندی و از یکدیگر مجزا نماید. چنانچه اظهارنامه، توأمان حاوی ادعاهایی در خصوص فرآیند و فرآورده باشد، ادعاهای فرآیند و فرآورده نیز باید از یکدیگر تفکیک و دسته‌بندی شود، به‌نحوی که هیچ وابستگی بین این دسته از ادعاها وجود نداشته باشد. این حکم در مورد ادعاهای مربوط به فرآیند تولید آن محصول و فرآیند استفاده از آن نیز جاری است. شیوه دسته‌بندی ادعاها و نحوه مرتب کردن آن در آیین‌نامه اجرایی این قانون مشخص می‌شود.

ماده 25

ماده 25- متقاضی ثبت اختراع می‌تواند تا قبل از صدور گواهی‌نامه اختراع، اظهارنامه خود را مسترد نماید. چنانچه متقاضیان اظهارنامه متعدد باشند، تقاضای استرداد باید با موافقت همه آنان باشد. چنانچه حقوق اظهارنامه به شخص ثالث واگذار شده باشد، استرداد اظهارنامه امکان‌پذیر نیست. ذی‌نفع می‌تواند اعتراض خود نسبت به استرداد را در کمیسیون ماده (23) این قانون طرح نماید.

تبصره 1- در صورت استرداد یا رد اظهارنامه یا اعراض از آن، هزینه‌های پرداخت‌شده مسترد نمی‌گردد.

تبصره 2- چنانچه اظهارنامه مستردشده، مبنای اظهارنامه‌های تقسیم‌شده دیگری قرار گرفته باشد، استرداد تأثیری در اظهارنامه‌های بعدی نخواهد داشت، مشروط بر اینکه اظهارنامه‌های تقسیمی قبل از تاریخ استرداد، به مرجع ثبت ارائه شده باشد.

ماده 26

در صورت وجود شرایط شکلی و واحد بودن اختراع، مرجع ثبت، شرایط ماهوی اظهارنامه و پیوست‌های آن و رعایت ماده (18) این قانون را ظرف مدت یکسال از تاریخ تسلیم مورد بررسی قرار می‌دهد و نتیجه این بررسی را به متقاضی ابلاغ می‌کند. متقاضی می‌تواند ظرف مدت یکماه از تاریخ ابلاغ، دلایل خود را نسبت به گزارش کارشناسی، به مرجع ثبت ارائه کند یا اینکه ظرف همان مدت، تغییراتی را در چهارچوب اظهارات یا ایرادهای ارزیاب در ادعا یا ادعاها انجام دهد، مشروط بر اینکه در نتیجه این تغییرات، ادعا یا ادعاهای اصلاحی، از حدود توصیف اظهارنامه نخست فراتر نرود. مرجع ثبت، نظر نهایی خود را مبنی بر پذیرش یا عدم پذیرش اظهارنامه مورد تقاضا که کارشناسان ذی‌ربط با در نظر گرفتن دلایل و پاسخ متقاضی و دلایل ذی‌نفعان (در صورت ارائه) تدوین نموده‌اند، ظرف مدت یکماه به متقاضی ابلاغ می‌کند. در صورت رد تقاضای ثبت، متقاضی می‌تواند با رعایت مفاد ماده (23) این قانون، به این تصمیم اعتراض کند.

تبصره 1- در صورت ضرورت به تشخیص مرجع ثبت، مهلت یکساله مذکور در این ماده، حداکثر تا شش‌ماه دیگر قابل افزایش است.

تبصره 2- چنانچه ظرف مهلت مذکور در این ماده، مرجع ثبت پاسخ بررسی ماهوی را مشخص نکند، موضوع به درخواست متقاضی قابل رسیدگی در کمیسیون موضوع ماده (23) این قانون است.

تبصره 3- در صورت درخواست تمدید مهلت رفع نقص، مرجع ثبت پس از بررسی اوضاع و احوال، در این زمینه تصمیم مقتضی اتخاذ می‌نماید. درخواست تمدید مهلت، صرفاً برای یک بار و حداکثر به مدت سی‌روز ممکن است.

ماده 27-

مرجع ثبت، اظهارنامه و پیوست‌های مربوط به آن را پس از گذشت هجده‌ماه از تاریخ ثبت اظهارنامه یا در صورت مقتضی از تاریخ حق تقدم، برای عموم منتشر می‌کند. چنانچه بررسی و تأیید اظهارنامه قبل از مهلت مذکور تمام شود، متقاضی می‌تواند با پرداخت هزینه مربوط به صورت مکتوب از مرجع مذکور تقاضا کند اظهارنامه و پیوست‌های مربوط به آن را قبل از مهلت هجده‌ماهه منتشر کند.

تبصره- مرجع ثبت مکلف است اظهارنامه‌هایی که به هر دلیل رد شده‌اند را نیز برای عموم منتشر نماید. مرجع ثبت موظف است امکان دسترسی عمومی به سامانه برخط یا **جویسگر (موتور جستجوی)** اظهارنامه‌های رد شده را ایجاد کند

ماده 28-

هر شخصی که نسبت به تقاضای ثبت اختراع و پذیرش اظهارنامه اعتراض داشته باشد، باید آن را به صورت کتبی، در دو نسخه به مرجع ثبت تسلیم نماید. نسخه دوم

اعتراضنامه پس از ثبت، با قید تاریخ و شماره وصول، به معترض مسترد می‌گردد. اعتراضنامه باید همراه با دلایل و مستندات و رسید مربوط به پرداخت هزینه رسیدگی به اعتراض تسلیم شود. چنانچه مرجع ثبت پس از بررسی اعتراضنامه و مدارک مورد استناد، آن را ناقص تشخیص دهد، موارد را به صورت مکتوب به معترض اطلاع می‌دهد و از او می‌خواهد که ظرف مدت دهر روز از تاریخ ابلاغ، نسبت به رفع نقص اقدام کند؛ در غیر این صورت، اعتراضنامه بی اعتبار محسوب می‌شود.

ماده 29-

پس از انتشار متن نهایی اختراع، هر شخصی که نسبت به پذیرش اظهارنامه اعتراض داشته باشد، می‌تواند ظرف مدت نه ماه اعتراض خود را به مرجع ثبت تسلیم کند. مرجع ثبت، اعتراض واصله را جهت رسیدگی و اتخاذ تصمیم به کمیسیون ماده (23) این قانون ارسال می‌کند. در صورت سپری شدن مهلت نه ماهه، شخص معترض به اختراع ثبت شده و گواهینامه صادر شده، می‌تواند اعتراض خود را در مرجع صالح قضائی مطرح کند.

ماده 30-

هرگاه شخصی با داشتن ادعای حق مالکیت، نسبت به اختراعی که قبلاً به نام او ثبت شده و شخص دیگری اظهارنامه ثبت آن را به مرجع ثبت تسلیم نموده است اعتراض کند، باید همزمان با اعتراض، برای خود تقاضای ثبت اختراع کند و هزینه ثبت اظهارنامه و سایر هزینه‌های مربوط به آن را تأدیه نماید. مرجع ثبت موظف است ظرف مدت دهر روز از تاریخ وصول اعتراضنامه، نسخه‌ای از آن را به انضمام رونوشت مدارک و دلایل استنادی، به متقاضی ثبت ابلاغ کند.

متقاضی مکلف است ظرف مدت بیستروز از تاریخ ابلاغ، پاسخ مکتوب خود به اعتراض وارده را به مرجع ثبت تسلیم نماید. چنانچه متقاضی نسبت به اعتراض سکوت کند یا به صورت مکتوب آن را بپذیرد، درخواست او برای ثبت اختراع، مسترد شده محسوب می‌شود و مرجع ثبت مراتب را به معترض ابلاغ می‌کند تا از طریق اظهارنامه‌ای که همزمان با اعتراض تسلیم کرده است، نسبت به ثبت آن اقدام کند.

در صورتی که متقاضی اعتراض را وارد نداند، مرجع ثبت مراتب را ظرف مدت ده روز به معترض ابلاغ می‌کند و وی از تاریخ ابلاغ می‌تواند ظرف مدت بیستروز اعتراض خود را به کمیسیون موضوع ماده (23) این قانون تسلیم کند و رسید آن را به مرجع ثبت تحویل دهد. در این صورت رسیدگی به اظهارنامه ثبت اختراع تا تعیین تکلیف نهایی پرونده اعتراض متوقف می‌ماند و در صورت عدم تسلیم رسید اعتراض، روند رسیدگی به اظهارنامه اولیه ادامه می‌یابد.

ماده 31-

<p>در مواردی که معترض با ادعای داشتن حقوق دیگری غیر از حق مالکیت، نسبت به اختراعی که اظهارنامه ثبت آن به مرجع ثبت تسلیم شده و هنوز در ایران به ثبت نرسیده است اعتراض داشته باشد نیز حکم ماده (30) این قانون مجری است، مگر اینکه اختراع قانوناً قابل ثبت نباشد که در این صورت لازم نیست که اظهارنامه ثبت اختراع به مرجع ثبت تسلیم شود.</p>
<p>ماده 32-</p> <p>پس از گذشت مهلت مقرر در مواد (27) و (28) این قانون و پذیرش نهایی اظهارنامه، مرجع ثبت، اختراع را ثبت نموده و پس از دریافت هزینه مربوط، گواهینامه ثبت اختراع را صادر و به متقاضی تسلیم می‌کند.</p> <p>تبصره- مهلت پرداخت هزینه موضوع این ماده، حداکثر یک‌ماه پس از اعلام پذیرش نهایی اظهارنامه به متقاضی است و تا شش‌ماه با پرداخت جریمه‌ای معادل نصف حق الثبت قابل تمدید است. در صورت عدم پرداخت هزینه مربوط در این مهلت، اظهارنامه بی‌اعتبار محسوب می‌شود.</p>
<p>مبحث چهارم</p> <p>مبحث چهارم- حقوق ناشی از اختراع و مدت اعتبار آن</p> <p>بند اول- جنبه‌های مادی حقوق ناشی از اختراع</p>
<p>ماده 33</p> <p>جنبه‌های مادی حقوق ناشی از اختراع یا حق بهره‌برداری انحصاری از آن، متعلق به دارنده گواهینامه اختراع (مالک اختراع) است.</p>
<p>ماده 34</p> <p>مدت اعتبار گواهینامه اختراع، حداکثر بیست‌سال پس از تاریخ تسلیم اظهارنامه است.</p>
<p>ماده 35</p> <p>بهره‌برداری از اختراع ثبت‌شده در ایران، از سوی اشخاصی غیر از مالک اختراع، مشروط به موافقت مالک آن یا نماینده یا قائم مقام وی است. مالک اختراع ثبت‌شده یا نماینده یا قائم مقام او می‌تواند با رعایت مواد (38) و (58) این قانون علیه هر شخصی که بدون اجازه وی یا نماینده یا قائم‌مقام او، مبادرت به انجام یکی از اعمال مندرج در مواد (36) و (37) این قانون نموده و مرتکب نقض حقوق وی شده است، حسب مورد، دعوا یا شکایت خود را در مرجع صالح قضائی اقامه کند.</p>
<p>ماده 36</p> <p>در صورتی که اختراع به صورت فرآورده باشد، حقوق مادی ناشی از گواهینامه اختراع و بهره‌برداری انحصاری از آن عبارت است از:</p> <p>1- ساخت</p>

- 2- واردات
 - 3- عرضه برای فروش
 - 4- فروش و استفاده از فرآورده
 - 5- ذخیره به قصد فروش یا عرضه برای فروش یا استفاده از فرآورده
- تبصره- بهره‌برداری‌های مندرج در این ماده شامل ریزسازواره (میکروارگانسیم)های دست‌ورزی‌شده موضوع گواهینامه اختراع که با قصد تجاری‌سازی از طریق تکثیر یا تولید مثل به دست آمده و واجد همان ویژگی‌های مورد ادعا در گواهینامه هستند نیز می‌شود.

ماده 37-

در صورتی که اختراع به صورت فرآیند باشد، حقوق مادی ناشی از گواهینامه اختراع عبارت است از:

- 1- استفاده از فرآیند
 - 2- موارد مندرج در ماده (36) این قانون در خصوص فرآورده‌هایی که به‌طور مستقیم از طریق فرآیند به دست می‌آیند به جز ارقام گیاهی یا دامی
- تبصره- در خصوص فرآیندهای زیستی موضوع گواهینامه اختراع که موجب تکثیر ریزسازواره (میکروارگانسیم) دست‌ورزی‌شده مورد ادعا می‌شود، فرآورده‌هایی که به‌طور مستقیم از ریزسازواره (میکروارگانسیم) دست‌ورزی‌شده تکثیر شده به دست می‌آید نیز مشمول این ماده است.

ماده 38-

- حقوق مادی ناشی از اختراع ثبت‌شده و بهره‌برداری از آن، شامل موارد زیر نمی‌شود:
- 1- فروش مجدد فرآورده‌هایی که توسط مالک اختراع یا با توافق او در بازار عرضه می‌شود؛
 - 2- واردات فرآورده‌هایی که توسط مالک یا با توافق او در بازار عرضه شده است؛
- تبصره- مفاد بندهای (1 و 2) این ماده شامل فروش مجدد فرآورده‌هایی که حاوی منبع ژنتیکی قابل تکثیر هستند و توسط مالک اختراع یا با توافق او در بازار ارائه شده‌اند نیز می‌شود، مشروط بر آنکه ماده ژنتیکی به‌دست‌آمده به‌طور متوالی برای تکثیر یا رویش مجدد به کار گرفته نشود.
- 3- استفاده از وسایل موضوع اختراع در هواپیماها، وسائط نقلیه زمینی یا کشتی‌های سایر کشورها که به‌طور موقت یا به‌طور تصادفی وارد حریم هوایی، مرزهای زمینی یا آبهای کشور می‌شوند؛
 - 4- بهره‌برداری از اختراع که با هدف استفاده در تحقیقات علمی یا آزمایشی یا با اهداف آموزشی و پژوهشی انجام می‌شود؛
 - 5- بهره‌برداری توسط هر شخصی که به صورت غیرمتقلبانه قبل از تقاضای ثبت اختراع یا در مواقعی که حق تقدم تقاضا شده است، قبل از تاریخ تقاضای حق تقدم همان اختراع، از اختراع استفاده می‌کرده یا اقدامات جدی و مؤثری جهت آماده‌شدن

برای استفاده از آن در ایران به عمل آورده است، مشروط بر آنکه آن شخص اثبات نماید دانش اختراع را از طریق افشای اطلاعات در موعد مهلت ارفاقی مخترع که در آن اظهارنامه تسلیم شده است و یا در نتیجه نقض تعهدات خود نسبت به مالک اختراع یا نماینده وی به دست نیاورده است. حقوق استفاده‌کننده قبلی تنها به همراه شرکت یا کسب‌وکار یا به‌همراه بخشی که در آن از اختراع استفاده می‌شده یا مقدمات استفاده از آن فراهم گردیده، قابل انتقال یا واگذاری است.

6- استفاده شخصی از اختراع بدون مقاصد تجاری

7- اقدام مقدماتی برای استفاده تجاری از اختراع دارویی

8- ساخت داروهای ترکیبی تک‌نسخه‌ای

9- تغییر شیوه کاربرد داروی ثبت‌شده بدون تغییر در ماهیت

ماده 39-

موارد صدور پروانه بهره‌برداری اجباری به شرح زیر است:

1- اقتضای مصالح ملی و منافع عمومی: در مواردی که با نظر بالاترین مقام دستگاه اجرائی مربوط، مصالح ملی و منافع عمومی (مانند امنیت ملی، تغذیه، بهداشت یا توسعه سایر بخش‌های اقتصاد کشور) اقتضاء کند که دستگاه اجرائی یا اشخاص ثالث معین از اختراع بهره‌برداری کنند؛

2- اتخاذ رویه‌های ضد رقابتی: در صورتی که بهره‌برداری مالک اختراع یا اشخاص مجاز از طرف او، مغایر با رقابت آزاد باشد و بالاترین مقام دستگاه اجرائی مربوط، بهره‌برداری از اختراع را رافع مشکل تشخیص دهد؛

3- کوتاهی بهره‌برداری اختراع در ایران: هنگامی که سه سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه اختراع یا دو سال از تاریخ صدور گواهینامه اختراع گذشته و مخترع، بدون عذر موجه در ایران از آن بهره‌برداری نکرده یا به میزان کافی عرضه نکرده باشد. در محاسبه مهلت حمایت، مهلتی که طولانی‌تر است باید منظور گردد؛

4- وجود اختراعات وابسته: در مواردی که اختراع مؤخر که متضمن پیشرفت مهم فنی است و اهمیت اقتصادی قابل‌توجهی دارد بدون استفاده از یک اختراع مقدم، قابل بهره‌برداری نباشد.

ماده 40-

برای تشخیص هریک از موارد مندرج در بندهای (1) تا (3) ماده (39) این قانون، موضوع در کمیسیون مرکب از رئیس مرجع ثبت، بالاترین مقام دستگاه اجرائی ذی ربط (یا نمایندگان هریک از آنها) و یکی از قضات متخصص در این امر با **انتخاب** رئیس قوه قضائیه، مطرح می‌شود. در صورت موافقت آن کمیسیون، دستگاه اجرائی یا اشخاص معین، بدون نیاز به موافقت مالک اختراع، از آن بهره‌برداری می‌کنند. به منظور انجام تمام وظایف اداری کمیسیون موضوع این ماده، دبیرخانه‌ای تحت ریاست رئیس مرجع ثبت در آن مرجع تشکیل می‌شود.

تبصره 1- تصمیم‌های کمیسیون لازم الاجراء بوده و ظرف مدت بیست‌روز قابل اعتراض در شعب ویژه دادگاه‌های موضوع ماده (145) این قانون می‌باشد.

تبصره 2- پروانه بهره‌برداری اجباری اختراعات دفاعی را که سازمانهای دفاعی

تقاضا کرده‌اند، توسط کمیسیونی به ریاست رئیس ستاد کل نیروهای مسلح یا نماینده وی و با عضویت نماینده وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و رئیس سازمان دفاعی متقاضی صادر می‌شود.

ماده 41-

متقاضی پروانه بهره‌برداری اجباری باید توانایی‌های لازم برای بهره‌برداری از اختراع را داشته باشد. درخواست صدور پروانه بهره‌برداری اجباری به دبیرخانه موضوع ماده (40) این قانون تسلیم می‌شود و باید شامل موارد زیر باشد:

- 1- نظرات و دلایل متقاضی مبنی بر اقتضای مصالح ملی و منافع عمومی یا وجود رویه ضد رقابتی و یا کوتاهی در به کار بردن اختراع در ایران
- 2- دلایل و مدارکی که به موجب آن ثابت شود دستگاه اجرایی یا سایر اشخاص متقاضی، از مالک اختراع درخواست بهره‌برداری نموده، ولی نتوانسته‌اند اجازه بهره‌برداری را در شرایط و مدت زمان متعارف تحصیل نمایند.
- 3- دلایل و مدارک مثبت در راستای توانایی استفاده متقاضی پروانه بهره‌برداری اجباری از اختراع

تبصره- درخواست‌هایی که از سوی دستگاه‌های اجرایی ارائه می‌شود باید به امضای بالاترین مقام آن دستگاه رسیده باشد.

ماده 42-

دبیرخانه پس از دریافت درخواست پروانه بهره‌برداری اجباری، حداکثر ظرف مدت ده‌روز موضوع را به مالک اختراع ابلاغ می‌کند. مالک اختراع می‌تواند حداکثر ظرف مدت سی‌روز نظرات و دلایل خود را به صورت مکتوب به دبیرخانه تحویل دهد. این نظرات و دلایل در دبیرخانه به ثبت رسیده و برای تصمیم‌گیری به کمیسیون موضوع ماده (40) این قانون تسلیم می‌شود.

ماده 43-

دبیرخانه کمیسیون موضوع ماده (40) این قانون، حداقل دهم‌روز پیش از تشکیل جلسه کمیسیون، زمان آن را به متقاضی پروانه بهره‌برداری اجباری و مالک اختراع اطلاع می‌دهد. اشخاص مذکور می‌توانند در جلسه حضور پیدا کنند. کمیسیون با ملاحظه دلایل و مستندات ذی‌نفعان و استماع اظهارات آنها در صورت حضور در جلسه، تصمیم مقتضی را اتخاذ و به آنها ابلاغ می‌نماید.

ماده 44-

در صورت اعطای پروانه بهره‌برداری اجباری، کمیسیون موضوع ماده (40) این قانون، باید مبلغ مناسب (با أخذ نظر سه کارشناس رسمی دادگستری در حوزه ارزش‌گذاری با انتخاب قاضی عضو کمیسیون)، شرایط بهره‌برداری، هویت بهره‌بردار، مدت بهره‌برداری، اقدامات اجرایی، مدت زمان لازم برای انجام اقدامات اجرایی

توسط بهره‌بردار، محدوده جغرافیایی و موارد مجاز استفاده از اختراع را دقیقاً مشخص نماید. پرداخت هزینه کارشناسان موضوع این ماده به‌عهده بهره‌بردار است. استفاده از پروانه بهره‌برداری اجباری منوط به تأدیه هزینه بهره‌برداری به دارنده گواهینامه اختراع و در صورت عدم امکان تأدیه، تودیع آن به صندوق دادگستری است. پروانه بهره‌برداری اجباری نمی‌تواند حق بهره‌برداری برای دارنده مجوز اجباری را به‌صورت انحصاری مقرر کند.

ماده 45-

در صورتی که به تشخیص کمیسیون موضوع ماده (40) این قانون، فوریت مصالح ملی و منافع عمومی اقتضاء کند، رعایت شرایط مقرر در بند (2) ماده (41)، مواد (42) و (43) و ذیل ماده (44) (پرداخت هزینه بهره‌برداری) این قانون و نیز رعایت مواعد مربوط لازم نیست. تصمیم کمیسیون در این مورد، بلافاصله به اجرا در می‌آید و دبیرخانه آن را ظرف مدت بیست‌روز به مالک اختراع ابلاغ می‌کند. تبصره- در صورت اجرای این ماده، هزینه بهره‌برداری موضوع ماده (44) این قانون ظرف مدت حداکثر دوماه پس از صدور پروانه بهره‌برداری اجباری به دارنده گواهینامه اختراع پرداخت می‌شود.

ماده 46-

مرجع ثبت، تصمیم کمیسیون موضوع ماده (40) این قانون، مبنی بر اعطای پروانه بهره‌برداری اجباری، تغییر یا لغو آن را ثبت و به مالک اختراع و سایر اشخاص ذی نفع ابلاغ نموده و برای عموم منتشر می‌کند.

ماده 47-

کمیسیون موضوع ماده (40) این قانون، می‌تواند بنا به درخواست مالک اختراع یا دارنده پروانه بهره‌برداری اجباری و پس از استماع اظهارات طرفین یا یکی از آنها، تصمیم خود مبنی بر بهره‌برداری اجباری از اختراع را تا حدی که اوضاع و احوال اقتضاء کند، تغییر دهد.

ماده 48-

چنانچه مالک اختراع ادعا کند که شرایط و اوضاع و احوالی که باعث صدور پروانه بهره‌برداری اجباری شده، دیگر وجود ندارد و یا اینکه ادعا نماید بهره‌بردار نتوانسته است طبق مفاد تصمیم کمیسیون موضوع ماده (40) این قانون و شرایط آن عمل کند، درخواست لغو پروانه بهره‌برداری اجباری را همراه با مدارک و مستندات مربوط، به دبیرخانه کمیسیون مذکور تسلیم می‌کند. دبیرخانه موظف است حداکثر ظرف مدت ده روز از تاریخ تسلیم درخواست، مراتب را همراه با دلایل به بهره‌بردار اعلام کند تا اگر او پاسخی داشته باشد، ظرف مدت سی‌روز به دبیرخانه اعلام نماید. دبیرخانه باید اظهارات طرفین را به انضمام مدارک و مستندات ارائه‌شده، برای اتخاذ تصمیم به کمیسیون مذکور ارسال کند. کمیسیون پس از استماع اظهارات مالک اختراع و شخص بهره‌بردار و بالاترین مقام دستگاه اجرائی، حسب مورد راجع به رد تقاضای مالک

اختراع یا لغو پروانه اجباری تصمیم مقتضی را اتخاذ می‌کند.

ماده 49-

حق ناشی از پروانه بهره‌برداری اجباری از اختراع موضوع بندهای (1)، (2) و (3) ماده (39) این قانون، به‌طور مستقل قابل واگذاری نیست و باید همراه با شرکت یا کسب‌وکار دارنده مجوز اجباری از طرف کمیسیون موضوع ماده (40) این قانون یا به همراه قسمتی از شرکت یا کسب‌وکاری که اختراع در آن بهره‌برداری می‌شود، منتقل گردد.

ماده 50-

کمیسیون موضوع ماده (40) این قانون باید با حضور همه اعضاء تشکیل شده و با اکثریت آرای حاضران که عضو قاضی جزء آن باشد تصمیم‌گیری کند.

ماده 51-

چنانچه شرایط مقرر در بند (4) ماده (39) این قانون وجود داشته باشد، مرجع ثبت با أخذ هزینه مربوط، به درخواست مالک اختراع مؤخر، پروانه بهره‌برداری از اختراع مقدم را جهت به‌کارگیری در اختراع مؤخر، بدون موافقت مالک آن صادر می‌کند. اگر پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک اختراع مقدم صادر شود، مرجع ثبت به درخواست وی، پروانه بهره‌برداری از اختراع مؤخر را نیز بدون موافقت مالک آن صادر می‌نماید. درخواست مذکور باید همراه با دلایل و مدارکی باشد که به‌موجب آن ثابت شود متقاضی از مالک اختراع درخواست بهره‌برداری نموده، ولی نتوانسته است اجازه بهره‌برداری را در شرایط و مدت زمان متعارف تحصیل نماید. مرجع ثبت پس از دریافت درخواست صدور پروانه بهره‌برداری اجباری، آن را در دفتری مخصوص ثبت و ظرف مدت دهر روز از زمان دریافت، همراه با دلایل، مدارک و مستندات به مالک اختراع مقدم ابلاغ می‌نماید. مالک اختراع مقدم باید نظرات، دلایل و مدارک خود را ظرف مدت بیست‌روز از تاریخ ابلاغ، به مرجع ثبت تسلیم نماید. مرجع ثبت پس از ملاحظه دلایل و مستندات طرفین، درمورد اعطای پروانه بهره‌برداری اجباری تصمیم مقتضی را اتخاذ می‌کند. تصمیم‌گیری درخصوص اجرای این ماده به‌عهده کمیسیون موضوع ماده (40) این قانون می‌باشد.

تبصره 1- در صورت اعتراض به تصمیم کمیسیون موضوع ماده (40) این قانون، تا قبل از نهایی شدن تصمیم مرجع صالح قضائی در این مورد، پروانه اجباری بهره‌برداری صادره معلق می‌ماند.

تبصره 2- انتقال پروانه بهره‌برداری اجباری از اختراع مقدم فقط همراه با اختراع مؤخر، و انتقال پروانه بهره‌برداری اجباری از اختراع مؤخر فقط همراه با اختراع مقدم امکان‌پذیر است.

ماده 52-

در تصمیم مربوط به صدور هر یک از پروانه‌های اجباری بهره‌برداری از اختراع مقدم یا مؤخر باید حدود و کاربرد پروانه، هزینه متناسبی که باید به مالک اختراع

مورد نظر پرداخت شود و نیز شرایط پرداخت تعیین گردد. هریک از طرفین می‌تواند با اثبات اینکه بهره‌بردار نتوانسته است طبق مفاد تصمیم مذکور و شرایط آن عمل کند، درخواست لغو پروانه بهره‌برداری اجباری را همراه با مدارک و مستندات مربوط، به مرجع ثبت تسلیم کند. کمیسیون موضوع ماده (40) این قانون با احراز عدم رعایت مفاد تصمیم و شرایط آن، پروانه بهره‌برداری اجباری را لغو می‌کند.

تبصره- مالک اختراع و دارنده پروانه بهره‌برداری اجباری می‌توانند نسبت به میزان هزینه تعیین شده برای صدور پروانه بهره‌برداری اجباری، ظرف مدت بیست‌روز از تاریخ ابلاغ تصمیم کمیسیون موضوع ماده (40) این قانون، در مراجع صالح قضائی اعتراض کنند. این اعتراض، مانع از بهره‌برداری از پروانه بهره‌برداری اجباری نیست.

ماده 53-

بهره‌برداری اجباری از اختراع، محدود به هدفی است که در پروانه بهره‌برداری اجباری آمده است و مشروط به پرداخت هزینه بهره‌برداری به مالک اختراع می‌باشد.

بند دوم- جنبه های معنوی حقوق ناشی از اختراع ماده 54-

جنبه‌های معنوی حقوق ناشی از اختراع، شامل موارد زیر است:

- 1- ذکر نام پدیدآورنده اختراع به عنوان مخترع: فرد یا افراد مخترع حق دارند که نام آنها به عنوان مخترع، در گواهینامه اختراع ذکر شود، حتی اگر حقوق مادی ناشی از ثبت اختراع، متعلق به دیگری باشد. با وجود این، مخترع می‌تواند به صورت کتبی، عدم ذکر نام خود را به عنوان مخترع، از مرجع ثبت درخواست کند. در این صورت، نام او در گواهینامه اختراع درج نمی‌شود.
- 2- بهرهمندی از تقدیر و جایزه: تقدیر، پاداش، جایزه نقدی و امتیازاتی که به هر نحو به اختراع به عنوان دستاورد علمی تعلق می‌گیرد، متعلق به مخترع است؛ حتی اگر حقوق مادی ناشی از ثبت اختراع، متعلق به دیگری باشد.

ماده 55-

هرگونه اظهار یا تعهد مخترع مبنی بر اینکه نام شخص دیگری به عنوان مخترع در گواهینامه اختراع ذکر گردد، فاقد اثر است.

ماده 56-

حق معنوی ناشی از اختراع، دائمی است. دارنده حق معنوی همواره مخترع است، اما دارنده حقوق مادی ناشی از گواهینامه اختراع ممکن است شخصی غیر از مخترع باشد.

مبحث پنجم

واگذاری حق اختراع

ماده 57-

حقوق مادی ناشی از تسلیم اظهارنامه مربوط به اختراع یا اختراع ثبت شده، قابل نقل و انتقال است و مالک اختراع می‌تواند حقوق مادی خود را به هر نحو، از قبیل انتقال مالکیت، تفویض اجازه بهره‌برداری و سرمایه‌گذاری مشترک، اعمال کند. در انتقال مالکیت حق اختراع یا انتقال حق مالکیت ناشی از تسلیم اظهارنامه، تمام حقوقی که حسب مورد، به موجب گواهینامه اختراع یا تسلیم اظهارنامه مربوط ایجاد می‌شود، تا زمانی که اختراع دارای اعتبار قانونی است به دیگری واگذار می‌گردد. تبصره 1- در صورت سکوت قرارداد، اجازه بهره‌برداری به دیگری مانع اعطای اجازه بهره‌برداری به اشخاص دیگر نخواهد بود.

تبصره 2- در طول مدت قرارداد، انتقال‌گیرنده، حق واگذاری حقوق خود به غیر را ندارد مگر آنکه خلاف آن شرط شده باشد.

ماده 58-

تمام قراردادهای راجع به انتقال مالکیت اختراع ثبت شده یا انتقال حقوق ناشی از تسلیم اظهارنامه آن یا اجازه بهره‌برداری از آنها باید در دفتر اسناد رسمی به ثبت برسد و خلاصه آن در پشت (ظهر) گواهینامه اختراع درج شود. سردفتر اسناد رسمی پس از استعلام اصالت گواهینامه اختراع و احراز هویت طرفین، نسبت به تنظیم سند رسمی اقدام می‌کند. سردفتر اسناد رسمی، قراردادهای تنظیم شده را جهت ثبت در دفاتر مربوط و انتشار مراتب آن، به صورت الکترونیکی برای مرجع ثبت ارسال می‌کند. تأثیر این موارد بر اشخاص ثالث، منوط به رعایت این ماده است.

تبصره 1- دفترخانه اسناد رسمی برای تنظیم قراردادهای انتقال حقوق ناشی از اختراع یا اعطای مجوز بهره‌برداری، پس از دریافت هزینه مربوط، باید نسبت به آخرین وضعیت اختراع یا اظهارنامه آن از مرجع ثبت استعلام و در صورت وجود یکی از موارد زیر از تنظیم قرارداد خودداری نماید:

1- درخواست، مربوط به اختراعی باشد که قبلاً به صورت انحصاری واگذار شده است؛

2- حقوق مادی ناشی از اختراع، توقیف شده باشد؛

3- هزینه سالانه گواهینامه اختراع، پرداخت نشده یا مدت آن منقضی شده باشد.

تبصره 2- در صورتی که انتقال مالکیت و یا واگذاری حقوق مربوط به اختراع در بازار اوراق بهادار یا بازار سرمایه (بورس) کالا با رعایت قوانین و مقررات مربوط و با رعایت حکم تبصره (1) این ماده انجام گرفته باشد، رعایت تشریفات مذکور در این ماده الزامی نیست، لکن در این موارد پس از قطعی شدن معاملات، مراتب واگذاری و قرارداد تنظیمی باید جهت ثبت در دفاتر مربوط و انتشار مراتب آن، از سوی مرجع ذی ربط در بازار مربوط، به مرجع ثبت به صورت الکترونیکی و برخط اطلاع داده شود.

تبصره 3- مرجع ثبت مفاد قراردادهای انتقال و بهره‌برداری را به صورت محرمانه حفظ ولی نقل و انتقال و اجازه بهره‌برداری را ثبت و آگهی می‌کند.

ماده 59-

در صورت فوت دارنده گواهینامه اختراع و باقی بودن مدت اعتبار آن، حقوق ناشی از ثبت اختراع به ورثه منتقل می شود. در این صورت، مرجع ثبت به درخواست وراثت یا یکی از آنها و پس از دریافت هزینه مربوط، نام ورثه یا موصی له را به عنوان دارنده حق در مرجع ثبت قید کرده و مراتب را با ذکر میزان سهم هریک، در دفتر ثبت اختراعات، ثبت و منتشر می کند.

ماده 60-

پرداخت هزینه سالانه یا دوره ای ثبت اختراع به عهده دارنده حق مادی ناشی از اختراع می باشد و در صورت عدم پرداخت توسط مالک، دارنده مجوز بهره برداری می تواند نسبت به پرداخت هزینه های مذکور اقدام کند.

ماده 61-

جنبه های معنوی حقوق ناشی از اختراع، قابل انتقال نیست.

مبحث ششم-**زوال حق اختراع****ماده 62-**

حقوق انحصاری ناشی از اختراع ثبت شده، در این موارد زایل می شود:

- 1- انقضای مدت اعتبار گواهینامه
 - 2- اعراض
 - 3- عدم پرداخت هزینه سالانه یا دوره ای
 - 4- ابطال گواهینامه یا ابطال بخش هایی از ادعاهای مربوط.
- تبصره- زوال جزئی حق اختراع در این بند، محدود به همان ادعا یا ادعاها است.

ماده 63-

پس از زوال حق اختراع، هر شخصی مجاز است در چهارچوب مقررات مربوط، از اختراع بهره برداری کند. با زوال حق اختراع، حقوق معنوی ناشی از اختراع جز در مورد بند (4) ماده (62) این قانون، به قوت خود باقی است.

ماده 64-

مالک اختراع می‌تواند با تسلیم اعراض‌نامه به مرجع ثبت، از حقوق خود نسبت به اختراع ثبت‌شده اعراض نماید. اعراض می‌تواند کلی یا جزئی بوده و نسبت به کل گواهی‌نامه اختراع یا یک یا چند ادعا باشد. اثر اعراض از زمان تسلیم درخواست اعراض به مرجع ثبت است.

تبصره 1- اعراض مالک اختراع از حقوق خود نسبت به اختراع ثبت‌شده، مشروط به این است که حقوق مذکور از سوی مراجع قضائی توقیف نشده یا متعلق حق غیر قرار نگرفته باشد.

تبصره 2- در مورد موضوع بند (4) ماده (39) این قانون، دارنده پروانه بهره‌برداری اجباری از اختراع مؤخر، نمی‌تواند بدون اجازه دارنده گواهی‌نامه اختراع مقدم از حق اختراع اعراض نماید. در این حالت، مراتب اعراض باید به صورت کتبی و همراه با رضایت ذی‌نفع به مرجع ثبت اعلام گردد.

تبصره 3- مرجع ثبت، درخواست مزبور را به ذی‌نفعان ثبت اختراع اعلام و پس از دریافت هزینه مربوط، آن را منتشر می‌نماید.

تبصره 4- اعراض مالک اختراع از حقوق خود نسبت به اختراع ثبت شده، مانع طرح یا ادامه رسیدگی به دعوی ابطال گواهی‌نامه اختراع نمی‌شود.

ماده 65-

برای صیانت از حقوق **دارنده** اظهارنامه و یا **دارنده** گواهی‌نامه ثبت اختراع، پرداخت هزینه تمدید آن به مرجع ثبت بعد از گذشت دو سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه آغاز شده و سپس به‌طور سالانه یا دوره‌ای و در بازه زمانی دوماه پیش از اتمام اعتبار آن ادامه می‌یابد. تأخیر در پرداخت این هزینه، مشروط به پرداخت جریمه حداکثر تا شش‌ماه مجاز است؛ در غیر این صورت، اظهارنامه مسترد تلقی شده یا گواهی‌نامه اختراع فاقد اعتبار می‌گردد و مرجع ثبت موظف است مراتب بی‌اعتباری گواهی‌نامه اختراع را ظرف مدت چهل و پنج روز منتشر نماید.

تبصره 1- میزان اقساط سالانه یا دوره‌ای اختراع و جریمه ناشی از عدم پرداخت آن در مهلت مقرر در آیین‌نامه اجرائی این قانون تعیین می‌شود و اقساط آتی اختراعاتی که پیش از تصویب این قانون و آیین‌نامه اجرائی آن ثبت شده‌اند، مطابق با تعرفه‌های جدید محاسبه می‌گردد.

تبصره 2- دارنده اظهارنامه یا گواهی‌نامه ثبت اختراع می‌تواند هزینه دوره پنج سال را یکجا پرداخت کند.

تبصره 3- در صورتی که انتشار پیش از موعد مطابق ماده (27) این قانون صورت پذیرد و بنا به سایر دلایل، ثبت اختراع قبل از دو سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه انجام شود، حق‌الثبت اولیه باید به صورت یکجا و پیش از موعد پرداخت گردد.

تبصره 4- مرجع ثبت مکلف است یک ماه قبل از سررسید پرداخت اقساط سالانه مذکور در این ماده، برای پرداخت هزینه تمدید اعتبار، به نحو مقتضی، مراتب لزوم پرداخت هزینه را به اطلاع دارنده گواهی‌نامه ثبت اختراع برساند.

ماده 66-

اگر گواهینامه اختراع به‌طور مشترک در مالکیت دو یا چند شخص باشد، هزینه تمدید گواهینامه اختراع بر عهده همه مالکان بر اساس سهم هر یک از آنها است. اگر تنها برخی از مالکان گواهینامه اختراع هزینه تمدید را بپردازند، می‌توانند نسبت به سهم مالکان دیگر به آنها رجوع کنند.

ماده 67-

دادگاه در موارد زیر نسبت به ابطال گواهینامه اختراع اقدام می‌نماید:

- 1- گواهینامه برای یکی از موارد مذکور در ماده (4) این قانون صادر شده باشد؛
- 2- محرز شود شرایط ماهوی اختراع در زمان تسلیم اظهارنامه وجود نداشته است؛
- 3- افشای مؤثر مطابق ماده (17) این قانون انجام نشده باشد؛
- 4- گواهینامه اختراع به شخصی اعطاء شده باشد که مستحق اعطای گواهینامه اختراع نبوده است؛
- 5- چهار سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه اختراع و یا سه سال از تاریخ ثبت اختراع- هر کدام که طولانی‌تر باشد- گذشته و دارنده گواهینامه بدون عذر موجه، اقدام مؤثری جهت ساخت یا استفاده از آن در ایران انجام نداده باشد.
- 6- دامنه حمایت، از طریق اصلاح غیرموجه گواهینامه اختراع، توسعه یافته باشد.

تبصره 1- در خصوص منابع و اجزای ژنتیکی و زیستی قابل ثبت در چهارچوب این قانون علاوه بر موارد مذکور، ارائه اطلاعات غیرواقعی در خصوص مبدأ جغرافیایی یا محل نگهداری و یا نحوه دسترسی به منبع ژنتیکی مورد استفاده و همچنین عدم رعایت قوانین و مقررات مربوط به نحوه دسترسی به منابع ژنتیکی از موجبات ابطال گواهینامه اختراع است.

تبصره 2- هر شخصی می‌تواند ابطال گواهینامه اختراع و یا ابطال یک ادعا یا بخشی از ادعاهای مربوط را از مرجع صالح قضائی درخواست نماید. در صورت ابطال، اثر آن از تاریخ تسلیم اظهارنامه است، به جز ابطال به دلیل بند (5) این ماده که در این صورت اثر ابطال از تاریخ صدور حکم قطعی می‌باشد.

تبصره 3- در خصوص بند (6)، دادگاه تنها به ابطال آن بخش از گواهینامه که از اصلاح غیرموجه ناشی شده است حکم می‌دهد. در این مورد اثر ابطال از تاریخ اصلاح است.

ماده 68-

در صورتی که رأی صادر شده در مورد ابطال گواهینامه اختراع قطعی شود، به مرجع ثبت ابلاغ می‌گردد تا آن را ثبت و منتشر نماید.

ماده 69-

در صورت زوال حق اختراع به موجب هریک از موارد مندرج در ماده (62) این قانون، هزینه ثبت و سایر هزینه‌های پرداخت شده مسترد نمی‌گردد.

مبحث هفتم-**نقض حق اختراع و ضمانت اجرای آن****ماده 70-**

انجام هرگونه فعالیتی که حقوق انحصاری مالک گواهینامه اختراع یا قائم‌مقام او را تضییع کند یا مقدمات تضییع آن را فراهم آورد، نقض حق اختراع محسوب می‌شود، مشروط بر اینکه این اقدامات پس از تاریخ ثبت اختراع صورت پذیرد.
تبصره 1- فراهم آوردن مقدمات تضییع حقوق ناشی از ثبت اختراع، شروع به نقض آن محسوب می‌گردد.
تبصره 2- انجام هریک از موارد مندرج در ماده (38) این قانون، نقض حق اختراع محسوب نمی‌شود.

ماده 71-

در دعاوی مربوط به نقض حق اختراع، در صورتی که اختراع به صورت فرآورده باشد، بار اثبات نقض برعهده مدعی نقض است، اما اگر اختراع به صورت فرآیند دستیابی به یک فرآورده بوده و احتمال قوی وجود داشته باشد که فرآورده به دست آمده از طریق فرآیند مزبور ساخته شده و نیز عرفاً نتوان فرآیندی را که واقعاً استفاده شده مشخص نمود، مسئولیت اثبات عدم تولید فرآورده از طریق آن فرآیند برعهده خواننده دعوای نقض می‌باشد. در این حالت، دادگاه صالح در صورت ارائه اسناد و مدارک لازم، باید منافع مشروع خواننده دعوای نقض حق را از جهت عدم افشای اسرار تولیدی و تجارتي وی در نظر بگیرد.

ماده 72-

در صورت اثبات نقض حق اختراع، مرتکب به تقاضای هر یک از ذی‌نفعان باید تمام خساراتی که در نتیجه این نقض وارد شده است، از قبیل منافع ممکن‌الحصول نظیر کاهش میزان فروش را جبران نماید.

ماده 73-

در هر مرحله از مراحل رسیدگی در دعاوی حقوقی و کیفری راجع به حقوق حاصل از

ثبت اختراع، معترض می‌تواند از مرجع قضائی که دعوا در آنجا مطرح شده صدور قرار تأمین دلیل و دستور توقیف فرآورده‌های ناقض حقوق ادعایی و نیز صدور دستور موقت نسبت به عدم ساخت، فروش یا ورود این فرآورده‌ها را درخواست کند. مرجع قضائی مذکور باید موافقت با تقاضای مذکور را منوط به سپردن تضمین کافی نماید. در صورتی که فرآورده‌های مورد ادعا در گمرک باشد، مأموران گمرک یا ضابطان، قرار یا دستور فوق را اجراء می‌کنند.

ماده 74-

اگر مدعی نقض، طی اظهارنامه رسمی به شخص ناقض اخطار دهد که فعالیت او مصداق نقض حق اختراع وی بوده و توقف فوری فعالیت نقض‌کننده را خواستار شود و با این وجود ناقض همچنان به فعالیت خود ادامه دهد، در صورت اثبات نقض، شخص ناقض به پرداخت سه‌برابر خسارات وارده از تاریخ ابلاغ اظهارنامه رسمی تا صدور حکم محکوم می‌شود. تبصره- حکم این ماده در مواردی که موضوع اختراع فرآیند می‌باشد و یا دارنده اختراع موضوع اختراع را تولید نکرده و به فروش نرسانده باشد، جاری نمی‌باشد.

فصل دوم

نمونه اشیاء (مدل‌های) مصرفی

ماده 75

نمونه اشیاء (مدل‌های) مصرفی عبارت است از رامحل‌های جدید فنی در رابطه با شکل و ساختار محصول یا ترکیبی از آنها که موجب بهبود عملکرد آن می‌شود. نمونه شیء (مدل) مصرفی، زمانی قابل ثبت است که جدید و دارای بودن کاربرد صنعتی باشد. تبصره 1- حمایت از نمونه اشیاء (مدل‌های) مصرفی، منحصر به فرآورده‌ها بوده و شامل فرآورده‌ها نمی‌شود. تبصره 2- حمایت از نمونه اشیاء (مدل‌های) مصرفی، شامل فرآورده‌های مواد شیمیایی، مواد مرکب و چندسازه نمی‌باشد.

ماده 76

گواهینامه نمونه اشیاء (مدل‌های) مصرفی، سندی است که مرجع ثبت مالکیت صنعتی برای نمونه اشیاء (مدل‌های) مصرفی صادر نموده و نشان‌دهنده حقوق انحصاری مندرج در این قانون برای دارنده آن است.

ماده 77

مدت اعتبار گواهینامه نمونه اشیاء (مدل‌های) مصرفی، سه‌سال پس از تاریخ تسلیم اظهارنامه است. دارنده گواهینامه نمونه شیء (مدل) مصرفی می‌تواند با پرداخت هزینه مربوط، تمدید اعتبار گواهینامه را برای یک دوره سه‌ساله دیگر درخواست نماید. این درخواست باید حداکثر ظرف مدت شش‌ماه قبل از انقضای مدت اعتبار ثبت نمونه شیء

<p>(مدل) مصرفی در هر دوره مطرح شود. در صورت عدم درخواست در مدت مذکور، درخواست تمدید حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از پایان اعتبار گواهینامه نمونه شیء (مدل) مصرفی با پرداخت جریمه تأخیر معادل دو برابر حق الثبت امکان پذیر است. در غیر این صورت، اعتبار گواهینامه نمونه شیء (مدل) مصرفی خاتمه می یابد. تبصره- مرجع ثبت مکلف است یک ماه قبل از انقضای اعتبار گواهینامه در این ماده، به نحو مقتضی مراتب لزوم پرداخت هزینه تمدید اعتبار را به اطلاع دارنده گواهینامه نمونه شیء (مدل) مصرفی برساند.</p>
<p style="text-align: right;">ماده 78-</p> <p>در صورتی که موضوع نمونه شیء (مدل) مصرفی، افزوده یا اصلاح فنی در یک اختراع باشد، بهره برداری از آن نمونه شیء (مدل) مصرفی منوط به اجازه دارنده حق اختراع است.</p>
<p style="text-align: right;">ماده 79</p> <p>هزینه صدور گواهینامه نمونه شیء (مدل) مصرفی، سی درصد (30%) هزینه صدور گواهینامه اختراع است، لکن هزینه های سالانه یا دوره ای تمدید همانند اختراع است.</p>
<p style="text-align: right;">ماده 80</p> <p>متقاضی ثبت اختراع در زمان بررسی تقاضای ثبت اختراع می تواند درخواست ثبت خود را به عنوان نمونه شیء (مدل) مصرفی تغییر دهد. همچنین در صورتی که تقاضای ثبت اختراع به صورت کلی یا جزئی رد شود، متقاضی می تواند ظرف مدت بیست روز پس از ابلاغ تصمیم مرجع ثبت، تقاضای خود را مبنی بر ثبت به عنوان نمونه شیء (مدل) مصرفی به مرجع ثبت تسلیم کند. در این صورت، زمان حمایت از اظهارنامه نمونه شیء (مدل) مصرفی، همان زمان تسلیم اظهارنامه اولیه می باشد. تبصره 1- در صورت تغییر درخواست ثبت از اختراع به نمونه شیء (مدل) مصرفی، مابه التفاوت هزینه ها مسترد نمی شود. تبصره 2- متقاضی ثبت نمونه شیء (مدل) مصرفی تا قبل از تصمیم مرجع ثبت نسبت به رد یا قبول اظهارنامه می تواند با پرداخت مابه التفاوت هزینه ها درخواست ثبت خود را به عنوان اختراع تغییر دهد، مشروط بر آنکه شرایط ماهوی لازم برای ثبت اختراع را داشته باشد. تبصره 3- تقدیم همزمان اظهارنامه نمونه شیء (مدل) مصرفی و اظهارنامه اختراع امکان پذیر است.</p>
<p style="text-align: right;">ماده 81</p> <p>پس از تسلیم اظهارنامه به مرجع ثبت، در صورت وجود شرایط شکلی و عدم وجود سابقه ثبت در مورد نمونه شیء (مدل) مصرفی موضوع تقاضا، مرجع مذکور ظرف مدت دو ماه نظر خود مبنی بر پذیرش اظهارنامه را به متقاضی ابلاغ می کند؛ در غیر این صورت، با رعایت ماده (23) این قانون، اظهارنامه را رد می کند.</p>

ماده 82-

مفاد مواد (3) تا (10)، تبصره (2) ماده (12)، مواد (13) تا (15)، (20) تا (25)، (29) تا (33)، (35)، (36)، (38)، بندهای (1) تا (3) ماده (39)، مواد (40) تا (50)، (53) تا (63)، ماده (64) و تبصره‌های (1) و (3) آن، مواد (65) تا (70)، صدر ماده (71) و مواد (72) تا (74) این قانون و تبصره‌های آنها، حسب مورد در خصوص نمونه شیء (مدل) مصرفی نیز مجری است.

تبصره 1- تمام مهلت‌های مربوط به ثبت نمونه شیء (مدل) مصرفی، نصف مواعد ذکرشده در مورد فرآیند ثبت اختراعات است. مهلت‌های دهروزه، مشمول این تبصره نمی‌شود.

تبصره 2- مدت حق تقدم موضوع کنوانسیون پاریس برای حمایت از مالکیت صنعتی در خصوص نمونه شیء (مدل) مصرفی دوازده ماه می‌باشد.

فصل سوم طرح‌های صنعتی

ماده 83-

از نظر این قانون، هرگونه ترکیب خطوط یا رنگ‌ها یا هر دو و هرگونه شکل سه بعدی با خطوط، رنگ‌ها و یا بدون آنها، به‌گونه‌ای که چنین ترکیب یا شکل به یک فرآورده صنعتی یا محصولی از صنایع دستی شکل ظاهری و بصری خاصی را بدهد، طرح صنعتی است.

ماده 84-

موارد زیر از مصادیق طرح صنعتی موضوع این قانون نبوده و از حیطه حمایت از طرح صنعتی خارج است:

- 1- طرح‌های حاوی نمادها یا نشانه‌های رسمی دولتی
- 2- روش‌ها و اصول مربوط به طراحی صنعتی
- 3- طرح‌های مغایر با موازین شرعی، نظم عمومی و یا اخلاق حسنه
- 4- تغییر در ابعاد کالاهای موجود
- 5- طرح‌هایی که عین یا به طرز گمراه‌کننده‌ای حاوی یا شبیه علامت تجاری ثبت‌شده دیگری باشند.
- 6- طرحی که صرفاً عملکرد فنی داشته باشد و شکل جدیدی را برای یک فرآورده یا محصول ارائه ندهد.
- 7- قطعات وابسته در طرح‌های مرکب (لوازم یدکی)

تبصره- آن بخش از طرح صنعتی که تنها راه دسترسی به یک نتیجه فنی محسوب می‌شود، مشمول حمایت این فصل از قانون نمی‌شود.

ماده 85-

طرح صنعتی زمانی قابل ثبت است که جدید و اصیل باشد.
تبصره 1- منظور از جدید بودن این است که از طریق انتشار به طور محسوس و یا از طریق استفاده به هرنحو دیگر قبل از تاریخ تسلیم اظهارنامه یا حسب مورد قبل از حق تقدم اظهارنامه برای ثبت در هیچ نقطه‌ای از جهان برای عموم افشاء نشده باشد
تبصره 2- منظور از اصیل بودن به این معنا است که به‌طور مستقل به وسیله طراح پدید آمده و روگرفت (فتوکپی) یا تقلید از طرح‌های موجود نباشد.

ماده 86-

اظهارنامه ثبت طرح صنعتی باید بر اساس برگه (فرم) مخصوصی که مطابق آیین‌نامه اجرائی این قانون تهیه می‌شود، به زبان فارسی تکمیل و پس از درج تاریخ، امضاء شود و شامل موارد زیر باشد:

- 1- اطلاعات هویتی متقاضی یا نماینده او
- 2- اطلاعات هویتی طراح
- 3- عنوان طرح صنعتی و مشخصات گرافیکی تشکیل‌دهنده آن
- 4- تعیین طبقه طرح صنعتی بر اساس طبقه‌بندی بین‌المللی طرح‌های صنعتی
- 5- تاریخ، محل و شماره اظهارنامه یا گواهی‌نامه طرح صنعتی در خارج از کشور (در صورت درخواست حق تقدم)
- 6- اطلاعات مربوط به اظهارنامه اصلی (در صورت تکمیلی بودن طرح صنعتی)
- 7- تعیین نوع فرآورده یا محصولی که ثبت طرح صنعتی برای آن درخواست شده است
- 8- تعیین پیوست‌ها

ماده 87-

مدارک زیر باید به اظهارنامه پیوست شود:

- 1- مدارک هویت متقاضی و طراح
- 2- نمونه شکل یا تصویر گرافیکی یا نمونه ترسیم‌شده از جوانب مختلف طرح مورد تقاضای حمایت
- 3- تسلیم نمونه (ماکت) یا نمونه واقعی طرح، در صورت درخواست مرجع ثبت
- 4- توصیف طرح و تعیین کالاهایی که طرح صنعتی بر روی آنها اجراء می‌شود.
- 5- درخواست کتبی مبنی بر عدم ذکر نام طراح، در صورتی که او بخواهد نامش در اظهارنامه درج نشود.
- 6- مدارک مربوط به حق تقدم که باید همزمان با تسلیم اظهارنامه یا حداکثر ظرف مدت یک ماه از آن تاریخ تسلیم شود، در صورت درخواست حق تقدم
- 7- رسید مربوط به پرداخت هزینه‌های قانونی

ماده 88-

دو یا چند طرح صنعتی مربوط به یک طبقه از طبقه‌بندی بین‌المللی و یا یک مجموعه

یا ترکیبی از اجزاء، ولو مربوط به طبقات مختلف باشند، چنانچه با هم استعمال گردند را می‌توان با پرداخت هزینه جداگانه در یک اظهارنامه قید و به مرجع ثبت تسلیم نمود.

تبصره- در فرضی که اظهارنامه حاوی طرحهای صنعتی متعدد است، تصاویر یا اشکال یا نمونه اشیاء (مدل‌ها) باید به صورت جداگانه ارائه شود.

ماده 89-

مرجع ثبت، تاریخ تقاضا را همان تاریخ دریافت اظهارنامه محسوب می‌کند، در صورتی که اظهارنامه دارای نواقصی باشد جهت اصلاح و تکمیل آن یک‌ماه مهلت داده خواهد شد، مشروط بر اینکه حداقل شرایط لازم برای پذیرش اظهارنامه شامل تقاضای صریح یا ضمنی ثبت، مشخصاتی که شناخت هویت متقاضی یا نماینده وی و تماس با ایشان را ممکن سازد و نمایش‌گرافیکی طرح صنعتی را دارا باشد. در صورتی که اظهارنامه دارای نواقصی باشد و جهت اصلاح مهلت داده شود، تاریخ دریافت اصلاحات تاریخ تقاضا محسوب می‌شود.

تبصره - اگر اظهارنامه فاقد شرایط فوق باشد، مرجع ثبت اظهارنامه را رد کرده و در صورت در دست داشتن اطلاعات تماس متقاضی یا نماینده وی، مراتب را به وی اعلام می‌کند

ماده 90-

پس از تسلیم اظهارنامه به مرجع ثبت، تاریخ تقاضا و حسب مورد، شماره طبقه‌بندی ملی یا بین‌المللی طرحهای صنعتی روی آن قید می‌شود. در صورت وجود شرایط شکلی، کارشناسان ذی‌ربط حداکثر ظرف مدت چهارماه، شرایط مندرج در مواد (83)، (84) و (85) این قانون را مورد بررسی قرار می‌دهند و نتیجه این بررسی به متقاضی ابلاغ می‌شود. متقاضی می‌تواند ظرف مدت یک ماه به گزارش کارشناسی پاسخ داده و دلایل خود را ارائه کند یا اینکه ظرف همان مدت، تغییراتی را در مضمون اظهارنامه انجام دهد، مشروط بر اینکه در نتیجه این تغییرات، اطلاعات مندرج در اظهارنامه جدید از حدود اظهارنامه اولیه تجاوز نکند. مرجع ثبت، نظر نهایی خود مبنی بر پذیرش یا عدم پذیرش اظهارنامه مورد تقاضا را که کارشناسان ذی‌ربط با در نظر گرفتن دلایل و پاسخ متقاضی و دلایل ذی‌نفعان (در صورت ارائه) تدوین نموده‌اند، ظرف مدت یک ماه به متقاضی ابلاغ می‌کند. در صورت رد تقاضای ثبت، متقاضی می‌تواند با رعایت مفاد ماده (23) این قانون به این تصمیم اعتراض کند

ماده 91-

در صورت پذیرش اظهارنامه مطابق ماده (90) این قانون، مرجع ثبت، اظهارنامه و پیوست‌های مربوط به آن را برای عموم منتشر می‌کند. متقاضی می‌تواند به صورت مکتوب از مرجع مذکور تقاضا کند اظهارنامه و پیوست‌های مربوط به آن تا دوازده ماه از تاریخ اظهارنامه منتشر نشود.

تبصره- مرجع ثبت مکلف است اظهارنامه‌هایی که به هر دلیل رد شده‌اند را نیز برای عموم منتشر نماید.

ماده 92-

پس از انتشار عمومی اظهارنامه طبق ماده (91) این قانون، هر شخصی که نسبت به پذیرش اظهارنامه و پیوست‌های آن اعتراض داشته باشد، می‌تواند با رعایت مواد (29) تا (31) این قانون، ظرف مدت دوماه اعتراض خود را به مرجع ثبت تسلیم کند. مرجع ثبت، اعتراض‌های واصله را جهت رسیدگی و اتخاذ تصمیم نهایی به کمیسیون موضوع ماده(23) این قانون ارجاع می‌دهد.

ماده 93-

مدت اعتبار گواهینامه طرح صنعتی، پنج‌سال پس از تاریخ تسلیم اظهارنامه است. دارنده گواهینامه طرح صنعتی می‌تواند با پرداخت هزینه مربوط، تمدید اعتبار گواهینامه را برای دو دوره پنج‌ساله متوالی درخواست نماید. تبصره- مرجع ثبت مکلف است یک ماه قبل از انقضای اعتبار گواهینامه در این ماده، به نحو مقتضی، مراتب لزوم پرداخت هزینه را به اطلاع دارنده گواهینامه طرح صنعتی برساند.

ماده 94-

حقوق انحصاری ناشی از بهره‌برداری از طرح صنعتی به‌شرح زیر می‌باشد:

1- ساخت

2- فروش

3- **واردات** اقلام حاوی آن طرح صنعتی

تبصره- مالک طرح صنعتی ثبت‌شده می‌تواند علیه هر شخصی که بدون موافقت او موارد مندرج در این ماده را برای مقاصد تجارتي انجام دهد یا مرتکب عملی شود که **عرفاً نقض حقوق مالک در آینده** را فراهم آورد، در مرجع صالح قضائی اقامه دعوا نماید.

ماده 95-

مفاد مواد (2)، (3)، (5) تا (10)، تبصره(2) ماده(12)، (13)، (21) تا (25)، (32)، (33)، (35)، (36)، (38)، (54) تا (70)، (72) تا (74) این قانون، حسب مورد درخصوص طرح‌های صنعتی نیز مجری است. تبصره- حق تقدم موضوع ماده(10) این قانون درمورد طرح‌های صنعتی، شش‌ماه از تاریخ ثبت اظهارنامه است.

فصل چهارم

علامت تجارتي، علامت جمعی، علامت تأییدی و نام های تجارتي

ماده 96-

- 1- علامت تجارتي: هر نشان قابل رؤيتي است كه كالاها يا خدمات اشخاص را از هم متمايز مي‌سازد.
 - 2- علامت جمعي: هر نشان قابل رؤيتي است كه براي تمايز محصولات يا خدمات گروهی از اشخاص از محصولات و خدمات ساير اشخاص به كار مي‌رود و تحت نظارت مالك علامت جمعي ثبت شده توسط اعضاء استفاده مي‌شود. مالك علامت جمعي مي‌تواند صنف، تعاوني، اتحاديه و مانند آن باشد.
 - 3- علامت تأييدي: هر نشانه‌ای است كه براي تأييد كيفيت يا ويژگي محصولات يا خدمات يا شيوه توليد کالا يا اجراي خدمات به كار مي‌رود و هر شخصي كه تأييديه دارنده علامت يا نماينده وي را به دست آورد، مي‌تواند از آن علامت براي كالاها يا خدمات خود استفاده كند.
 - 4- نام تجارتي: هر اسم يا عنواني كه معرف و مشخص‌كننده شخص حقيقي يا حقيقي عرضه‌كننده كالا يا خدمت مي‌باشد.
- تبصره- تمام مواد مربوط به علامت تجارتي مقرر در اين قانون، در مورد علامت جمعي و علامت تأييدي نيز مجري است، مگر در مواردی كه قانون ترتيب ديگري مشخص کرده باشد.

ماده 97-

- موارد زير به عنوان علامت تجارتي قابل ثبت نيست:
- 1- علامتي كه كالاها يا خدمات يك شخص را از كالاها يا خدمات اشخاص ديگر متمايز نسازد؛
 - 2- علامتي كه مفاد آن يا بهره‌برداري از آن، خلاف موازين شرعي، قانوني و يا نظم عمومي بوده يا موجب وهن مقدسات ديني گردد؛
 - 3- علامتي كه موجب گمراهي عموم، به‌ويژه در مورد مبدأ جغرافيايي كالاها يا خدمات يا خصوصيات آنها از قبيل نوع، كيفيت، كميت و قيمت شود؛
 - 4- علامتي كه عين علامت يا نام تجارتي باشد كه قبلاً براي همان كالاها يا خدمات در ايران معروف شده است؛
 - 5- علامتي كه عين، شبیه يا ترجمه علامت يا نام تجارتي باشد كه قبلاً براي همان كالاها يا خدمات يا براي كالاها يا خدمات مشابه در ايران معروف شده است، مشروط بر آنكه موجب گمراهي عموم شود؛
 - 6- علامتي كه شبیه يا ترجمه علامت يا نام تجارتي باشد كه قبلاً براي همان كالاها يا خدمات در ايران به ثبت رسیده يا ثبت آن تقاضا شده يا داراي حق تقدم است، مشروط بر آنكه موجب گمراهي عموم شود؛
 - 7- علامتي كه عين، شبیه يا ترجمه علامت يا نام تجارتي باشد كه قبلاً براي كالاها يا خدمات ديگري در ايران معروف شده يا به ثبت رسیده يا ثبت آن تقاضا شده يا داراي حق تقدم است، مشروط بر آنكه موجب گمراهي گردد يا به منافع مالك علامت قبلي

لطمه وارد سازد؛

8- علامتی که عین یا شبیه نشان نظامی، پرچم، یا سایر نشان‌های مملکتی یا نام یا نام اختصاری یا حروف اول یک نام یا نشان رسمی متعلق به یک کشور، سازمان بین‌الدولی یا سازمان‌هایی که تحت کنوانسیون‌های بین‌المللی تأسیس شده‌اند، بوده یا موارد مذکور یکی از اجزای آن علامت باشد، مگر آنکه مقام صلاحیتدار کشور مربوط یا سازمان ذی‌ربط، اجازه ثبت آن را صادر کرده باشد؛

9- علامتی که عین یا به‌طرز گمراه‌کننده‌ای شبیه علائم مربوط به دوران تاریخی یا آثار باستانی باشد؛

10- علامتی که عین یا شبیه علائمی باشد که سازمان‌ها و مراجع تأییدکننده، از قبیل سازمان ملی استاندارد ایران و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای تأیید کالاها و خدمات صادر می‌نمایند؛

11- علامتی که عین طرح صنعتی ثبت‌شده دیگری برای همان کالاها یا خدمات باشد. تبصره- منظور از علائم معروف، علائم مذکور در ماده (6) مکرر کنوانسیون پاریس برای حمایت از مالکیت صنعتی بوده و تشخیص آن بر عهده مرجع ثبت است.

ماده 98-

اظهارنامه ثبت علامت تجارتي باید بر اساس برگه (فرم) مخصوصی که مطابق آیین‌نامه اجرائی این قانون تهیه می‌شود، به زبان فارسی تکمیل شود و شامل موارد زیر باشد:

1- نمونه علامت؛

2- توصیف کامل علامت؛

3- فهرست کالاها یا خدماتی که ثبت علامت برای آنها درخواست شده و بر اساس طبقه‌بندی قابل اجراء یا طبقه‌بندی بین‌المللی باشد.

تبصره 1- در صورتی که ثبت علامت جمعی یا تأییدی درخواست شده باشد، حسب مورد درج عنوان «علامت جمعی» یا «علامت تأییدی» در اظهارنامه الزامی است و باید نسخه‌ای از دستورالعمل و شرایط استفاده از علامت جمعی یا تأییدی با آخرین تغییرات ارائه شود. به‌علاوه، در مورد علامت تأییدی باید گواهی مقام صلاحیتدار دائر بر تصدیق صلاحیت ثبت علامت تأییدی به پیوست اظهارنامه ارائه شود.

تبصره 2- در دستورالعمل و شرایط استفاده از علامت جمعی یا تأییدی باید خصوصیات مشترک یا کیفیت کالاها و خدمات تولیدی در یک منطقه جغرافیایی معین یا مورد تأیید حسب مورد برای علائم جمعی یا تأییدی که تحت آنها اشخاص می‌توانند از علامت مذکور استفاده کنند و همچنین ضمانت‌اجراءهای مربوط به عدم رعایت شرایط و دستورالعمل یادشده تعیین گردد. هرگونه تغییر در دستورالعمل و شرایط حاکم بر استفاده از علامت جمعی یا تأییدی باید به صورت مکتوب توسط مالک آن علامت به مرجع ثبت اعلام شود. تغییرات مذکور قبل از ثبت، هیچ‌گونه اثری ندارد و خلاصه‌ای از تغییرات یادشده باید توسط مرجع ثبت آگهی شود.

ماده 99-

متقاضی ثبت باید ضمن پرداخت هزینه‌های قانونی، موارد زیر را به اظهارنامه پیوست کند:

- 1- مدارک مثبت هویت متقاضی یا متقاضیان؛
 - 2- مدارک دال بر تعهد متقاضی به استفاده از علامت یا تعهد نامبرده به ارائه مدارک فعالیت در حوزه تولید، توزیع یا خدمات مطابق آیین‌نامه اجرائی این قانون؛
 - 3- در صورت درخواست حق تقدم، مدارک مثبت حق تقدم که باید همزمان با تسلیم اظهارنامه یا حداکثر ظرف مدت یک ماه از آن تاریخ تسلیم شود.
- تبصره- در صورتی که متقاضی ظرف یکسال از تاریخ ثبت علامت از علامت استفاده نکند یا مدارک دال بر فعالیت خود را ارائه ندهد، گواهی‌نامه ثبت علامت از تاریخ تقدیم اظهارنامه ملغی محسوب می‌شود.

ماده 100-

حقوق مقرر در این قانون برای علائم ثبت شده در ایران در حدود کالا و خدماتی است که علامت مذکور برای آنها به ثبت رسیده است.

ماده 101-

استفاده از علامت‌های ثبت شده در ایران از سوی هر شخصی غیر از مالک علامت، مشروط به موافقت مالک آن می‌باشد.

ماده 102-

در صورتی که اظهارنامه، فاقد شرایط مندرج در مواد (96) و (97) این قانون باشد، اظهارنامه رد و مراتب به متقاضی اعلام می‌شود. همچنین اگر اظهارنامه فاقد شرایط مندرج در ماده (99) این قانون باشد، مرجع ثبت به متقاضی اعلام می‌کند که ظرف مدت سی روز نسبت به رفع نواقص اقدام نماید؛ در غیر این صورت اظهارنامه رد می‌شود.

ماده 103-

ثبت چند علامت به‌طور همزمان، مستلزم استفاده از اظهارنامه جداگانه برای هر علامت است، اما استفاده از یک اظهارنامه جهت ثبت یک علامت برای کالاها و خدماتی که شامل چند طبقه بین‌المللی هستند، با پرداخت هزینه مربوط بلامانع است.

ماده 104-

مرجع ثبت پس از دریافت اظهارنامه، تاریخ تقاضا را روی آن درج و حداکثر ظرف مدت سه‌ماه از تاریخ وصول اظهارنامه، آن را از لحاظ رعایت شرایط مقرر در این قانون و همچنین تطبیق طبقه یا طبقات اعلامی با آخرین ویرایش طبقه‌بندی بین‌المللی مورد بررسی قرار می‌دهد و نتیجه را به متقاضی ابلاغ می‌کند. در صورت رد اظهارنامه، موضوع در کمیسیون ماده (23) این قانون قابل اعتراض است. در صورت پذیرش اظهارنامه، مرجع ثبت مفاد اظهارنامه را حداکثر ظرف مدت یک هفته برای عموم منتشر می‌نماید. پس از انتشار عمومی اظهارنامه، هر ذی‌نفع می‌تواند

با رعایت مواد (29) تا (31) این قانون، حداکثر تا یکماه از تاریخ انتشار، اعتراض خود مبنی بر عدم رعایت مفاد مواد (96) و (97) این قانون را به مرجع ثبت تسلیم نماید.

تبصره- مرجع ثبت موظف است ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، جویشگر (موتور جستجوگر) علائم تجاری را مبتنی بر پردازش تصویر که قابلیت ارائه گزارش میزان مشابهت علائم ثبت شده و علائم تقاضا شده را دارد، طراحی و اجراء نماید و مرجع ثبت مکلف است برای تأیید اظهارنامه‌ها از نتایج جویشگر (موتور جستجوگر) استفاده کند و امکان دسترسی عموم در سامانه مذکور مبنی بر جستجوی اظهارنامه های رددشه ایجاد شود.

ماده 105-

مرجع ثبت موظف است ظرف مدت دهر روز از وصول اعتراض‌نامه، نسخه‌ای از آن را به‌انضمام رونوشت مدارک و دلایل استنادی، به متقاضی ثبت ابلاغ کند. متقاضی مکلف است ظرف مدت بیست‌روز از تاریخ ابلاغ، پاسخ مکتوب خود به اعتراض وارده را به مرجع ثبت تسلیم نماید. چنانچه متقاضی نسبت به اعتراض سکوت نموده یا آن را به صورت مکتوب بپذیرد، درخواست او برای ثبت مستردشده محسوب می‌شود و مرجع ثبت مراتب را به معترض ابلاغ می‌کند تا از طریق اظهارنامه‌ای که هم‌زمان با اعتراض تسلیم کرده، نسبت به ثبت آن اقدام کند. در صورتی که متقاضی، اعتراض را وارد نداند، مرجع ثبت مراتب را ظرف مدت دهر روز به معترض ابلاغ می‌کند و وی از تاریخ ابلاغ می‌تواند ظرف مدت بیست‌روز اعتراض خود را به کمیسیون موضوع ماده (23) این قانون تسلیم کند و رسید آن را به مرجع ثبت تحویل دهد.

ماده 106-

چنانچه شخصی علامت متعلق به دیگری را با علم به اینکه او از علامت یادشده استفاده می‌کرده است برای خود ثبت کند، استفاده‌کننده از علامت می‌تواند از دادگاه صالح ابطال آن را تقاضا نماید مشروط بر اینکه صاحب علامت حداقل یکسال قبل از تاریخ درخواست ثبت علامت از جانب ناقض، استفاده مستمر از علامت داشته باشد. تبصره- چنانچه شخصی حداقل یکسال قبل از ثبت شدن علامت، از آن علامت استفاده می‌کرده است، ثبت آن از سوی سایر اشخاص مانع استمرار استفاده از علامت برای استفاده‌کننده مقدم نیست.

ماده 107-

پس از گذشت مهلت‌های مقرر و پذیرش نهایی اظهارنامه، مرجع ثبت بعد از دریافت هزینه مربوط، علامت را ثبت و گواهینامه مربوط را صادر و به متقاضی تسلیم می‌کند و سپس مراتب ثبت علامت را برای عموم منتشر می‌نماید. تبصره 1- مرجع ثبت موظف است امکان دسترسی عمومی به سامانه برخط یا جویشگر (موتور جستجوی) اظهارنامه‌های رددشه را ایجاد کند.

تبصره 2- مهلت پرداخت هزینه موضوع این ماده، حداکثر یکماه پس از اعلام پذیرش

<p>نهایی اظهارنامه به متقاضی است. در صورت عدم پرداخت هزینه مربوط در این مهلت، اظهارنامه منتفی تلقی می‌گردد.</p>
<p>ماده 108- دو یا چند شخص می‌توانند یک علامت را به‌طور مشترک به ثبت برسانند. در این صورت می‌توانند هم‌زمان از این علامت استفاده نمایند، مشروط بر آنکه استفاده هم‌زمان یا جداگانه، در عرف موجب گمراهی عموم نشود.</p>
<p>ماده 109- مالک علامت ثبت‌شده یا نماینده او می‌تواند علیه هر شخصی که بدون اجازه او، از آن علامت استفاده نموده یا مرتکب عملی شود که عادتاً منتهی به نقض حقوق ناشی از ثبت علامت می‌گردد و یا از علامتی استفاده کند که شبیه علامت ثبت‌شده بوده و موجب گمراهی عموم می‌شود یا به منافع مالک لطمه وارد می‌سازد، در مرجع صالح قضائی اقامه دعوا نماید</p>
<p>ماده 110- اقدامات موضوع ماده (109) این قانون نسبت به کالاها و خدماتی که مالک علامت یا اشخاص مأذون از طرف او در بازار عرضه می‌کنند، نقض محسوب نمی‌شود.</p>
<p>ماده 111- هر ذی‌نفع می‌تواند حداکثر ظرف مدت پنج‌سال از تاریخ ثبت علامت، با اثبات عدم رعایت مفاد مواد (96) و (97) این قانون، ابطال گواهی‌نامه علامت را از مرجع صالح قضائی درخواست نماید. همچنین اگر ذی‌نفعی ثابت کند مالک علامت ثبت‌شده شخصاً یا به‌وسیله شخصی که از طرف او مجاز بوده است آن علامت را کلاً یا جزئاً حداقل به مدت سه‌سال کامل از تاریخ ثبت تا یک ماه قبل از تاریخ درخواست ذی‌نفع، استفاده نکرده است نیز همین حکم مجری است، مگر اینکه ثابت شود قوه قهریه مانع استفاده از آن بوده است. اثر ابطال، در صورت عدم رعایت مفاد مواد (96) و (97) این قانون از تاریخ تسلیم اظهارنامه و در خصوص عدم استفاده، از تاریخ صدور حکم قطعی است. آگهی مربوط به ابطال در اولین فرصت ممکن منتشر می‌شود.</p> <p>تبصره 1- مهلت پنج‌ساله در مورد درخواست ابطال علامت‌هایی که با علم به اینکه مالک از علامت یادشده استفاده کرده به ثبت رسیده است، رعایت نمی‌شود و درخواست ابطال این علائم را در هر زمانی می‌توان ارائه کرد. همچنین مهلت مذکور در مورد بندهای (2)، (3)، (8)، (9) و (10) ماده (97) این قانون لازم‌الرعایه نیست.</p> <p>تبصره 2- هرگاه ثابت شود که مالک علامت جمعی، از آن به‌تنهایی و یا برخلاف دستورالعمل و شرایط استفاده از آن (موضوع تبصره 1) ماده (98) این قانون، استفاده کرده یا به‌گونه‌ای از آن استفاده کرده و یا اجازه استفاده از آن را داده است که موجب فریب عموم نسبت به مبدأ یا هر خصوصیت مشترک دیگر کالاها و خدمات مربوط گردد، علامت جمعی باطل می‌شود.</p>

تبصره 3- مفهوم ذی‌نفع در این ماده، علاوه بر اشخاصی که مطابق مقررات آیین دادرسی مدنی ذی‌نفع محسوب می‌شوند، شامل نهادهای حاکمیتی کنترل‌کننده کیفیت کالاها و خدمات و اتحادیه‌های صنفی است که در زمینه موضوع علامت تجاری فعالیت دارند.

ماده 112-

مدت اعتبار گواهی‌نامه ثبت علامت، ده سال از تاریخ ثبت اظهارنامه آن است. تمدید اعتبار گواهی‌نامه مشروط بر اینکه شش ماه قبل از انقضای مهلت اعتبار با پرداخت هزینه مربوط درخواست شود، برای دوره‌های متوالی ده‌ساله امکان‌پذیر است.

تبصره 1- چنانچه تمدید در مهلت مقرر درخواست نشود، تا شش ماه پس از انقضای مدت اعتبار با پرداخت جریمه‌ای که میزان آن دو برابر حق‌الثبت می‌باشد، تمدید امکان‌پذیر است.

تبصره 2- مرجع ثبت مکلف است یک ماه قبل از انقضای مدت اعتبار گواهی‌نامه در این ماده، به نحو مقتضی، مراتب لزوم پرداخت هزینه را به اطلاع دارنده گواهی‌نامه ثبت علامت برساند.

ماده 113-

منقاضی اظهارنامه یا مالک علامت تجاری می‌تواند مشروط به ارائه اظهارنامه جدید، افزایش یا کاهش کالاها و خدمات یا طبقه بین‌المللی ثبت آنها را از مرجع ثبت تقاضا نماید.

ماده 114-

در صورت اعطای مجوز بهره‌برداری از علامت به دیگری، مالک علامت در مقابل مصرف‌کنندگان و اشخاص ثالث، مسؤول اقدامات دارنده مجوز بهره‌برداری در راستای بهره‌برداری از علامت (کنترل کیفیت) می‌باشد، مگر اینکه ثابت کند به طور مؤثر و کافی بر کیفیت کالاها یا خدمات دارنده مجوز بهره‌برداری نظارت داشته است.

ماده 115-

در صورتی که تغییر در مالکیت علامت در مواردی مانند ماهیت، مبدأ، مراحل ساخت، خصوصیات یا تناسب با هدف کالاها یا خدمات سبب گمراهی یا فریب عموم شود، آن تغییر، معتبر نیست.

ماده 116-

علامت جمعی یا تأییدی ثبت‌شده یا اظهارنامه آنها نمی‌تواند موضوع قرارداد انتقال یا اجازه بهره‌برداری باشد.

ماده 117-

مفاد مواد (2)، (3)، تبصره (3) ماده (7)، (10)، (13)، (21)، (23)، (28) تا (33)،

<p>(57) تا (59)، (64)، (66)، (68)، (70)، (72) تا (74) و (87)، حسب مورد در خصوص علامت نیز مجری است.</p> <p>تبصره 1- مراجع کیفری می‌توانند در موارد فوری و وجود ادله قابل قبول، با رعایت ماده (73) این قانون، رأساً دستور جمع‌آوری و توقیف کالاهای دارای علامت تجاری متقلبانه را صادر نمایند.</p> <p>تبصره 2- حق تقدم موضوع ماده (10) این قانون در مورد علائم تجاری، شش ماه می‌باشد.</p>
<p>ماده 118-</p> <p>نام تجاری حتی بدون ثبت، مشمول حمایت‌های این قانون می‌باشد، ولو اینکه طبق سایر قوانین و مقررات، ثبت نام تجاری اجباری باشد.</p> <p>تبصره- ثبت نام تجاری مطابق آیین‌نامه اجرائی این قانون می‌باشد</p>
<p>ماده 119-</p> <p>هرگونه استفاده از نام تجاری توسط غیر به صورت نام تجاری، علامت تجاری، علامت جمعی یا علامت تأییدی یا هرگونه استفاده از آنها بر روی کالا یا راجع به خدمات که عرفاً موجب گمراهی عموم شود، ممنوع است.</p>
<p>ماده 120-</p> <p>اسم یا عنوانی که معنا، ماهیت، ترکیب یا روش استفاده از آن، برخلاف موازین شرعی یا نظم عمومی باشد و یا موجبات فریب عموم را نسبت به ماهیت شرکت، مؤسسه یا بنگاهی که آن اسم یا عنوان، معرف آن است فراهم نماید، نمی‌تواند به عنوان یک نام تجاری به کار رود.</p>
<p>ماده 121-</p> <p>هرگونه تغییر در مالکیت نام تجاری باید همراه با انتقال شرکت یا بنگاه تجاری یا بخشی از آن که با آن نام شناخته می‌شود، صورت پذیرد. رعایت مواد (23)، (28) تا (32)، (57)، (59) و (72) تا (74) این قانون در مورد نام‌های تجاری ثبت‌شده لازم الاجراء است.</p>
<p>ماده 122-</p> <p>کلیه نام‌ها و علائم تجاری که مطابق این قانون ثبت می‌شود، ظرف مدت پانزده ماه پس از ثبت باید در بهره‌برداری تجاری استفاده شود و در صورت عدم بهره‌برداری مالک نام یا علائم تجاری ظرف مدت مذکور، ثبت نام و علائم تجاری مشابه آن مجاز است</p>
<p>فصل پنجم</p>

اسرار تجاری

ماده 123-

اسرار تجاری عبارت است از هر نوع اطلاعات تجاری که دارای ارزش اقتصادی مستقل بالقوه یا بالفعل یا ارزش رقابتی باشد و به سبب آنکه عموماً ناشناخته است و به سادگی و از طرق قانونی قابل دستیابی یا احراز نیست، دارنده قانونی، تدابیر متعارفی را برای حفظ محرمانگی آنها ترتیب داده باشد.

اطلاعاتی از قبیل تمام اشکال و انواع اطلاعات مهندسی، اقتصادی، فنی، علمی، تجاری یا مالی از جمله الگوها، نقشه‌ها، مجموعه‌ها، برنامه‌ها و قواعد (فرمول‌ها)، طرحها و روش‌ها، ابزارها، فنون (تکنیک‌ها)، فرآیندها، نرم‌افزارها، شناسه (کد)ها، فهرست‌های مشتریان، روش‌های انجام کار تجارت، اسرار تولید، اختراعات و طرحهای صنعتی ثبت‌نشده و هر نوع اطلاعات دیگر با داشتن شرایط مذکور می‌توانند سرّ تجاری تلقی شوند.

ماده 124-

دستیابی به اسرار تجاری یا افشای آنها، بدون اذن مالک، نقض اسرار تجاری محسوب می‌شود.

ماده 125-

موارد زیر نقض اسرار تجاری نیست:

- 1- در صورتی که شخصی بدون نقض اسرار تجاری دیگران، به‌طور مستقل و در نتیجه فعالیت‌های خود، اطلاعات را کسب نماید؛
- 2- هرگاه دستیابی به اطلاعات، در نتیجه مهندسی معکوس صورت گرفته باشد.

تبصره- شخصی که اطلاعات را به یکی از روش‌های مذکور به دست آورد، در صورت دارا بودن شرایط ماده (123) این قانون می‌تواند از حمایت قانونی مربوط به اسرار تجاری در مورد اطلاعات به‌دست‌آمده برخوردار شود.

ماده 126-

مدت حمایت از اسرار تجاری، تا زمانی است که اطلاعات مزبور افشاء نشده باشد.

ماده 127-

حق بهره‌برداری از اسرار تجاری در انحصار صاحب آن اسرار می‌باشد و او یا اشخاص مأذون از طرف او می‌توانند اسرار تجاری را به دیگری منتقل نموده و با منتقل‌آلیه، قرارداد التزام به عدم افشای اطلاعات منعقد نمایند.

تبصره- هر شخصی که اسرار تجاری را به هر نحو در اختیار دیگری قرار می‌دهد،

باید موضوع سرّ تجارّتی بودن آن را به طرف مقابل اطلاع دهد؛ در غیر این صورت نقض اطلاعات از سوی شخص ثالث مشمول نقض اسرار تجارّتی نمی‌باشد.

ماده 128-

مراجع ذی‌صلاح موظفند از اسرار تجارّتی که برای انجام اموری مانند آزمایش یا اعطای مجوز از اشخاص یا مؤسسات دریافت می‌کنند محافظت نمایند؛ در غیر این صورت، آن مراجع، حسب مورد مکلف به جبران خسارت می‌باشند. این حکم، مانع از اجرای مجازات عامل افشاء نمی‌گردد. تبصره- در مواردی که موضوع رسیدگی دادگاه، سرّ تجارّتی بوده یا یکی از طرفین برای دفاع یا اثبات ادعای خود ناگزیر به ارائه اسرار تجارّتی باشند، دادگاه به شکل غیر علنی برگزار می‌شود.

ماده 129-

مفاد مواد (72) تا (74) این قانون حسب مورد، در خصوص اسرار تجارّتی نیز مجری است.

فصل ششم

رقابت غیرمنصفانه

ماده 130-

هرگونه اقدام غیرمتعارف در عرصه رقابت صنعتی و تجارّتی که به منافع رقبا یا مصرف‌کنندگان خدشه وارد نماید یا مانع دستیابی به منافع ممکن‌الحصول شود، رقابت غیرمنصفانه محسوب می‌شود.

ماده 131-

موارد زیر از مصادیق رقابت غیرمنصفانه موضوع این قانون است:

- 1- اظهار خلاف واقع علیه رقیب که موجب سلب یا کاهش یا آسیب به اعتماد نسبت به بنگاه اقتصادی، کالاها یا فعالیت‌های صنعتی و تجارّتی او شود؛
- 2- اقدامی که منجر به ایجاد تشابه کالاها و خدمات خود با کالاها و خدمات رقیب شود، به‌شرطی که نوعاً موجب گمراهی مصرف‌کنندگان گردد؛
- 3- تبلیغات نادرست یا گمراه‌کننده و هرگونه ارائه اطلاعات یا ایجاد تصور نادرستی که موجب گمراهی عموم در مورد ماهیت محصولات و کیفیت آنها از قبیل مواد تشکیل‌دهنده کالا، مدت اعتبار و منشأ آنها، روش ساخت، میزان یا مقدار و دسترسی برای استفاده از محصولات شود؛
- 4- تبلیغات مقایسه‌ای گمراه‌کننده از سوی رقیب که باعث وارد کردن خدشه به شهرت و اعتبار کالاها، خدمات یا فعالیت‌های اقتصادی رقیب گردد؛
- 5- تبلیغاتی که کالای اصلی و کالای تحت مجوز بهره‌برداری (تحت لیسانس) را از هم متمایز ننماید، مگر آنکه با مجوز دارنده کالای اصلی باشد؛

6- هرگونه تبانی برای افزایش یا کاهش قیمت کالا و خدمات که به منظور حذف رقبا، صورت گیرد.
تبصره- هرگونه اظهارنظر واقعی از سوی مرجع تخصصی رسمی در مورد کالاها یا خدمات از مصادیق رقابت غیرمنصفانه نیست.

ماده 132-

حکم ماده (73) این قانون، حسب مورد در خصوص رقابت غیرمنصفانه نیز مجری است.

فصل هفتم

مقررات کیفری

ماده 133

- ارتکاب هر یک از رفتارهای زیر جرم محسوب و مرتکب علاوه بر جبران خسارت و ضبط اموال و عوائد حاصل از جرم به پرداخت جزای نقدی درجه پنج یا جزای نقدی معادل دو برابر خسارات وارده شده هرکدام که بیشتر باشد محکوم می شود:

1- هرگونه بهره برداری غیر مجاز که حسب مورد پس از ثبت اختراع، طرح صنعتی یا نمونه شیء (مدل) مصرفی مطابق مقررات این قانون نقض حقوق مادی محسوب شود.

2- هرگونه بهره برداری و استفاده غیر مجاز از نام تجاری، علامت تجاری یا علامت جمعی یا علامت تأییدی بر خلاف مقررات مندرج در این قانون به نحوی که نوعاً باعث فریب عموم شود.

3- تحصیل یا افشاء اسرار تجاری متعلق به غیر بدون رضایت او یا بر خلاف مواد (124 و 127) این قانون.

4- ارتکاب اقداماتی که به موجب این قانون رقابت غیرمنصفانه محسوب می گردد.

تبصره 1- ارتکاب رفتاری که طبق مقررات این قانون نقض حقوق معنوی محسوب شود، مستوجب جزای نقدی درجه شش می باشد.

تبصره 2- ارتکاب جرم موضوع بند (2) در فضای مجازی علاوه بر مجازات مقرر در این ماده مستوجب حبس درجه شش می باشد.

تبصره 3- جرائم موضوع این ماده به جز بند (2) از جرائم قابل گذشت است و در صورت گذشت شاکی یا تقاضای ترک تعقیب او، از اموال توقیفی رفع توقیف می شود، مگر در مواردی که طرفین به گونه دیگری مصالحه کرده باشند

تبصره 4- در صورت احراز عدم توانایی مرتکب به پرداخت جزای نقدی، مواد (529، 530، 531 و 533) قانون آیین دادرسی کیفری مصوب 4/ 12/ 1392 با اصلاحات و الحاقات بعدی مجری است.

تبصره 5- در کلیه جرائم موضوع این ماده به جز بند (2) در صورت وجود سایر

شرایط مقرر قانونی جهت صدور قرار تعلیق تعقیب، قرار تعویق صدور حکم، تعلیق مجازات، مقام قضائی می تواند علاوه بر دستورهای پیش بینی شده در مواد قانونی مربوطه، مرتکب را به اجرای یک تا سه مورد از دستورهای زیر محکوم نماید:

الف- شرکت در کلاسها، همایشها یا دورههای آموزشی مالکیت فکری حداکثر به مدت دویست ساعت ظرف مدت دو سال؛

ب- استخدام یکساله حداکثر سه نفر که نام آنها به عنوان مخترع یا طراح صنعتی در گواهینامه ثبت اختراع یا طرح صنعتی درج شده است ظرف مدت شش ماه؛

پ- تهیه یا تأمین مالی تدوین نماهنگ یا برنامه تصویری آموزشی در جهت فرهنگ سازی رعایت حقوق مالکیت فکری و فراهم آوردن زمینه پخش آن از طریق رسانه ملی ظرف مدت یکسال؛

ت- فراهم کردن موجبات صادرات یکی از محصولات تولید داخل شرکت های دانش بنیان ثبت شده ظرف مدت شش ماه تا یکسال؛

ث- درج مراتب عذرخواهی از شاکی در جرائد صنف مربوطه، جرائد محلی یا کثیرالانتشار به هزینه خود به ویژه در موارد نقض حقوق معنوی موضوع این قانون، ظرف مدت سه ماه؛

ج- توقف ساخت، واردات، عرضه یا تبلیغ اقلام حاوی نقض علامت شاکی و مورد حمایت این قانون و تحویل داوطلبانه قالب تولیدی و اقلام مذکور به شاکی یا معدوم سازی آنها در حضور وی ظرف مدت یکماه؛

چ- جمع آوری کلیه فرآورده های مورد عرضه خود که حاوی نقض حقوق مورد حمایت این قانون است، از بازار، تحویل داوطلبانه فرآورده های مذکور به شاکی و یا مرجوع نمودن یا محو موارد مغایر با حقوق و در صورت عدم امکان، معدوم سازی آنها به هزینه خود ظرف مدت دو ماه؛

ماده 134-

هرگاه شخص حقوقی مرتکب جرائم موضوع این قانون شود، مطابق مواد (20) و (21) قانون مجازات اسلامی مصوب 1/ 1392/ 2 مجازات می شود.

تبصره- در مواردی که مطابق قانون، علاوه بر شخص حقیقی، ارتکاب جرم متوجه شخص حقوقی نیز باشد، شاکی یا مدعی خصوصی می تواند تمام خسارات را از شخص حقوقی مطالبه نماید یا به هر کدام به نسبت تقصیر رجوع کند. شخص حقوقی می تواند جهت مطالبه خسارتی که برای تقصیر شخص حقیقی پرداخت کرده است به وی رجوع نماید.

ماده 135-

هرگاه متهم در مراجع کیفری موضوع این قانون برای دفاع از خود، ادعای بی اعتبار بودن و صدور گواهینامه ثبت شاکی را مطرح کند، در صورت وجود قرائن و امارات قابل قبول وفق ماده (21) قانون آیین دادرسی کیفری، قرار اناطه صادر می شود. در این موارد، چنانچه بیم تأمین نشدن خسارات وارده بر شاکی وجود داشته باشد، دادگاه می تواند از متهم تأمین متناسب أخذ کند.

تبصره- در مورد این ماده، چنانچه احراز شود که مرتکب با طرح ادعای واهی قصد

اطاله دادرسی یا ایراد خسارات بیشتر به شاکی را دارد، در صورت محکومیت در مرجع کیفری، مجازات وی یک درجه تشدید می‌شود.

فصل هشتم مقررات عمومی

ماده 136-

مرجع ثبت مالکیت صنعتی، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور است. ثبت تمام موضوعات مربوط به مالکیت صنعتی، اعم از اختراعات، نمونه شیء (مدل) مصرفی، طرحهای صنعتی، علائم تجارتي، علائم جمعی، علائم تأییدی، نامهای تجارتي و نشانه های جغرافیایی در این سازمان انجام می‌شود.

تبصره 1- گواهینامه اختراع دفاعی با همکاری ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و مرجع ثبت صادر می‌شود. فرآیند ثبت اختراع دفاعی و نحوه همکاری مراجع مذکور، بر اساس آیین‌نامه‌ای است که ظرف مدت سه‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، با همکاری ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و مرجع ثبت تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره 2- نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در امور مربوط به مالکیت صنعتی در سازمان جهانی مالکیت فکری و اتحادیه‌های مربوط به کنوانسیون‌های مرتبط با آن با مرجع ثبت است.

ماده 137-

به منظور انجام پشتیبانی و مانع‌زدایی در مسیر تجاری‌سازی اختراعات ثبت شده مطابق این قانون دولت موظف است ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون کارگروه پشتیبانی و مانع‌زدایی تجاری‌سازی اختراعات را با ریاست و مسئولیت وزیر صنعت، معدن و تجارت و عضویت وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، جهاد کشاورزی، دادگستری، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، نفت و نیرو، امور خارجه و علوم، تحقیقات و فناوری و معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور، دادستان کل کشور، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، رئیس سازمان صدا و سیما، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، رئیس اتاق تعاون، رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تشکیل دهد؛ کارگروه مذکور موظف است آیین‌نامه اجرائی پشتیبانی و مانع‌زدایی تجاری‌سازی اختراعات را ظرف مدت سه ماه تدوین و پس از تصویب در هیأت وزیران مطابق آن عمل نماید. تبصره-مرجع ثبت موظف است، فهرست اختراعات ثبت شده را به صورت ماهانه به کارگروه موضوع این ماده ارسال نماید.

ماده 138-

مرجع ثبت باید تمام مراحل و فرآیندهای ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی، علائم تجاری، نمونه اشیاء (مدلهای) مصرفی، علائم جمعی، علائم تأییدی و نامهای تجاری و تغییرات مربوط به آنها را در قالب سامانه الکترونیکی طراحی و اجراء کند. همچنین این مرجع باید تمام اطلاعات، آگهیها و مواردی را که به موجب این قانون، قابل انتشار است، به صورت روزآمد در «سامانه الکترونیک مالکیت صنعتی» که صحت، تمامیت، اعتبار و انکارناپذیری آنها را تأمین می‌کند، نگهداری نماید و در زمانی که به موجب این قانون، مقرر شده است، در دسترس عموم قرار دهد. تمام اطلاعات موضوع این ماده، بهجز مواردی که به موجب قوانین و مقررات، محرمانه محسوب می‌شود باید از طریق **جویشرگر (موتور جستجوگر)** برای همگان قابل دسترسی باشد. نشانی اعلام‌شده به مرجع ثبت یا نشانی موجود در سامانه الکترونیکی مرجع ثبت به عنوان سابقه ابلاغ در تمام مراحل اداری و قضائی محسوب می‌شود.

تبصره 1- اعتبار مورد نیاز اجرای این ماده، از محل درآمدهای حاصل از اجرای این قانون، در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود.

تبصره 2- مرجع ثبت مکلف است با رعایت ضوابط «اعداد توافق‌شده بین‌المللی برای شناسایی داده‌های فهرست‌شده (INID codes)» و «استانداردهای وایپو (WIPO Standards)» نمایه اختراعات ثبت شده را منتشر کند.

تبصره 3- مرجع ثبت مکلف است امکان جستجوی بین‌المللی اختراعات ثبت شده در ایران را با هدف حفظ دستاوردهای مخترعان ایرانی، فراهم کند.

ماده 139-

مرجع ثبت، دفاتر جداگانه‌ای را برای ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی، علائم تجاری، علائم جمعی، نمونه شیء (مدل) مصرفی، علائم تأییدی و نامهای تجاری در نظر می‌گیرد. تمام اموری که باید مطابق مواد این قانون و آیین‌نامه اجرائی آن ثبت شود، در این دفاتر به ثبت می‌رسد. اطلاعات موجود در این دفاتر از طریق سامانه الکترونیک برای همگان قابل دسترسی است.

ماده 140-

تمام ابلاغ‌ها در این قانون و آیین‌نامه اجرائی آن، حسب مورد تابع مقررات مربوط در قانون آیین‌دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی و قانون آیین دادرسی کیفری است.

ماده 141-

در صورت مفقود شدن یا از بین رفتن گواهینامه اختراعات، طرحهای صنعتی، علائم تجاری، نمونه شیء (مدل) مصرفی، علائم جمعی، علائم تأییدی و نامهای تجاری، مالک گواهینامه می‌تواند با پرداخت هزینه مقرر، به‌صورت کتبی درخواست صدور گواهینامه المثنی نماید.

هزینه‌های مربوط به ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی، علائم تجارتي، نمونه شیء (مدل) مصرفی، علائم جمعی، علائم تأییدی و نام‌های تجارتي که میزان دقیق هر یک، در جدول هزینه‌های آیین‌نامه اجرائی این قانون مشخص می‌شود، عبارت است از:

- 1- هزینه ثبت اظهارنامه موضوع ثبت؛
- 2- هزینه اصلاح یا رفع نقص اظهارنامه موضوع ثبت؛
- 3- هزینه جستجوی موضوع اظهارنامه ثبت؛
- 4- هزینه بررسی ماهوی موضوع اظهارنامه ثبت؛
- 5- هزینه صدور اصل گواهینامه؛
- 6- هزینه تمدید (حسب مورد)؛
- 7- هزینه درخواست استمهال جهت ارائه پاسخ به مرجع ثبت (حسب مورد)؛
- 8- هزینه مربوط به انتشار و انتشار مجدد اظهارنامه یا اختراع در صورت تقاضای اصلاح از طرف متقاضیان؛
- 9- هزینه انتقال (حسب مورد)؛
- 10- هزینه پاسخ به استعلام‌ها؛
- 11- هزینه بررسی اعتراض‌ها؛
- 12- هزینه درخواست بررسی صدور پروانه بهره‌برداری اجباری.

تبصره 1- هزینه سالانه اختراعات و طرح‌های صنعتی که تا پیش از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون و آیین‌نامه اجرائی آن به ثبت رسیده‌اند، برای مدت باقی‌مانده حمایت، بر مبنای آیین‌نامه اجرائی این قانون پرداخت می‌شود. هزینه تمدید علائم تجارتي ثبت‌شده‌ای که پس از تاریخ مذکور تمدید می‌شوند نیز براساس جدول هزینه‌ها محاسبه می‌شود.

تبصره 2- آیین‌نامه مذکور در این ماده می‌تواند در مواردی که متقاضی از بنگاه‌های کوچک یا مؤسسات غیرانتفاعی باشد تعرفه‌های ثبت و ارزیابی اظهارنامه و صدور گواهینامه ثبت اختراع و تمدید آن را کاهش دهد.

تبصره 3- هزینه‌های موضوع این ماده باید به‌گونه‌ای در جدول هزینه‌های آیین‌نامه اجرائی این قانون مشخص شود که حداقل تأمین‌کننده منابع مورد نیاز برای اجرای این قانون باشد.

تبصره 4- مرجع ثبت مکلف است بدون دریافت هزینه نسبت به پاسخ استعلام‌های دستگاه‌های حاکمیتی و دولتی، محاکم، نیروی انتظامی و سایر دستگاه‌های قانونی ذی صلاح اقدام نماید. مرجع ثبت باید در صورتی که استعلام از طرف اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی باشد هزینه‌های استعلام را منطبق بر جداول آیین‌نامه اجرایی این قانون دریافت نماید.

تبصره 5- درآمدهای حاصل از اجرای این قانون پس از واریز به خزانه تا سقف پنجاه درصد (50%) صرف امور اجرایی، توسعه زیرساخت، نیروی انسانی، ترویج و توسعه فرهنگ مالکیت فکری می‌گردد

مرجع ثبت مجاز است هرگونه اشتباه در ترجمه یا رونوشت برداری، اشتباه اداری، اشتباه در اظهارنامه، اشتباه در اسناد ارائه شده به مرجع مذکور و یا اشتباه در هر یک از ثبت های انجام شده را با رعایت مواد این قانون و آیین نامه اجرائی آن تصحیح نماید. در صورتی که اشتباه صورت گرفته از سوی متقاضی باشد، هرگونه تصحیح مستلزم پرداخت هزینه های مربوط مطابق با ماده (142) این قانون است. اصلاحات انجام شده در هر یک از موارد فوق، توسط مرجع ثبت به اطلاع ذی نفع رسیده و منتشر می گردد.

ماده 144-

نحوه اعتراض به اظهارنامه اختراعات، نمونه اشیاء (مدل های) مصرفی، طرح های صنعتی، علائم تجاری، علائم جمعی، علائم تأییدی و نام تجاری ثبت شده و رسیدگی به آن، بر اساس مفاد این قانون است.

ماده 145-

رسیدگی به اختلافات و دعاوی ناشی از اجرای این قانون و آیین نامه اجرائی آن حسب مورد در صلاحیت شعب مجتمع قضائی ویژه مالکیت فکری مستقر در تهران است که ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، توسط رئیس قوه قضائیه تشکیل می گردد. دادرسی رسیدگی کننده به جرائم موضوع این قانون نیز در معیت دادگاه های کیفری تهران است که حداکثر تا شش ماه بعد از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط رئیس قوه قضائیه ایجاد می شود.

تبصره 1- اختلافات ناشی از این قانون قابل ارجاع به داوری است مگر آنکه موضوع آن اختلاف در اصل اعتبار حقوق باشد.

تبصره 2- قضات مجتمع ویژه مالکیت فکری باید دارای دانش حقوقی مرتبط با مالکیت فکری باشند.

تبصره 3- تخصصی بودن دادرسی و دادگاه های موضوع این ماده مانع از ارجاع سایر پرونده ها به این مراجع نیست.

تبصره 4- تا زمان تشکیل مجتمع قضائی ویژه مالکیت فکری در تهران، ماده (59) قانون ثبت اختراعات، طرح های صنعتی و علائم تجاری مصوب 1386 / 8 / 7 مجری است.

ماده 146-

با پیش بینی در قانون بودجه سالانه، تا معادل پنجاه درصد (50%) از درآمد ناشی از اجرای مفاد کنوانسیون های مربوط به ثبت بین المللی مالکیت صنعتی که از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون عاید می گردد، برای ارتقاء و تجهیز اداره مالکیت صنعتی و ارتقای کیفی آن در قانون بودجه سالانه اختصاص می یابد.

تبصره- مرجع ثبت موظف است گزارش سالانه عملکرد خود و نحوه هزینه کرد درآمدهای موضوع این ماده را به کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی

ارائه کند.

ماده 147-

مرجع ثبت مکلف است نسبت به احراز صلاحیت و صدور پروانه فعالیت برای کارگزاران تخصصی ثبت اختراع از طریق آزمون به وسیله سازمان سنجش آموزش کشور، جهت انجام فعالیت‌های مرتبط با جستجو، نگارش مستندات ثبت اختراع و پیگیری ثبت اختراع اقدام نماید. مرجع ثبت می‌تواند یک درصد (1%) از بودجه خود را به موضوع آموزش مالکیت فکری اختصاص دهد. آیین‌نامه اجرائی این ماده و همچنین آیین‌نامه نحوه نظارت و رسیدگی به تخلفات کارگزاران ظرف مدت شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط مرجع ثبت تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

تبصره- کارگزاران تخصصی ثبت اختراع نیاز به اخذ وکالت‌نامه محضری از متقاضیان نداشته و اعطای وکالت در برگه (فرم)‌های مخصوصی که به موجب آیین‌نامه اجرائی این ماده تعیین می‌گردد، برای انجام امور ثبتی کفایت می‌کند.

ماده 148-

به منظور بررسی ماهوی اظهارنامه‌های اختراع اعم از داخلی و بین‌المللی، مرجع ثبت مکلف است حداکثر ظرف مدت سه سال از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، نسبت به جذب و استخدام تعدادی کارشناس تمام‌وقت، متناسب با تعداد درخواستهای ثبتی که دارای شرایط لازم برای بررسی و جستجوی اختراعات مطابق با شرایط آیین‌نامه اجرائی این قانون باشند، اقدام نماید. به منظور اجرای این ماده، مرجع ثبت مکلف است نسبت به ایجاد زیرساخت‌های لازم و اجرای نظام (سیستم) مدیریت کیفیت مطابق با قوانین جستجوی بین‌المللی اقدام نماید.

تبصره 1- هزینه‌های مربوط به تربیت و استخدام کارشناسان در مرجع ثبت، از محل درآمدهای موضوع ماده (142) این قانون تأمین می‌گردد.

تبصره 2- گزارش جستجو و بررسی ماهوی تهیه‌شده توسط مرجع ثبت به عنوان پیوست ماده (27) این قانون باید برای عموم منتشر شود.

تبصره 3- تمام اطلاعات و مستندات ارائه‌شده از طرف متقاضیان ثبت اختراع از جمله اظهارنامه، توصیف‌نامه و ادعای نامه تا قبل از زمان انتشار مطابق این قانون نزد مرجع ثبت محرمانه تلقی شده و به جز موارد قانونی مربوط به استعلام‌های دادگاهها، غیرقابل افشاء است.

تبصره 4- پس از سه سال از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، تمام بررسی‌ها باید در مرجع ثبت انجام شود و انتقال اطلاعات و مستندات مذکور به خارج از مرجع ثبت جهت بررسی ممنوع است.

ماده 149-

مواعد یک‌ماهه تعیین‌شده برای ابلاغ به متقاضی، رفع نقص، ارائه نقشه‌ها، اعتراض به نظر مرجع ثبت، اعتراض به تصمیمات کمیسیون موضوع ماده (23) این قانون، ارائه دلایل نسبت به گزارش کارشناس، پرداخت هزینه ثبت و پاسخ به اعتراض‌ها،

برای اشخاص مقیم خارج از کشور شصت روز لحاظ می‌شود.
<p>ماده 150-</p> <p>در موارد زیر کارشناس بررسی‌کننده باید از بررسی موضوع درخواستی خودداری نماید:</p> <p>1- بین کارشناس و متقاضی، قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم از هر طبقه ارثی وجود داشته باشد؛</p> <p>2- کارشناس یا همسر یا فرزند او حقوق‌بگیر متقاضی باشند؛</p> <p>3- کارشناس، همسر یا فرزند او دارای نفع شخصی در موضوع مطروحه باشند.</p>
<p>ماده 151-</p> <p>آیین‌نامه اجرائی این قانون ظرف مدت شش‌ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، توسط مرجع ثبت با همکاری معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور و وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، صنعت، معدن و تجارت، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، دادگستری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد. تا زمان تصویب آیین‌نامه مذکور، آیین‌نامه اجرائی قانون ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی و علائم تجارتي مصوب 1386/8/7 در حدودی که مغایر با این قانون نباشد، مجری است.</p>
<p>ماده 152-</p> <p>از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، قانون ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی و علائم تجارتي مصوب 1386/8/7 نسخ می‌گردد.</p>

متن طرح

فصل اول- اختراعات

مبحث اول- کلیات

- ماده 1-** اختراع نتیجه فکر فرد یا افراد است که راه حل عملی جدیدی را برای حل مشکل فنی مشخص در زمینه صنعت ارائه می‌نماید. اختراع ممکن است به صورت فرآورده یا فرآیند باشد.
- ماده 2-** گواهی‌نامه اختراع، سندی است که مرجع ثبت مالکیت صنعتی که در این قانون، «مرجع ثبت» نامیده می‌شود برای اختراع صادر می‌کند و نشان‌دهنده حقوق انحصاری مندرج در این قانون برای دارنده آن است.
- ماده 3-** بهره‌مندی از حقوق ناشی از اختراع مندرج در این قانون، منوط به ثبت آن نزد مرجع ثبت است.
- ماده 4-** موارد زیر از مصادیق اختراع موضوع این قانون نیست یا از حیطه حمایت از اختراع خارج است:
- 1- کشفیات، نظریه‌های علمی، روشهای ریاضی و آثار هنری؛
 - 2- کاربرد جدید از فرآورده‌ها یا فرآیندهای شناخته‌شده؛
 - 3- طرحها، قواعد و روشهای انجام فعالیت‌های فکری، تجارتي و اجتماعی و بازیها؛
 - 4- روشهای پیشگیری، تشخیص، جراحی و درمان در بیماری‌های انسان و حیوان.
- تبصره- این بند شامل فرآورده‌های مورد استفاده در روشهای مذکور که منطبق بر تعریف اختراع است، نمی‌شود؛
- 5-** ارقام گیاهی و جانوری و اجزای ژنتیکی آنها و منابع ژنتیکی به صورتی که در زیستگاههای طبیعی یافت می‌شوند یا توسط بهره برداران مورد استفاده قرار می‌گیرند و همچنین فرآیندها و مشتقات زیستی طبیعی آنها.

تبصره- این بند ریزسازواره (میکرو ارگانسیم)های دستورزی شده ژنتیکی به شرط امانت‌گذاری در یکی از بانکهای ریزسازواره ذی‌صلاح، فرآیندهای میکروبیولوژیک دستورزی شده و فرآیندهای زیستی که مبتنی بر طراحی و مداخله فنی پدیدآورنده است و در صنعت کاربرد دارد را به شرط اعلام منشأ جغرافیایی منبع ژنتیک و نحوه دسترسی به آن و نیز رعایت قوانین مربوط به دسترسی به منبع ژنتیک را در بر نمی‌گیرد؛

6- اختراعی که بهره‌برداری از آن خلاف موازین شرعی و قانونی یا نظم عمومی است.

7- اختراعی که بهره‌برداری از آن با حفظ حیات یا سلامت انسان مغایرت دارد یا موجب آسیب جدی به محیط زیست یا کاهش تنوع زیستی گردد.

تبصره- ارقام گیاهی دستورزی شده مطابق قانون ثبت ارقام گیاهی و کنترل و گواهی بذر و نهال مصوب 29 / 04 / 1382 به ثبت می‌رسد.

مبحث دوم- حق تقاضای ثبت اختراع

ماده 5- اشخاص زیر حق تقاضای ثبت اختراع را دارند:

1- شخصی که اختراع را ایجاد کرده است یا قائم‌مقام قانونی یا نماینده قانونی وی

2- شخصی که اختراع به سفارش او حاصل شده است یا قائم‌مقام قانونی یا نماینده قانونی وی، با رعایت حقوق مخترع.

تبصره- اگر افرادی به صورت مشترک اختراعی را پدید آورده باشند، حق تقاضای ثبت اختراع و حقوق ناشی از گواهینامه ثبت اختراع مشترکاً به آنان تعلق دارد.

ماده 6- چنانچه دو یا چند شخص در پدیدآوردن اختراعی واحد، مشارکت داشته و سهم آنها در این همکاری، مشخص باشد، میزان مشارکت هریک به تفکیک در گواهینامه اختراع قید می‌شود و حقوق حاصل از آن، به همان نسبت به ایشان تعلق می‌گیرد. در صورتی که کار هریک از آنها جدا و متمایز نبوده یا میزان مشارکت آنها در ایجاد اختراع، مشخص نباشد، نام همه آنها در گواهینامه اختراع ذکر می‌گردد و حقوق ناشی از گواهینامه، به‌طور مساوی به همه آنها تعلق می‌گیرد.

تبصره 1- هریک از مالکان مشترک، بدون نیاز به کسب رضایت مالکان دیگر می‌تواند سهم خود را انتقال داده یا در رهن قرار دهد.

تبصره 2- هریک از مالکان مشترک به تنهایی، یا همه آنها به اتفاق می‌توانند در مورد نقض حقوق موضوع این قانون، به دادگاه صالح مراجعه کنند.

ماده 7- هرگاه دو یا چند شخص، مستقل از یکدیگر، اختراع واحدی کرده باشند، شخصی که اظهارنامه خود را زودتر تسلیم کرده باشد، حق ثبت اختراع را دارد. همچنین اگر دو یا چند شخص، مدعی حق تقدم موضوع ماده (9) باشند، هرکدام که بتواند ثابت کند اظهارنامه‌اش را مطابق مقررات مربوط زودتر از دیگران تسلیم کرده است، مشروط بر اینکه آن اظهارنامه، استرداد یا رد نشده باشد، حق ثبت اختراع را دارد.

ماده 8- در صورتی که اختراع ناشی از استخدام یا قرارداد باشد، حقوق مادی ناشی از اختراع متعلق به کارفرما است مگر آنکه به صورت دیگری توافق شده باشد. به منظور صدور گواهینامه اختراع، متقاضی ثبت باید نام مخترع را به مرجع ثبت اعلام کند.

تبصره- چنانچه موضوع قرارداد یا فعالیت مستخدم، انجام اختراع نباشد یا در مورد اختراع ناشی از اجرای قرارداد، تعیین تکلیف نشده باشد، حقوق مادی ناشی از اختراع متعلق به پیمانکار یا مستخدم است، مگر آنکه اختراع با استفاده از دانش یا اطلاعات یا فناوری یا وسایل خاص متعلق به کارفرما صورت گرفته باشد که در این صورت حق ثبت اختراع و حقوق ناشی از گواهینامه آن متعلق به مخترع است و کارفرما نیز حق بهره‌برداری غیرانحصاری از اختراع را دارد. در این صورت حقوق مخترع با توافق طرفین تأدیه می‌شود. در صورت عدم حصول توافق، عوض عادلانه توسط داور مرضی‌الطرفین یا دادگاه تعیین می‌گردد. در تعیین عوض باید عواملی از قبیل وظایف طرفین، میزان مشارکت و سهم آنها در اختراع و کاربرد تجاری اختراع مد نظر قرار گیرد.

ماده 9- چنانچه شخصی براساس قانون اجازه الحاق دولت ایران به اتحادیه عمومی بین‌المللی معروف به پاریس برای حمایت مالکیت صنعتی و تجاری و کشاورزی «کنوانسیون پاریس برای حمایت از مالکیت صنعتی» مصوب 10 / 12 / 1337 و اصلاحات بعدی آن، برای ثبت اختراع، اظهارنامه‌ای را به مرجع ثبت یکی از کشورهای عضو اظهارنامه، عضو کنوانسیون بوده است، تسلیم کند، با رعایت مفاد این قانون و کنوانسیون مذکور، به مدت دوازده ماه از تاریخ تسلیم این اظهارنامه بر اشخاص دیگر حق تقدم دارد مشروط بر اینکه اظهارنامه مذکور، رد یا مسترد نگردیده یا از آن اعراض نشده باشد.

تبصره- در صورتی که متقاضی ثبت اختراع، مدعی دو یا چند اظهارنامه پیشین باشد، مدت حق تقدم از زمان مقدم‌ترین آنها محاسبه می‌گردد.

مبحث سوم- شرایط اختراع

ماده 10- اختراعی قابل ثبت است که دارای شرایط شکلی و ماهوی مندرج در این قانون باشد. چنانچه مرجع ثبت، این شرایط را مطابق مواد مذکور در مبحث چهارم این قانون احراز کند، اختراع را ثبت می‌نماید. در غیر این صورت، اظهارنامه را رد، و مراتب را کتباً به متقاضی ابلاغ می‌کند.

ماده 11- اختراعی قابل ثبت است که دارای شرایط زیر باشد:

- 1- جدید بودن: بدین معنا که اختراع در فن یا صنعت پیشین وجود نداشته باشد.
 - 2- دارا بودن گام ابتکاری: بدین معنا که اختراع برای دارنده مهارت متعارف در فن یا صنعت مربوط، معلوم و آشکار نیست.
 - 3- دارا بودن کاربرد صنعتی: بدین معنا که اختراع در رشته‌ای از صنعت، قابل ساخت یا استفاده باشد.
- تبصره 1- فن یا صنعت پیشین، یعنی هر آنچه قبل از تاریخ تقاضای ثبت، یا در موارد مقتضی، قبل از تاریخ حق تقدم ناشی از اظهارنامه ثبت اختراع، در هر نقطه‌ای از جهان از طریق انتشار شفاهی، کتبی، استفاده عملی یا از هر طریق دیگر برای عموم افشا شده باشد.

تبصره 2- چنانچه افشای اختراع ادعائی ظرف مدت شش ماه قبل از تاریخ تقاضا یا در موارد مقتضی، قبل از تاریخ حق تقدم صورت گرفته باشد، مانع ثبت نیست.

تبصره 3- مراد از صنعت، مفهوم عام آن است و شامل مواردی نظیر صنایع دستی، کشاورزی، ماهیگیری و خدمات نیز می‌شود.

ماده 12- ثبت اختراع مطابق مقررات این قانون، مستلزم تسلیم اظهارنامه به مرجع ثبت است. تا زمانی که اظهارنامه ثبت اختراع، مورد پذیرش قرار نگرفته است، متقاضی می‌تواند با درخواست کتبی، آن را مسترد کند. چنانچه اظهارنامه مستردشده، مبنای اظهارنامه‌های تقسیم‌شده دیگری قرار گرفته باشد، اظهارنامه‌های بعدی هم مستردشده محسوب می‌شود.

ماده 13- اظهارنامه ثبت اختراع باید براساس فرم مخصوصی که مطابق آیین‌نامه اجرائی این قانون تهیه می‌شود، به زبان فارسی تکمیل و پس از درج تاریخ، امضاء شود و شامل موارد زیر باشد:

1- هویت مالک اختراع؛

2- هویت مخترع؛

3- هویت نماینده قانونی (در صورت وجود)؛

4- هویت و اقامتگاه دریافت‌کننده ابلاغ‌ها و اخطاریه‌ها در ایران؛

5- اقامتگاه و تابعیت مخترع؛

6- عنوان اختراع؛

7- تاریخ، محل و شماره اظهارنامه یا گواهی‌نامه اختراع در خارج از کشور (در صورت درخواست حق تقدم)؛

8- اطلاعات مربوط به اظهارنامه اصلی (در صورت تکمیلی بودن اختراع)؛

9- تعیین طبقه اختراع براساس طبقه‌بندی بین‌المللی اختراعات؛

10- تعیین پیوست‌ها

تبصره- هویت در این قانون نام، نام خانوادگی و شماره ملی شخص حقیقی و نام، نوع و شناسه انحصاری شخص حقوقی است.

ماده 14- مدارک زیر باید به اظهارنامه پیوست شود:

1- توصیف اختراع؛

2- خلاصه‌ای از توصیف اختراع؛

3- ادعای یا ادعاهای اختراع؛

4- نقشه یا نقشه‌ها (در صورت وجود)؛

5- مدارک هویت متقاضی و مخترع؛

6- درخواست کتبی مبنی بر عدم ذکر نام مخترع در صورتی که او بخواهد نامش در گواهی‌نامه درج نشود.

7- مدارک مربوط به حق تقدم که باید همزمان با تسلیم اظهارنامه یا حداکثر ظرف مدت یک ماه از آن تاریخ تسلیم شود (در صورت درخواست حق تقدم)؛

8- رسید پرداخت هزینه‌های قانونی؛

9- مدارک نمایندگی در صورتی که نماینده قانونی اظهارنامه را تسلیم نماید.

تبصره- درخصوص منابع زیستی متعلق به سایر کشورها، در صورت رفتار متقابل مجوز دسترسی از متقاضی درخواست می‌شود.

ماده 15- در صورتی که اختراع مربوط به حوزه زیست فناوری باشد، متقاضی مکلف است اطلاعات و اسناد زیر را نیز ضمیمه اظهارنامه خود به مرجع ثبت تسلیم نماید:

1- اعلام مبدأ جغرافیایی منبع زیستی مورد استفاده برای انجام اختراع و نحوه دسترسی به آن.
2- گواهی تودیع نمونه ریزسازواره به بانک ژن ذی ربط در صورت عدم امکان توصیف بنا به تشخیص مرجع ثبت.
ماده 16- توصیف اختراع باید صریح و مشتمل بر نکاتی باشد که شرایط ماهوی اختراع را در مورد ادعاهای متقاضی به طور منجز تبیین نماید، به نحوی که به طور کامل و مؤثر اختراع را افشاء نماید و به گونه‌ای باشد که برای شخص دارای مهارت متعارف در فن مربوط، واضح و قابل پیاده‌سازی باشد و از نظر مخترع، بهترین روش اجرایی را برای اختراع ارائه کند. خلاصه توصیف فقط به منظور ارائه اطلاعات فنی است و نمی‌توان برای تفسیر محدوده حمایت به آن استناد کرد.
ماده 17- ادعاء یا ادعاها باید گویا، مختصر، کامل و منطبق با توصیف باشد و حدود حمایت از اختراع را مشخص و عناصر اختراعی را که حمایت از آن درخواست شده است در چهارچوب مشخصه‌های فنی تعیین کند.
ماده 18- چنانچه در اظهارنامه به نقشه‌هایی استناد شود که به آن ضمیمه نشده است، مرجع ثبت به متقاضی ابلاغ می‌کند تا نقشه‌ها را ظرف مهلت یک‌ماه تسلیم نماید. اگر متقاضی نقشه‌ها را تحویل دهد، مرجع مذکور تاریخ تقاضا را تاریخ دریافت نقشه‌ها محسوب می‌کند در غیر این صورت، تاریخ تقاضا را همان تاریخ دریافت اظهارنامه، قید می‌نماید و اشاره به نقشه‌ها را کأن لم یکن محسوب می‌کند.

ماده 19- متقاضی می‌تواند تا قبل از تصمیم مرجع ثبت مبنی بر تأیید یا رد اظهارنامه، با پرداخت هزینه مربوط، اصلاحاتی را در مورد توصیف، خلاصه توصیف اختراع یا نقشه‌ها انجام دهد، مشروط بر آنکه از حدود ادعاء یا ادعاهای اظهارنامه نخست تجاوز نکند.

ماده 20- متقاضی حق تقدم باید به صورت مکتوب همراه با اظهارنامه خود، حق تقدمی را که در نتیجه تسلیم یک یا چند اظهارنامه ملی، منطقه‌ای یا بین‌المللی به یکی از کشورهای عضو کنوانسیون پاریس به دست آورده است، درخواست کند. در صورت درخواست حق تقدم، متقاضی باید ظرف مدت یک ماه، تصویر یا رونوشت اظهارنامه‌ای را ارائه دهد که مرجع ثبت اظهارنامه مبنای حق تقدم، آن را گواهی کرده باشد. با پذیرش درخواست حق تقدم، حمایت‌های مذکور در کنوانسیون پاریس شامل آن می‌شود. در صورت عدم رعایت شرایط مندرج در این ماده و دیگر مقررات مربوط، درخواست مذکور کأن لم یکن می‌باشد.

ماده 21- چنانچه متقاضی ثبت، اظهارنامه اختراعی را در خارج از کشور تسلیم نموده که عیناً و ماهیتاً مربوط به همان اختراعی باشد که در اظهارنامه تقدیمی به مرجع ثبت تسلیم کرده است، باید علاوه بر شماره و تاریخ آن اظهارنامه، مدارک زیر را به عنوان پیوست، به آن مرجع تسلیم کند:

1- تصویر هرگونه تصمیم، نامه و یا اظهاریه‌ای که متقاضی در رابطه با نتایج بررسی‌های انجام‌شده در مورد اظهارنامه‌های تسلیم شده در خارج از کشور دریافت کرده است؛

2- تصویر گواهینامه اختراعی که براساس اظهارنامه‌های تسلیم‌شده در خارج از کشور ثبت شده است؛

3- تصویر هرگونه تصمیم نهائی مبنی بر رد اظهارنامه خارجی یا رد ثبت اختراع ادعا شده در اظهارنامه‌های تسلیم‌شده در خارج از کشور؛

4- تصویر هرگونه تصمیم نهائی مبنی بر بی‌اعتباری گواهینامه اختراع صادر شده براساس اظهارنامه‌های تسلیم‌شده در خارج از کشور

تبصره- متقاضی مذکور در صورتی می‌تواند اختراع مزبور را در ایران ثبت کند که بیش از دوازده ماه از تسلیم اولین اظهارنامه وی در خارج از کشور نگذشته باشد.

ماده 22- اظهارنامه فقط باید به یک اختراع یا به گروهی از اختراعات مرتبط با هم که یک اختراع کلی را تشکیل می‌دهند، مربوط باشد. متقاضی می‌تواند اظهارنامه اصلی اختراع کلی را به دو یا چند اظهارنامه تقسیم کند. اظهارنامه‌های تقسیمی باید واجد الزامات اظهارنامه اصلی، از جمله تاریخ تقاضای اولیه و در موارد مقتضی، حق تقدم آن باشد.

تبصره- ذکر نشدن ارتباط اجزاء در اختراع کلی، موجب بی‌اعتباری گواهینامه مربوط نمی‌شود.

ماده 23- متقاضی می‌تواند اظهارنامه‌ای را که مکمل اختراع ادعائی موضوع اظهارنامه اصلی است، به مرجع ثبت تسلیم کند. در این صورت، مرجع ثبت، تاریخ و شماره طبقه‌بندی بین‌المللی اختراعات اظهارنامه اصلی را روی آن، درج و به ویژگی «تکمیلی بودن» اظهارنامه در قسمت توصیف اختراع اشاره می‌کند. اعطای گواهینامه به اظهارنامه تکمیلی، مشروط به اعطای گواهینامه به اظهارنامه اصلی است.

تبصره 1- در صورت رد اظهارنامه تکمیلی، متقاضی می‌تواند در مهلت مذکور در ماده (25) این قانون، اظهارنامه خود را به طور مستقل ارائه کند، مشروط بر آنکه مفهوم اختراعی آن، با اظهارنامه اصلی یکسان نباشد. در این صورت، براساس طبقه‌بندی بین‌المللی اختراعات، شماره‌ای جدید روی آن درج و در موارد مقتضی، حق تقدم از تاریخ جدید اظهارنامه تکمیلی محاسبه می‌شود.

تبصره ۲- صدور گواهینامه اختراع تکمیلی، تابع همان مقرراتی است که برای گواهینامه اصلی تعیین شده است، ولی مدت اعتبار گواهینامه تکمیلی نمی‌تواند از مدت اعتبار گواهینامه اصلی تجاوز نماید.

ماده 24- چنانچه اظهارنامه متضمن هویت متقاضی و توصیف اجمالی اختراع باشد تاریخ تقاضا همان تاریخ دریافت اظهارنامه محسوب می‌شود. در غیر این صورت، تاریخ تقاضا، تاریخ دریافت اصلاحات مربوط است.

ماده 25- چنانچه اظهارنامه یا پیوست‌های آن موضوع مواد (14) و (21) مطابق مقررات این قانون نباشد، مرجع ثبت با تعیین مواردی که نیاز به اصلاح یا تکمیل دارند، به متقاضی ابلاغ می‌کند تا ظرف مدت سی روز نسبت به اصلاح یا تکمیل نواقص مربوط اقدام کند در غیر این صورت، اظهارنامه رد می‌شود. متقاضی می‌تواند ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ، به این تصمیم اعتراض کند. اعتراض باید به صورت کتبی در دو نسخه، تنظیم و همراه با دلایل و مستندات و رسید مربوط به پرداخت هزینه رسیدگی، به مرجع ثبت تسلیم شود.

مرجع ثبت، یک نسخه از اعتراض‌نامه را به «کمیسیون رسیدگی به اختلافات ثبت مالکیت صنعتی»، ارجاع و نسخه دوم آن را پس از ثبت، با قید تاریخ و شماره وصول، به معترض مسترد می‌نماید. کمیسیون مذکور از نماینده رئیس مرجع ثبت و دو کارشناس با تخصص مرتبط با موضوع که یک کارشناس به انتخاب رئیس مرجع ثبت و یک کارشناس به انتخاب صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور تعیین می‌شوند، تشکیل می‌شود و با اکثریت آراء تصمیم‌گیری می‌کند. کارشناس رسیدگی‌کننده به پرونده بدون حق رأی در جلسات شرکت می‌کند. نحوه انتخاب اعضای کمیسیون مذکور و ترتیب رسیدگی آن با توجه به تنوع موضوعات تخصصی در آیین‌نامه اجرائی این قانون مشخص می‌شود.

تبصره 1- کارشناس رسیدگی‌کننده به موضوع نمی‌تواند در مورد همان موضوع به عنوان عضو کمیسیون انتخاب شود.

تبصره 2- در صورت رد اعتراض در کمیسیون، هزینه رسیدگی به رد ثبت، قابل استرداد نیست.

تبصره 3- کمیسیون رسیدگی به اختلافات ثبت مالکیت صنعتی به تشخیص رئیس مرجع ثبت می‌تواند به تعداد متعدد شعبه و عضو علی‌البدل داشته باشد.

تبصره 4- در صورت درخواست تمدید مهلت رفع نقص، مرجع ثبت پس از بررسی اوضاع و احوال، در این زمینه تصمیم مقتضی اتخاذ می‌نماید. درخواست تمدید مهلت، صرفاً برای یک بار و حداکثر به مدت سی روز ممکن است.

ماده 26- در صورت استرداد یا رد اظهارنامه یا اعراض از آن، هزینه‌های پرداخت‌شده مسترد نمی‌گردد.

مبحث چهارم- بررسی و احراز شرایط اختراع

ماده 27- بررسی و احراز شرایط اختراع که با عنایت به اولویت‌های فناوری و امکانات فنی موجود در کشور به موجب آیین‌نامه این قانون مشخص می‌شود، حسب مورد به یکی از روشهای زیر انجام می‌شود:

1- روش اعلامی: در این روش، در صورت وجود شرایط شکلی ثبت اختراع و عدم وجود سابقه ثبت در بانکهای اطلاعاتی مرجع ثبت، شرایط ماهوی اختراع ادعائی، مقرون به صحت فرض شده، و اختراع ثبت می‌گردد. ثبت اختراع به این روش، به معنی وجود شرایط ماهوی در اختراع ثبت شده نمی‌باشد.

2- روش تحقیقی: در این روش، در صورت وجود شرایط شکلی ثبت اختراع، شرایط ماهوی اختراع مورد بررسی قرار گرفته و پس از انجام تشریفات مربوط و احراز شرایط ماهوی، اختراع ثبت می‌گردد.

تبصره 1- در آیین‌نامه مذکور در این ماده حوزه‌های اولویت‌دار با توجه به نقشه جامع علمی کشور و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری تعیین می‌شود.

تبصره 2- بررسی و احراز شرایط اختراع در حوزه‌های اولویت‌دار الزاماً به روش تحقیقی و در سایر حوزه‌ها بنا به درخواست متقاضی می‌تواند به روش اعلامی یا تحقیقی انجام شود.

تبصره 3- اختراعاتی که پیش از تصویب این قانون گواهینامه آنها صادر شده است، مشمول قانون زمان ثبت خود می‌باشند.

بند اول- روش اعلامی

ماده 28- در مواردی که اختراع به روش اعلامی مورد بررسی قرار می‌گیرد، پس از تسلیم اظهارنامه به مرجع ثبت، تاریخ تقاضا و شماره طبقه‌بندی بین‌المللی اختراعات روی آن قید می‌شود و مرجع ثبت، در صورت وجود شرایط شکلی و عدم وجود سابقه ثبت در مورد اختراع ادعائی در بانکهای اطلاعاتی خود، ظرف مدت دو ماه، نظر خود را مبنی بر پذیرش اظهارنامه به متقاضی ابلاغ می‌کند در غیر این صورت، با رعایت ماده (25) این قانون، اظهارنامه را رد می‌کند.

ماده 29- مرجع ثبت، اظهارنامه و پیوست‌های مربوط به آن و نیز مراتب پذیرش یا رد اظهارنامه را پس از گذشت هجده ماه از تاریخ اظهارنامه برای عموم منتشر می‌کند. متقاضی می‌تواند با پرداخت هزینه‌های مربوط، به صورت مکتوب از مرجع مذکور تقاضا کند، اظهارنامه و پیوست‌های مربوط به آن را قبل از مهلت مذکور منتشر کند.

ماده 30- پس از انتشار عمومی اظهارنامه مطابق ماده (29) این قانون، هر شخصی که نسبت به پذیرش اظهارنامه و پیوست‌های آن اعتراض داشته باشد، می‌تواند ظرف مدت یک ماه اعتراض خود را به مرجع ثبت تسلیم کند. مرجع ثبت ظرف مدت ده روز از تاریخ وصول اعتراض، نسخه‌ای از اعتراض‌نامه را به انضمام رونوشت مدارک و دلایل استنادی، به متقاضی ثبت ابلاغ می‌نماید. مرجع مذکور، اعتراض‌های واصله و پاسخ متقاضی (در صورت وجود) را جهت رسیدگی به کمیسیون موضوع ماده (25) این قانون ارجاع می‌دهد.

ماده 31- هر شخصی که نسبت به تقاضای ثبت اختراع، اعتراض داشته باشد، باید آن را به صورت کتبی، در دو نسخه به مرجع ثبت تسلیم نماید. نسخه دوم اعتراض‌نامه پس از ثبت، با قید تاریخ و شماره وصول، به معترض مسترد می‌گردد. اعتراض‌نامه باید همراه با دلایل و مستندات و رسید مربوط به پرداخت هزینه رسیدگی به اعتراض تسلیم شود. چنانچه مرجع ثبت پس از بررسی اعتراض‌نامه و مدارک مورد استناد، آن را ناقص تشخیص دهد، موارد را به صورت مکتوب به معترض اطلاع می‌دهد و از او می‌خواهد که ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ، نسبت به رفع نواقص اقدام نماید. در غیر این صورت، اعتراض‌نامه کلاً لم‌یکن محسوب می‌شود.

ماده 32- هرگاه شخصی با داشتن ادعای حق مالکیت، نسبت به اختراعی که قبلاً به نام او ثبت نشده و شخص دیگری اظهارنامه ثبت آن را به مرجع ثبت تسلیم نموده است، اعتراض کند، باید همزمان با اعتراض، برای خود تقاضای ثبت اختراع کند و هزینه ثبت اظهارنامه و سایر هزینه‌های مربوط به آن را تأدیه نماید. مرجع ثبت موظف است ظرف مدت ده روز از وصول اعتراض‌نامه، نسخه‌ای از آن را به انضمام رونوشت مدارک و دلایل استنادی، به متقاضی ثبت ابلاغ نماید.

متقاضی مکلف است ظرف مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ، پاسخ مکتوب خود را به اعتراض وارده، به مرجع ثبت تسلیم نماید. چنانچه متقاضی نسبت به اعتراض سکوت کند یا به صورت مکتوب آن را بپذیرد، درخواست او برای ثبت اختراع، مسترد شده محسوب می‌شود و مرجع ثبت مراتب را به معترض ابلاغ می‌کند تا از طریق اظهارنامه‌ای که همزمان با اعتراض تسلیم کرده است، نسبت به ثبت آن اقدام کند.

در صورتی که متقاضی، اعتراض را وارد نداند، مرجع ثبت مراتب را ظرف مدت ده روز به معترض ابلاغ می‌کند و وی از تاریخ ابلاغ می‌تواند ظرف مدت بیست روز اعتراض خود را به کمیسیون موضوع ماده (25) این قانون تسلیم کند و رسید آن را به مرجع ثبت تحویل دهد. در این صورت رسیدگی به اظهارنامه ثبت اختراع تا تعیین تکلیف نهائی پرونده اعتراض، متوقف می‌ماند و در صورت عدم تسلیم رسید اعتراض، روند رسیدگی به اظهارنامه اولیه ادامه می‌یابد.

ماده 33- در مواردی که معترض با ادعای داشتن حقوق دیگری غیر از حق مالکیت، نسبت به اختراع که اظهارنامه ثبت آن به مرجع ثبت تسلیم شده و هنوز در ایران به ثبت نرسیده است اعتراض داشته باشد نیز حکم ماده (32) این قانون قابل اجراء است؛ مگر اینکه اختراع، قانوناً قابل ثبت نباشد که در این صورت لازم نیست که اظهارنامه ثبت اختراع، به مرجع ثبت تسلیم شود.

بند دوم- روش تحقیق

ماده 34- در مواردی که اختراع به روش تحقیقی مورد بررسی قرار می‌گیرد، پس از تسلیم اظهارنامه به مرجع ثبت، تاریخ تقاضا و شماره طبقه‌بندی بین‌المللی اختراعات روی آن قید می‌شود. در صورت وجود شرایط شکلی، مرجع ثبت، شرایط ماهوی اظهارنامه و پیوست‌های آن را با رعایت تبصره (3) این ماده، ظرف مدت شش ماه از تاریخ تسلیم مورد بررسی قرار می‌دهد و نتیجه این بررسی را به متقاضی ابلاغ می‌کند. متقاضی می‌تواند ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ، دلایل خود را نسبت به گزارش کارشناسی، به مرجع ثبت ارائه کند، یا اینکه ظرف همان مدت، تغییراتی را در مضمون اظهارنامه و نقشه‌های اختراع، انجام داده و مراتب را به مرجع ثبت اعلام نماید، مشروط بر اینکه در نتیجه این تغییرات، ادعاهای مندرج در اظهارنامه جدید، از حدود ادعاهای مذکور در اظهارنامه اولیه فراتر نرود. مرجع ثبت، نظر نهائی خود را مبنی بر پذیرش یا عدم پذیرش اظهارنامه مورد تقاضا که کارشناسان ذی‌ربط با در نظر گرفتن دلایل و پاسخ متقاضی و دلایل ذی‌نفعان (در صورت ارائه) تدوین نموده‌اند، ظرف مدت یک ماه به متقاضی ابلاغ می‌کند. در صورت رد تقاضای ثبت، متقاضی می‌تواند با رعایت مفاد ماده (25) این قانون به این تصمیم اعتراض کند.

تبصره 1- در صورت ضرورت به تشخیص مرجع ثبت، مهلت شش‌ماه مذکور در این ماده، حداکثر تا سه ماه قابل افزایش است.
تبصره 2- چنانچه ظرف مهلت مذکور در این ماده، مرجع ثبت پاسخ بررسی ماهوی را مشخص نکند، موضوع به درخواست متقاضی قابل رسیدگی در کمیسیون موضوع ماده (25) این قانون است.

تبصره 3- صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور مکلف است ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، حسب درخواست مرجع ثبت تعداد مورد نیاز از فارغ التحصیلان ممتاز علوم متنوع تعیین شده توسط آن مرجع را معرفی کند تا پس از گذراندن دوره‌های آموزشی مرتبط بر اساس استانداردهای سازمان جهانی مالکیت فکری و صدور گواهی لازم، جهت بررسی تحقیقی اختراعات از آنها استفاده نماید.

ماده 35- مرجع ثبت، اظهارنامه و پیوست‌های مربوط به آن و نیز مراتب پذیرش یا رد اظهارنامه را پس از گذشت هجده ماه از تاریخ اظهارنامه برای عموم منتشر می‌کند. متقاضی می‌تواند با پرداخت هزینه مربوط به صورت مکتوب از مرجع مذکور تقاضا کند، اظهارنامه و پیوست‌های مربوط به آن را قبل از مهلت مذکور منتشر کند.

ماده 36- پس از انتشار عمومی اظهارنامه مطابق ماده (35) این قانون، هر شخصی که نسبت به پذیرش اظهارنامه و پیوست‌های آن اعتراض داشته باشد، می‌تواند با رعایت مواد (31) تا (33) و نیز آیین‌نامه اجرائی این قانون ظرف مدت دو ماه اعتراض خود را به مرجع ثبت تسلیم کند. مرجع ثبت اعتراض واصله را جهت رسیدگی و اتخاذ تصمیم به کمیسیون ماده (25) این قانون ارسال می‌نماید.

مبحث پنجم- ثبت اختراع

ماده 37- پس از گذشت مهلت‌های مقرر در مواد (27) تا (36) این قانون و پذیرش نهائی اظهارنامه، مرجع ثبت، اختراع را ثبت نموده و پس از دریافت هزینه مربوط، گواهینامه ثبت اختراع را صادر و به متقاضی تسلیم می‌کند و مراتب ثبت اختراع و ادعاهای تأییدشده را برای عموم منتشر می‌نماید.

تبصره- مهلت پرداخت هزینه موضوع این ماده، حداکثر یک ماه پس از اعلام پذیرش نهائی اظهارنامه به متقاضی است. در صورت عدم پرداخت هزینه مربوط در این مهلت، اظهارنامه کأن لم‌یکن محسوب می‌شود.

ماده 38- هر شخص که نسبت به ثبت اختراع و صدور گواهینامه آن اعتراض داشته باشد، می‌تواند در مرجع قضائی صالح اقامه دعوی کند.

ماده 39- در صورتی که اختراع به صورت تحقیقی ثبت شود، عبارت «گواهینامه اختراع تحقیقی» و در صورتی که اختراع به صورت اعلامی ثبت شود، عبارت «گواهینامه اختراع اعلامی» روی گواهینامه آن درج می‌گردد.

مبحث ششم- حقوق ناشی از اختراع و مدت اعتبار آن

بند اول- جنبه‌های مادی حقوق ناشی از اختراع

ماده 40- جنبه‌های مادی حقوق ناشی از اختراع یا حق بهره‌برداری انحصاری از آن، متعلق به دارنده گواهینامه اختراع است.

ماده 41- مدت اعتبار گواهینامه اختراع، حداکثر بیست سال پس از تاریخ تسلیم اظهارنامه است.

ماده 42- بهره‌برداری از اختراع ثبت‌شده در ایران، از سوی اشخاصی غیر از مالک اختراع، مشروط به موافقت مالک آن است. مالک اختراع ثبت‌شده می‌تواند با رعایت ماده (45)، علیه هر شخصی که بدون اجازه او مبادرت به یکی از اعمال مندرج در مواد (43) و (44) این قانون کند و به حقوق وی تعدی کرده است، حسب مورد، دعوی یا شکایت خود را در مرجع قضائی صالح اقامه کند.

ماده 43- در صورتی که اختراع به صورت فرآورده باشد، حقوق مادی ناشی از گواهینامه اختراع و بهره‌برداری انحصاری از آن، عبارت است از:

1- ساخت

2- فروش و عرضه برای فروش

3- واردات

4- استفاده

ماده 44- در صورتی که اختراع به صورت فرآیند باشد، حقوق مادی ناشی از گواهینامه اختراع، عبارت است از:

1- استفاده از فرآیند

2- موارد مندرج در ماده (43) این قانون در خصوص فرآورده‌هایی که مستقیماً از طریق فرآیند به دست می‌آیند.

ماده 45- حقوق مادی ناشی از اختراع ثبت‌شده و بهره‌برداری از آن، شامل موارد زیر نمی‌شود:

1- فروش مجدد کالاهایی که توسط مالک اختراع یا با توافق او در بازار عرضه می‌شود.

2- واردات کالاهایی که توسط مالک یا با توافق او در بازار خارجی عرضه شده است.

3- استفاده از وسایل موضوع اختراع در هواپیماها، وسائط نقلیه زمینی یا کشتی‌های سایر کشورها که به طور موقت یا تصادفاً وارد حریم هوایی، مرزهای زمینی یا آبهای کشور می‌شود.

4- بهره‌برداری‌هایی که با هدف استفاده در تحقیقات علمی یا آزمایشی یا با اهداف آموزشی و پژوهشی درباره اختراع ثبت‌شده انجام می‌شود.

5- بهره‌برداری توسط هر شخصی که با حسن نیت قبل از تقاضای ثبت اختراع یا در مواقعی که حق تقدم تقاضا شده است، قبل از تاریخ تقاضای حق تقدم همان اختراع، از اختراع استفاده مستمر می‌کرده یا اقدامات جدی و مؤثری جهت آماده‌شدن برای استفاده از آن در ایران به عمل می‌آورده است. حقوق استفاده‌کننده قبلی تنها به همراه شرکت یا کسب و کار یا به همراه بخشی که در آن از اختراع استفاده می‌شده یا مقدمات استفاده از آن فراهم گردیده، قابل انتقال یا واگذاری است.

6- استفاده شخصی از اختراع بدون مقاصد تجاری؛

7- اقدام مقدماتی برای استفاده تجاری از اختراع دارویی؛

8- ساخت داروهای ترکیبی نسخه‌ای؛

9- تغییر شیوه کاربرد داروی ثبت شده بدون تغییر در ماهیت.

ماده 46- موارد صدور پروانه بهره‌برداری اجباری به شرح زیر است:

1- اقتضای مصالح ملی و منافع عمومی: در مواردی که با نظر بالاترین مقام دستگاه اجرایی مربوط، مصالح ملی و منافع عمومی (مانند امنیت ملی، تغذیه، بهداشت یا توسعه سایر بخشهای اقتصاد کشور) اقتضاء کند که دستگاه اجرایی یا اشخاص ثالث معین، از اختراع بهره‌برداری کنند؛

2- اتخاذ رویه‌های ضد رقابتی: در صورتی که بهره‌برداری مالک اختراع یا اشخاص مجاز از طرف او، مغایر با رقابت آزاد باشد و بالاترین مقام دستگاه اجرایی مربوط، بهره‌برداری از اختراع را رافع مشکل تشخیص دهد؛

3- کوتاهی در به کار بردن اختراع در ایران: هنگامی که چهارسال از تاریخ تسلیم اظهارنامه اختراع یا سه سال از تاریخ صدور گواهینامه اختراع، گذشته و مخترع آن را در ایران نساخته یا به میزان کافی عرضه نکرده باشد. در محاسبه مهلت حمایت، مهلتی که طولانی‌تر است، باید منظور گردد؛

4- وجود اختراعات وابسته: در مواردی که اختراع مؤخر که متضمن پیشرفت مهم فنی است و اهمیت اقتصادی قابل توجهی دارد بدون استفاده از یک اختراع مقدم، قابل بهره‌برداری نیست.

ماده 47- برای تشخیص هر یک از موارد مندرج در بندهای (1) تا (3) ماده (46) این قانون، موضوع در کمیسیون مرکب از رئیس مرجع ثبت، بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذی‌ربط (یا نمایندگان هر یک از آنها) و یکی از قضات دیوان عالی کشور با معرفی رئیس قوه قضائیه مطرح می‌شود. در صورت موافقت آن کمیسیون، دستگاه اجرایی یا اشخاص معین، بدون نیاز به موافقت مالک اختراع، از آن بهره‌برداری می‌کنند و تصمیم‌گیری در کمیسیون مذکور با اکثریت آرائی است که عضو قاضی جزء آن باشد. به منظور انجام تمامی وظایف اداری کمیسیون موضوع این ماده دبیرخانه‌ای تحت ریاست «رئیس مرجع ثبت» در آن مرجع تشکیل می‌شود.

تبصره- پروانه بهره‌برداری اجباری اختراع دفاعی را که سازمان‌های دفاعی تقاضا کرده‌اند وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح صادر می‌کند.

ماده 48- درخواست صدور پروانه بهره‌برداری اجباری به دبیرخانه موضوع ماده (47) این قانون تسلیم می‌شود و باید شامل موارد زیر باشد:

1- نظرات و دلایل متقاضی مبنی بر «اقتضای مصالح ملی و منافع عمومی یا وجود رویه ضد رقابتی و یا کوتاهی در به کار بردن اختراع در ایران»

2- دلایل و مدارکی که به موجب آن ثابت شود دستگاه اجرایی یا سایر اشخاص متقاضی از مالک اختراع، درخواست بهره‌برداری نموده‌اند ولی نتوانسته‌اند اجازه بهره‌برداری را در شرایط و مدت زمان متعارف تحصیل نمایند.

تبصره- درخواست‌هایی که از سوی دستگاه‌های اجرایی ارائه می‌شود باید به امضای بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذی‌ربط رسیده باشد.

ماده 49- دبیرخانه پس از دریافت درخواست پروانه بهره‌برداری اجباری، حداکثر ظرف مدت ده روز موضوع را به مالک اختراع ابلاغ می‌کند. مالک اختراع می‌تواند ظرف مدت بیست روز نظرات و دلایل خود را به صورت مکتوب به دبیرخانه تحویل دهد. این نظرات و دلایل در دفتری مخصوص در دبیرخانه، به ثبت می‌رسد و برای تصمیم‌گیری به کمیسیون موضوع ماده (47) تسلیم می‌شود.

ماده 50- دبیرخانه حداقل ده روز قبل از تشکیل جلسه کمیسیون، زمان آن را به متقاضی پروانه بهره‌برداری اجباری و مالک اختراع اطلاع می‌دهد. اشخاص مذکور می‌توانند در جلسه حضور پیدا کنند. کمیسیون با ملاحظه دلایل و مستندات طرفین و استماع اظهارات آنها در صورت حضور در جلسه، تصمیم مقتضی را اتخاذ و به آنها ابلاغ می‌نماید.

ماده 51- در صورتی که به تشخیص کمیسیون، فوریت مصالح ملی و منافع عمومی اقتضاء کند، رعایت شرایط مقرر در بند(2) ماده(48) و مواد(49) و (50) این قانون و نیز رعایت مواعد مربوط لازم نیست. تصمیم کمیسیون در این مورد، بلافاصله به اجراء درمی آید و دبیرخانه آنرا ظرف مدت بیست روز به مالک اختراع ابلاغ می‌کند.

ماده 52- در صورت اعطای پروانه بهره‌برداری اجباری، کمیسیون باید هزینه بهره‌برداری (بأخذ نظر از کارشناس رسمی به انتخاب دبیرخانه کمیسیون)، شرایط بهره‌برداری، هویت بهره‌بردار، مدت بهره‌برداری، اقدامات اجرائی، مدت زمان لازم برای انجام اقدامات اجرائی توسط بهره‌بردار، محدوده جغرافیایی و موارد مجاز استفاده از اختراع را دقیقاً مشخص نماید. پرداخت هزینه کارشناس در این ماده بر عهده بهره‌بردار است. استفاده از پروانه بهره‌برداری اجباری منوط به تأدیه هزینه بهره‌برداری به دارنده گواهینامه اختراع و در صورت عدم امکان تأدیه، تودیع آن به صندوق دادگستری است. پروانه بهره‌برداری اجباری نمی‌تواند حق بهره‌برداری برای دارنده مجوز اجباری را به صورت انحصاری پیش‌بینی کند.

ماده 53- مرجع ثبت، تصمیم کمیسیون مبنی بر اعطای پروانه بهره‌برداری اجباری، در دفتر ثبت اختراعات، ثبت و به مالک اختراع و سایر اشخاص ذی‌نفع ابلاغ و برای عموم منتشر می‌کند.

ماده 54- کمیسیون می‌تواند بنا به درخواست مالک اختراع یا دارنده پروانه بهره‌برداری اجباری و پس از استماع اظهارات طرفین یا یکی از آنها، تصمیم خود را مبنی بر بهره‌برداری اجباری از اختراع، تا حدی که اوضاع و احوال اقتضاء کند، تغییر دهد.

ماده 55- چنانچه مالک اختراع ادعاء کند که شرایط و اوضاع و احوالی که باعث صدور پروانه بهره‌برداری اجباری شده، دیگر وجود ندارد و تکرار نمی‌شود و یا اینکه ادعاء نماید بهره‌بردار نتوانسته است طبق مفاد تصمیم کمیسیون و شرایط آن عمل کند، درخواست لغو پروانه بهره‌برداری اجباری را همراه با مدارک و مستندات مربوط، به دبیرخانه کمیسیون مذکور تسلیم می‌کند. دبیرخانه موظف است حداکثر ظرف مدت ده روز از تاریخ تسلیم درخواست، مراتب را همراه با دلایل به بهره‌بردار اعلام کند تا اگر او پاسخی داشته باشد، ظرف مدت بیست روز به دبیرخانه اعلام نماید. دبیرخانه باید اظهارات طرفین را به انضمام مدارک و مستندات ارائه شده، برای اتخاذ تصمیم به کمیسیون ارسال کند. کمیسیون پس از استماع اظهارات مالک اختراع و شخص بهره‌بردار و بالاترین مقام دستگاه اجرائی، حسب مورد درباره رد تقاضای مالک اختراع یا لغو پروانه بهره‌برداری اجباری تصمیم مقتضی اتخاذ می‌کند.

ماده 56- حق ناشی از پروانه بهره‌برداری اجباری از اختراع موضوع بندهای(1)، (2) و (3) ماده(46) این قانون، مستقلاً قابل واگذاری نیست و باید همراه با شرکت یا کسب و کار شخص معین از طرف کمیسیون یا به همراه قسمتی از شرکت یا کسب و کاری که اختراع در آن بهره‌برداری می‌شود، منتقل گردد.

ماده 57- چنانچه شرایط مقرر در بند(4) ماده(46) این قانون وجود داشته باشد، مرجع ثبت با أخذ هزینه مربوط، به درخواست مالک اختراع مؤخر، پروانه بهره‌برداری از اختراع مقدم را جهت به‌کارگیری در اختراع مؤخر، بدون موافقت مالک آن صادر می‌کند. اگر پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک اختراع مقدم صادر شود، مرجع ثبت به درخواست وی، پروانه بهره‌برداری از اختراع مؤخر را نیز بدون موافقت مالک آن صادر می‌نماید. درخواست مذکور باید همراه با دلایل و مدارکی باشد که به موجب آن ثابت شود متقاضی از مالک اختراع، درخواست بهره‌برداری نموده، ولی نتوانسته است اجازه بهره‌برداری را در شرایط و مدت زمان متعارف تحصیل نماید. مرجع ثبت پس از دریافت درخواست صدور پروانه بهره‌برداری اجباری آنرا در دفتری مخصوص، ثبت و ظرف مدت ده روز از زمان دریافت آن، همراه با دلایل، مدارک و مستندات به مالک اختراع مقدم ابلاغ می‌نماید. مالک اختراع مقدم باید نظرات، دلایل و مدارک خود را ظرف مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ، به مرجع ثبت تسلیم نماید. مرجع ثبت پس از ملاحظه دلایل و مستندات طرفین، در مورد اعطای پروانه بهره‌برداری اجباری، تصمیم مقتضی اتخاذ می‌کند. تصمیم‌گیری در خصوص اجرای این ماده به عهده کمیسیون موضوع ماده(25) این قانون می‌باشد.

تبصره- انتقال پروانه بهره‌برداری اجباری از اختراع مقدم فقط همراه با اختراع مؤخر، و انتقال پروانه بهره‌برداری اجباری از اختراع مؤخر فقط همراه با اختراع مقدم امکان‌پذیر است.

ماده 58- در تصمیم مربوط به صدور هر یک از پروانه‌های اجباری بهره‌برداری از اختراع مقدم یا مؤخر باید حدود و کاربرد پروانه، هزینه متناسبی که باید به مالک اختراع موردنظر پرداخت شود و نیز شرایط پرداخت تعیین گردد. هر یک از طرفین می‌تواند با اثبات اینکه بهره‌بردار نتوانسته است طبق مفاد تصمیم مذکور و شرایط آن عمل کند، درخواست لغو پروانه بهره‌برداری اجباری را همراه با مدارک و مستندات مربوط، به مرجع ثبت تسلیم کند. کمیسیون موضوع ماده(25) این قانون با احراز عدم رعایت مفاد تصمیم و شرایط آن پروانه بهره‌برداری اجباری را لغو می‌کند.

ماده 59- مالک اختراع و دارنده پروانه بهره‌برداری اجباری می‌توانند نسبت به میزان هزینه تعیین‌شده برای صدور پروانه بهره‌برداری اجباری ظرف مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ تصمیم کمیسیون موضوع ماده (47) این قانون، در مراجع قضائی صالح اعتراض کنند. این اعتراض، مانع از بهره‌برداری از پروانه بهره‌برداری اجباری نیست.

ماده 60- بهره‌برداری اجباری از اختراع، محدود به هدفی است که در پروانه بهره‌برداری اجباری آمده است و مشروط به پرداخت هزینه بهره‌برداری به مالک اختراع می‌باشد.

بند دوم- جنبه‌های معنوی حقوق ناشی از اختراع

ماده 61- جنبه‌های معنوی حقوق ناشی از اختراع، شامل موارد زیر است:

1- ذکر نام پدیدآورنده اختراع به عنوان مخترع: فرد یا افراد مخترع حق دارند که نام آنها به عنوان «مخترع» در گواهینامه اختراع ذکر شود، حتی اگر حقوق مادی ناشی از ثبت اختراع، متعلق به دیگری باشد. با این وجود، مخترع می‌تواند به صورت کتبی عدم ذکر نام خود را به عنوان مخترع، از مرجع ثبت درخواست کند. در این صورت، نام او در گواهینامه اختراع درج نمی‌شود.

2- بهره‌مندی از تقدیر و جایزه: چنانچه اختراع به هر نحو، مورد تقدیر قرار گیرد، حق بهره‌مندی از جایزه و استفاده از عنوان «مخترع»، متعلق به پدیدآورنده است؛ حتی اگر حقوق مادی ناشی از ثبت اختراع، متعلق به دیگری باشد.

تبصره- شخصی که اختراع به سفارش او انجام شده، حق دارد تقاضا کند که نام او به عنوان سفارش‌دهنده، در گواهینامه ذکر شود.

ماده 62- هرگونه اظهار یا تعهد مخترع مبنی بر اینکه نام شخص دیگری به عنوان مخترع ذکر گردد، فاقد اثر است.

ماده 63- حق معنوی ناشی از اختراع، دائمی است. دارنده حق معنوی همواره پدیدآورنده اختراع است، اما دارنده حقوق مادی ناشی از گواهینامه اختراع ممکن است شخصی غیر از پدیدآورنده باشد.

مبحث هفتم- واگذاری حق اختراع

ماده 64- حقوق مادی ناشی از تسلیم اظهارنامه مربوط به اختراع یا اختراع ثبت‌شده، قابل نقل و انتقال است و مالک اختراع می‌تواند حقوق مادی خود را به هر نحو، از قبیل انتقال مالکیت، تفویض اجازه بهره‌برداری و یا سرمایه‌گذاری مشترک، به دیگری منتقل کند. در انتقال مالکیت حق اختراع یا انتقال حق مالکیت ناشی از تسلیم اظهارنامه، تمامی حقوقی که حسب مورد، به موجب گواهینامه اختراع یا تسلیم اظهارنامه مربوط ایجاد می‌شود، به صورت دائمی به دیگری واگذار می‌گردد.

تبصره- قرارداد اجازه بهره‌برداری، غیرانحصاری است مگر آنکه خلاف آن ثابت شود.

ماده 65- تمامی قراردادهای راجع به انتقال مالکیت اختراع ثبت شده یا انتقال حقوق ناشی از تسلیم اظهارنامه آن، یا اجازه بهره‌برداری از آنها باید به صورت رسمی در یکی از دفاتر ثبت اسناد رسمی به ثبت برسد و خلاصه آن در ظهر گواهینامه اختراع درج شود. سردفتر اسناد رسمی پس از استعلام اصالت گواهینامه اختراع و احراز هویت طرفین، نسبت به تنظیم سند رسمی مبادرت می‌کند. تأثیر این موارد بر اشخاص ثالث، منوط به رعایت این ماده است. سردفتر اسناد رسمی، قراردادهای تنظیم شده را جهت ثبت در دفاتر مربوط و انتشار مراتب آن، به صورت الکترونیکی برای مرجع ثبت ارسال می‌کند.

تبصره- در صورتی که واگذاری اختراع در بورس با رعایت قوانین و مقررات مربوط از جمله تشریفات موضوع ماده (66) این قانون انجام گرفته‌باشد، رعایت تشریفات مذکور در این ماده الزامی نیست، لکن در این موارد، پس از قطعیت معاملات، مراتب واگذاری و قرارداد تنظیمی باید جهت ثبت در دفاتر مربوط و انتشار مراتب آن، از جانب مرجع ذی‌ربط در بازار مربوط، به مرجع ثبت به صورت الکترونیکی و برخط اطلاع داده شود.

ماده 66- دفترخانه اسناد رسمی باید برای تنظیم قراردادهای انتقال حقوق ناشی از اختراع یا اعطای مجوز بهره‌برداری، پس از دریافت هزینه مربوط، نسبت به آخرین وضعیت اختراع یا اظهارنامه آن، از مرجع ثبت، استعلام و در صورت وجود یکی از موارد زیر، از تنظیم قرارداد خودداری نماید:

1- درخواست، مربوط به اختراعی باشد که قبلاً به صورت انحصاری واگذار شده است؛

2- حقوق مادی ناشی از اختراع، توقیف شده باشد؛

3- هزینه سالانه گواهینامه اختراع پرداخت نشده یا مدت آن منقضی شده باشد.

ماده 67- در صورت فوت دارنده گواهینامه اختراع و باقی بودن مدت اعتبار گواهینامه آن، این حقوق به ورثه منتقل می‌شود. در این صورت، مرجع ثبت به درخواست کتبی وراثت یا یکی از آنها و پس از دریافت هزینه مربوط، نام ورثه را به عنوان دارنده حق، در ظهر گواهینامه اختراع قید کرده، و مراتب را با ذکر میزان سهم هر یک، در دفتر ثبت اختراعات ثبت و منتشر می‌کند.

ماده 68- پرداخت هزینه سالانه مربوط به ثبت اختراع برعهده دارنده حق مادی ناشی از اختراع و در صورت واگذاری اجازه بهره‌برداری انحصاری، برعهده دارنده مجوز مذکور است.

ماده 69- جنبه‌های معنوی حقوق ناشی از اختراع، قابل نقل و انتقال نیست.

مبحث هشتم- زوال حق اختراع

ماده 70- حقوق انحصاری ناشی از اختراع ثبت‌شده، در این موارد زایل می‌شود:

- 1- انقضای مدت اعتبار گواهینامه؛
 - 2- اعراض؛
 - 3- عدم پرداخت هزینه سالانه؛
- ابطال گواهینامه یا ابطال بخشهایی از ادعاهای مربوط؛ زوال جزئی حق اختراع در این بند، محدود به همان ادعاهای است.
- ماده 71-** پس از گذشت مدت اعتبار گواهینامه اختراع، حقوق مادی ناشی از اختراع زایل می‌شود و هر شخصی مجاز است در چهارچوب مقررات مربوط، از اختراع بهره‌برداری کند. با انقضای این مدت، حقوق معنوی ناشی از اختراع به قوت خود باقی است.

ماده 72- دارنده گواهینامه اختراع می‌تواند با تسلیم اعراض‌نامه به مرجع ثبت، از حقوق خود نسبت به اختراع ثبت‌شده، اعراض نماید. اعراض می‌تواند کلی یا جزئی بوده و نسبت به کل گواهینامه اختراع، یا یک یا چند ادعاهای باشد. اثر اعراض از زمان تسلیم درخواست اعراض به مرجع ثبت است.

تبصره- اعراض مالک اختراع از حقوق خود نسبت به اختراع ثبت‌شده، نافه حقوق شخصی که اجازه بهره‌برداری از اختراع را دریافت کرده است نمی‌باشد.

ماده 73- در مورد موضوع بند(4) ماده(46) این قانون، دارنده پروانه بهره‌برداری اجباری از اختراع مؤخر نمی‌تواند بدون اجازه دارنده گواهینامه اختراع مقدم از حق اختراع اعراض نماید. در این حالت، مراتب اعراض باید به صورت کتبی و همراه با رضایت ذی‌نفع به مرجع ثبت اعلام گردد.

ماده 74- برای حفظ اعتبار گواهینامه اختراع، بعد از گذشت یک سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه و قبل از شروع هر سال، باید هزینه تمدید سالانه، به مرجع ثبت پرداخت شود. تأخیر در پرداخت این هزینه، به شرط پرداخت جریمه که در آیین‌نامه اجرائی این قانون تعیین می‌شود، حداکثر تا شش ماه مجاز است. در غیر این صورت، حق انحصاری دارنده حقوق مادی ناشی از اختراع زائل می‌شود.

ماده 75- هر شخص می‌تواند ابطال گواهینامه‌ی اختراع و یا ابطال یک ادعاهای یا بخشی از ادعاهای مربوط را از مرجع قضائی صالح درخواست نماید. اثر ابطال، از تاریخ تسلیم اظهارنامه است.

ماده 76- دادگاه در موارد زیر حسب مورد نسبت به اعلام بطلان اختراع ثبت‌شده و یا ابطال آن اقدام می‌نماید:

- 1- از موارد مذکور در ماده(4) این قانون باشد.
 - 2- شرایط ماهوی اختراع وجود نداشته باشد.
 - 3- افشای مؤثر مطابق ماده(16) این قانون انجام نشده باشد.
 - 4- چهار سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه اختراع و یا سه سال از تاریخ ثبت اختراع، هرکدام طولانی‌تر باشد، گذشته باشد و دارنده گواهینامه بدون عذر موجه اقدام مؤثری جهت ساخت یا استفاده از آن در ایران انجام نداده باشد.
- تبصره- در خصوص ریزسازواره (میکروارگانسیم)های دستورزی شده ژنتیکی علاوه بر موارد مذکور چنانچه شرایط مقرر در ذیل بند(6) ماده(4) رعایت نشده باشد نیز از موجبات ابطال گواهینامه اختراع است.
- ماده 77-** در صورتی که رأی صادرشده در مورد ابطال گواهینامه اختراع قطعی شود، به مرجع ثبت ابلاغ می‌گردد تا آنرا در دفتر مربوط ثبت، و با هزینه‌ی درخواست‌کننده ابطال منتشر نماید.
- ماده 78-** در صورت زوال حق اختراع به موجب هریک از موارد مندرج در ماده(70) این قانون، هزینه‌ی ثبت و سایر هزینه‌های پرداخت شده مسترد نمی‌گردد.

مبحث نهم- نقض حق اختراع و ضمانت اجرای آن

ماده 79- انجام هرگونه فعالیتی که حقوق انحصاری مالک گواهینامه اختراع یا قائم‌مقام او را تضییع کند، یا مقدمات تضییع آنرا فراهم آورد، نقض حق اختراع محسوب می‌شود مشروط بر اینکه این اقدامات پس از تسلیم اظهارنامه اختراع و یا در صورت استناد به حق تقدم پس از تاریخ حق تقدم و همچنین در صورتی که به مهلت ارفاقی مقرر در تبصره(2) ماده(11) استناد شود، پس از تاریخ مذکور صورت پذیرد.

تبصره- انجام هریک از موارد مندرج در ماده(45)، نقض حق اختراع محسوب نمی‌شود.

ماده 80- در صورت نقض حق اختراع، مالک گواهینامه اختراع یا قائم مقام او و یا دارنده مجوز بهره‌برداری اعم از قراردادی یا اجباری می‌توانند در مرجع قضائی صالح اقامه دعوا کنند.

ماده 81- در دعوی مدنی مربوط به نقض حق اختراع، در صورتی که اختراع به صورت فرآورده باشد، بار اثبات نقض بر عهده مدعی نقض است، اما اگر اختراع به صورت فرآیند دستیابی به یک فرآورده بوده و احتمال قوی وجود داشته باشد که فرآورده به دست آمده از طریق فرآیند مزبور، ساخته شده و نیز عرفاً نتوان فرآیندی را که واقعاً استفاده شده، مشخص نمود، مسؤلیت اثبات عدم تولید فرآورده از طریق آن فرآیند، بر عهده خواننده دعوی نقض می‌باشد. در این حالت، دادگاه صالح در صورت ارائه اسناد و مدارک لازم، منافع مشروع خواننده دعوی نقض حق را از جهت عدم افشای اسرار تولیدی و تجارتي وی در نظر می‌گیرد.

ماده 82- در صورت اثبات نقض حق اختراع، نقض‌کننده به تقاضای ذی نفع باید تمامی خساراتی را که بر اثر این نقض، به مخترع و یا سایر ذی‌نفعان وارد شده است، جبران نماید.

ماده 83- در هر مرحله از مراحل رسیدگی در دعاوی حقوقی و کیفری راجع به حقوق حاصل از ثبت اختراع، معترض می‌تواند از مرجع قضائی که دعوی در آنجا مطرح شده درخواست صدور قرار تأمین دلیل و دستور توقیف فرآورده‌های ناقض حقوق ادعائی و نیز تقاضای صدور دستور موقت نسبت به عدم ساخت، فروش یا ورود این فرآورده‌ها را نماید. مرجع قضائی مذکور می‌تواند موافقت با تقاضای مذکور را منوط به سپردن تضمین کافی کند. در صورتی که فرآورده مورد ادعاء، در گمرک باشد، مأموران گمرک یا ضابطان، قرار یا دستور فوق را اجراء می‌کنند.

تبصره 1- صدور قرار تأمین یا دستور موقت تابع مقررات مربوط در قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) است.

تبصره 2- نحوه توقیف فرآورده‌هایی که مغایر حق ناشی از ثبت اختراع باشد و همچنین مرور زمان مربوط به اقامه دعوی تأمین یا توقیف را آیین‌نامه اجرائی این قانون مشخص می‌کند.

ماده 84- تعقیب جرائم مذکور در این فصل، منوط به شکایت شاکی خصوصی است و با گذشت او تعقیب یا اجرای حکم موقوف می‌شود.

فصل دوم- نمونه اشیای مصرفی

ماده 85- نمونه اشیای مصرفی عبارتند از راحل‌های جدید فنی در رابطه با شکل و ساختار محصول یا ترکیبی از آنها که موجب بهبود عملکرد آن می‌شود. نمونه اشیای مصرفی زمانی قابل ثبت است که واجد شرایط زیر باشند:

1- جدید بودن؛

2- دارا بودن کاربرد صنعتی

تبصره- حمایت از نمونه اشیای مصرفی، منحصر به فرآورده‌ها بوده و شامل فرآیندها نمی‌شود.

ماده 86- گواهینامه نمونه اشیای مصرفی، سندی است که مرجع ثبت مالکیت صنعتی برای نمونه اشیای مصرفی صادر نموده و نشان‌دهنده حقوق انحصاری مندرج در این قانون، برای دارنده آن است.

ماده 87- مدت اعتبار گواهینامه نمونه اشیای مصرفی، حداکثر سه سال پس از تاریخ ثبت اظهارنامه است. دارنده گواهینامه نمونه اشیای مصرفی می‌تواند با پرداخت هزینه مربوط، تمدید اعتبار گواهینامه را برای یک دوره سه‌ساله دیگر درخواست نماید. این درخواست باید حداکثر ظرف مدت شش ماه قبل از انقضای مدت اعتبار ثبت نمونه اشیای مصرفی در هر دوره مطرح شود. در صورت عدم درخواست در مدت مذکور، درخواست تمدید، حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از پایان اعتبار گواهینامه نمونه اشیای مصرفی، با پرداخت جریمه تأخیر معادل دو برابر حق‌الثبت امکان‌پذیر است. در غیراین‌صورت، اعتبار گواهینامه نمونه اشیای مصرفی خاتمه می‌یابد.

ماده 88- در صورتی که موضوع نمونه اشیای مصرفی، افزوده یا اصلاح فنی در یک اختراع باشد، بهره‌برداری از آن شیء سودمند، منوط به اجازه دارنده حق اختراع است.

تبصره- در صورت عدم حصول توافق بین دارنده حق اختراع و دارنده حق بهره‌برداری از نمونه اشیای مصرفی، اخذ مجوز اجباری با رعایت مواد (46)، (57) و (58) این قانون امکان‌پذیر است.

ماده 89- هزینه صدور گواهینامه و هزینه سالانه نمونه اشیای مصرفی، پانزده درصد (15%) هزینه صدور گواهینامه و هزینه سالانه اختراع است.

ماده 90- متقاضی ثبت اختراع در زمان بررسی تقاضای ثبت اختراع می‌تواند درخواست ثبت خود را به عنوان نمونه اشیای مصرفی تغییر دهد. همچنین در صورتی که تقاضای ثبت اختراع به صورت کلی یا جزئی رد شود متقاضی می‌تواند ظرف مدت

بیست‌روز پس از ابلاغ تصمیم مرجع ثبت، تقاضای خود را دائر بر ثبت به عنوان نمونه اشیای مصرفی به مرجع ثبت تسلیم کند. در این صورت زمان حمایت از اظهارنامه نمونه اشیای مصرفی همان زمان تسلیم اظهارنامه اولیه می‌باشد. تبصره- متقاضی ثبت نمونه اشیای مصرفی تا قبل از ثبت می‌تواند درخواست ثبت خود را به عنوان اختراع تغییر دهد مشروط بر آنکه شرایط ماهوی لازم برای ثبت اختراع را داشته باشد.

ماده 91- مفاد مواد (3) تا (9)، (11)، (12) تا (14)، (19) تا (26)، (29) تا (33)، (37) و (38)، (40)، (42) و (43)، (45) تا (80)، صدر ماده (81)، (82) تا (86) این قانون و تبصره‌های آنها، حسب مورد، درخصوص نمونه اشیای مصرفی نیز قابل اجراء است.

تبصره 1- تمامی مهلت‌های مربوط به ثبت نمونه اشیای مصرفی، نصف مواعد ذکر شده در مورد فرآیند ثبت اختراعات است. مهلت‌های ده روزه، مشمول این تبصره نمی‌شود.
تبصره 2- مدت حق تقدم موضوع کنوانسیون پاریس درخصوص نمونه اشیاء مصرفی دوازده ماه می‌باشد.

فصل سوم- طرح‌های صنعتی

ماده 92- از نظر این قانون، هرگونه ترکیب خطوط یا رنگها و هرگونه شکل سه‌بعدی با خطوط، رنگها و یا بدون آنها، به‌گونه‌ای که چنین ترکیب یا شکل، به یک فرآورده صنعتی یا محصولی از صنایع دستی شکل ظاهری خاصی را بدهد، طرح صنعتی است.
ماده 93- موارد زیر از مصادیق طرح صنعتی موضوع این قانون نبوده و از حیطة حمایت از طرح صنعتی خارج است:

1- نمادها یا نشان‌های رسمی و دولتی؛

2- روشهای ساخت محصول؛

3- طرحهایی که منحصرأ ناشی از ویژگی عملکرد محصول است؛

4- طرحهای مغایر با نظم عمومی و اخلاق حسنه؛

5- طرحهای معماری (ساختمان و سازه)؛

6- تغییر در ابعاد کالاهای موجود

7- طرحهایی که عین یا به طرز گمراه‌کننده‌ای شبیه علامت تجاری ثبت‌شده دیگری باشند.

8- طرحی که صرفاً عملکرد فنی داشته باشد و شکل جدیدی را برای یک فرآورده یا محصول ارائه ندهد؛

9- قطعات وابسته در طرحهای مرکب (لوازم یدکی)

ماده 94- طرح صنعتی زمانی قابل ثبت است که جدید و اصیل باشد. شرط اصیل بودن برای احراز طرح صنعتی به این معناست که به‌طور مستقل به وسیله طراح پدید آمده و کپی و تقلید طرحهای موجود نباشد؛ به‌گونه‌ای که از دید یک کاربر آگاه، با طرحهایی که قبلاً در اختیار عموم بوده است، متفاوت باشد.

ماده 95- اظهارنامه ثبت طرح صنعتی باید براساس فرم مخصوصی که مطابق آیین‌نامه اجرائی این قانون تهیه می‌شود، به زبان فارسی، تکمیل و پس از درج تاریخ، امضاء شود و شامل موارد زیر باشد:

1- هویت متقاضی یا نماینده قانونی او

2- هویت طراح

3- عنوان طرح صنعتی و مشخصات گرافیکی تشکیل‌دهنده آن

4- تعیین طبقه‌ی طرح صنعتی براساس طبقه‌بندی بین‌المللی طرحهای صنعتی

5- تاریخ، محل و شماره‌ی اظهارنامه یا گواهینامه طرح صنعتی در خارج از کشور در صورت درخواست حق تقدم

6- اطلاعات مربوط به اظهارنامه‌ی اصلی در صورت تکمیلی بودن طرح صنعتی

7- تعیین نوع فرآورده یا محصولی که ثبت طرح صنعتی برای آن درخواست شده است.

8- تعیین پیوست‌ها

ماده 96- مدارک زیر باید به اظهارنامه پیوست شود:

1- مدارک هویت متقاضی و طراح

2- نمونه شکل یا تصویر گرافیکی، یا نمونه طرح ترسیم شده از جوانب مختلف مورد تقاضای حمایت

3- تسلیم نمونک (ماکت) یا نمونه واقعی طرح در صورت درخواست مرجع ثبت

4- توصیف طرح و تعیین کالاهایی که طرح صنعتی بر روی آنها اجراء می‌شود.

5- درخواست کتبی مبنی بر عدم ذکر نام طراح در صورتی که او بخواهد نامش در گواهینامه درج نشود.

6- مدارک مربوط به حق تقدم که باید همزمان با تسلیم اظهارنامه یا حداکثر ظرف مدت یک ماه از آن تاریخ تسلیم شود در صورت درخواست حق تقدم

7- رسید مربوط به پرداخت هزینه‌های قانونی

ماده 97- متقاضی می‌تواند با پرداخت هزینه جداگانه، ثبت دو یا چند طرح صنعتی را در یک اظهارنامه درخواست کند مشروط بر اینکه از یک دسته یا گروه کالایی بوده که با هم استعمال شده و مربوط به یک طبقه‌بندی بین‌المللی باشند.

ماده 98- مرجع ثبت، تاریخ تقاضا را همان تاریخ دریافت اظهارنامه محسوب می‌کند؛ مگر اینکه اظهارنامه واجد یکی از شرایط زیر نباشد که در این صورت، تاریخ تقاضا، تاریخ دریافت اصلاحات مربوط می‌باشد:

1- ذکر نکاتی که شناخت هویت متقاضی را میسر می‌کند؛

2- ذکر تمامی مشخصات گرافیکی تشکیل‌دهنده طرح صنعتی

ماده 99- پس از تسلیم اظهارنامه به مرجع ثبت، تاریخ تقاضا و حسب مورد، شماره‌ی طبقه‌بندی ملی یا بین‌المللی طرح‌های صنعتی روی آن قید می‌شود. در صورت وجود شرایط شکلی، کارشناسان ذی‌ربط حداکثر ظرف مدت چهار ماه، شرایط مندرج در ماده (95) این قانون را مورد بررسی قرار می‌دهند و نتیجه‌ی این بررسی به متقاضی ابلاغ می‌شود. متقاضی می‌تواند ظرف مدت یک ماه به گزارش کارشناسی پاسخ داده و دلایل خود را ارائه کند، یا اینکه ظرف همان مدت، تغییراتی را در مضمون اظهارنامه انجام دهد، مشروط بر اینکه در نتیجه این تغییرات، اطلاعات مندرج در اظهارنامه جدید از حدود اظهارنامه اولیه تجاوز نکند. مرجع ثبت، نظر نهائی خود مبنی بر پذیرش یا عدم پذیرش اظهارنامه مورد تقاضا را که کارشناسان ذی‌ربط با در نظر گرفتن دلایل و پاسخ متقاضی و دلایل ذی‌نفعان (در صورت ارائه) تدوین نموده‌اند، ظرف مدت یک ماه به متقاضی ابلاغ می‌کند. در صورت رد تقاضای ثبت، متقاضی می‌تواند با رعایت مفاد ماده (25) این قانون به این تصمیم اعتراض کند.

ماده 100- در صورت پذیرش اظهارنامه مطابق ماده (99) این قانون، مرجع ثبت، اظهارنامه و پیوست‌های مربوط به آن را برای عموم منتشر می‌کند. متقاضی می‌تواند به‌صورت مکتوب از مرجع مذکور تقاضا کند، اظهارنامه و پیوست‌های مربوط به آن، تا دوازده ماه از تاریخ تسلیم اظهارنامه منتشر نشود.

ماده 101- پس از انتشار عمومی اظهارنامه طبق ماده (100) این قانون، هر شخصی که نسبت به پذیرش اظهارنامه و پیوست‌های آن اعتراض داشته باشد، می‌تواند با رعایت مواد (31) تا (33) این قانون ظرف مدت دو ماه اعتراض خود را به مرجع ثبت تسلیم کند. مرجع ثبت اعتراض‌های واصله را جهت رسیدگی و اتخاذ تصمیم نهائی به کمیسیون موضوع ماده (25) این قانون ارجاع می‌دهد.

ماده 102- مدت اعتبار گواهی‌نامه طرح صنعتی، حداکثر پنج سال پس از تاریخ ثبت اظهارنامه است. دارنده گواهی‌نامه طرح صنعتی می‌تواند با پرداخت هزینه مربوط، تمدید اعتبار گواهی‌نامه را برای دو دوره پنج‌ساله متوالی درخواست نماید. این درخواست باید حداکثر ظرف مدت شش‌ماه قبل از انقضای مدت اعتبار ثبت طرح در هر دوره مطرح شود. در صورت عدم درخواست در مهلت مذکور، درخواست تمدید، حداکثر ظرف مدت شش‌ماه پس از پایان اعتبار گواهی‌نامه طرح با پرداخت جریمه تأخیر امکان‌پذیر است. در غیر این صورت، اعتبار گواهی‌نامه طرح صنعتی خاتمه می‌یابد.

ماده 103- حقوق ناشی از ثبت طرح صنعتی به شرح زیر می‌باشد:

1- بهره‌برداری از هر طرح صنعتی که در ایران ثبت شده باشد شامل ساخت، فروش و وارد کردن اقلام حاوی آن طرح، توسط اشخاص، مشروط به موافقت مالک آن است.

2- مالک طرح صنعتی ثبت‌شده می‌تواند علیه هر شخصی که بدون موافقت او اعمال مذکور در بند (1) را انجام دهد یا مرتکب عملی شود که عادتاً تجاوز آینده را فراهم آورد، در دادگاه اقامه دعوی نماید.

ماده 104- مفاد مواد (2) و (3)، (5) تا (9)، (11)، (12)، (20) تا (26)، (37)، (38)، (40)، (42)، (43)، (45)، (61) تا (75)، بندهای (1) تا (3) ماده (76)، (77) تا (80)، (82) تا (84) این قانون و تبصره‌های آنها، حسب مورد، در خصوص طرح‌های صنعتی نیز قابل اجراء است.

تبصره- حق تقدم موضوع ماده (9) این قانون در مورد طرح‌های صنعتی، شش‌ماه از تاریخ ثبت اظهارنامه است.

فصل چهارم- علائم تجاری، علائم جمعی، علائم تأییدی و نامهای تجاری:

ماده 105- علامت تجاری: عبارت است از هر نشانه قابل رؤیتی که کالاها یا خدمات اشخاص را از هم متمایز می‌سازد.

علامت جمعی: هر نشان قابل رؤیتی است که برای تمایز محصولات یا خدمات گروهی از اشخاص از محصولات و خدمات سایر اشخاص به کار می‌رود و تحت نظارت مالک علامت جمعی ثبت شده توسط اعضاء استفاده می‌شود. مالک علامت جمعی می‌تواند، یک صنف، تعاونی، اتحادیه و مانند آن باشد.

علامت تأییدی: هر نشان قابل رؤیتی است که برای تأیید کیفیت محصولات یا خدمات به کار می‌رود و هر شخصی که تأییدیه مرجع صلاحیتدار تأییدکننده را به دست آورد می‌تواند از آن علامت برای کالاها یا خدمات خود استفاده کند.

نام تجاری: عبارت است از اسم یا عنوانی که معرف و مشخص‌کننده فعالیت شخص حقیقی یا حقوقی باشد.

تبصره- تمامی مواد مربوط به علامت تجاری مقرر در این قانون، در مورد علامت جمعی و تأییدی نیز مجری است، مگر در مواردی که قانون، ترتیب دیگری مشخص کرده باشد.

ماده 106- علامت تجاری در موارد زیر، قابل ثبت نیست:

- 1- کالاها یا خدمات یک شخص را از کالاها یا خدمات اشخاص دیگر متمایز نسازد.
- 2- بهره‌برداری از آن، خلاف موازین شرعی و قانونی یا نظم عمومی بوده یا موجب وهن مقدسات دینی گردد.
- 3- موجب گمراهی عموم، به ویژه در مورد مبدأ جغرافیایی کالاها یا خدمات یا خصوصیات آنها از قبیل نوع، کیفیت، کمیت و قیمت شود.

- 4- عین علامت یا نام تجاری باشد که قبلاً برای همان کالاها یا خدمات در ایران معروف شده است.
- 5- علامتی که شبیه یا ترجمه علامت یا نام تجاری باشد که قبلاً برای همان کالاها یا خدمات در ایران معروف شده است، مشروط بر آنکه موجب گمراهی عموم شود.

- 6- علامتی که عین، شبیه یا ترجمه علامت یا نام تجاری باشد که قبلاً برای کالاها یا خدمات مشابه در ایران معروف شده است، مشروط بر آنکه موجب گمراهی عموم شود.
- 7- علامتی که عین علامت یا نام تجاری باشد که قبلاً برای همان کالاها یا خدمات در ایران، به ثبت رسیده یا ثبت آن، تقاضا شده یا دارای حق تقدم است.

- 8- علامتی که شبیه یا ترجمه علامت یا نام تجاری باشد که قبلاً برای همان کالاها یا خدمات در ایران به ثبت رسیده یا ثبت آن، تقاضا شده یا دارای حق تقدم است، مشروط بر آنکه موجب گمراهی عموم شود.

- 9- علامتی که عین، شبیه یا ترجمه علامت یا نام تجاری باشد که قبلاً برای کالاها یا خدمات دیگری در ایران معروف شده و به ثبت رسیده یا ثبت آن، تقاضا شده یا دارای حق تقدم است، مشروط بر آنکه موجب گمراهی گردد یا به منافع مالک علامت قبلی لطمه وارد سازد.

- 10- عین یا شبیه نشان نظامی، پرچم، یا سایر نشانهای مملکتی یا نام یا نام اختصاری یا حروف اول یک نام یا نشان رسمی متعلق به کشور، سازمان‌های بین‌الدولی یا سازمان‌هایی که تحت کنوانسیون‌های بین‌المللی تأسیس شده‌اند، بوده یا موارد مذکور، یکی از اجزای آن علامت باشد، مگر آنکه مقام صلاحیتدار کشور مربوط یا سازمان ذی‌ربط، اجازه ثبت آن را صادر کرده باشد؛

- 11- عین یا به طرز گمراه‌کننده‌ای شبیه علائم مربوط به دوران تاریخی یا آثار باستانی باشد؛
- 12- عین یا شبیه علائمی باشد که سازمان‌ها و مراجع تأییدکننده از قبیل سازمان ملی استاندارد ایران و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای تأیید کالاها و خدمات صادر می‌نمایند.

- 13- عین طرح صنعتی ثبت شده دیگری برای همان کالاها یا خدمات باشد.

تبصره- منظور از علائم معروف، علائم مذکور در ماده (6) مکرر کنوانسیون پاریس می‌باشد.

ماده 107- اظهارنامه ثبت علامت تجاری باید بر اساس فرم مخصوصی که مطابق آیین‌نامه اجرائی این قانون تهیه می‌شود، به زبان فارسی، تکمیل گردد و پس از درج تاریخ، به همراه نمونه علامت، توصیف کامل علامت و فهرست فرآورده‌ها یا خدماتی که ثبت علامت برای آنها درخواست شده و بر اساس طبقه‌بندی قابل اجراء یا طبقه‌بندی بین‌المللی باشد، به مرجع ثبت تسلیم شود. متقاضی ثبت باید ضمن پرداخت هزینه‌های قانونی موارد زیر را به اظهارنامه پیوست کند:

- 1- مدارک مثبت هویت متقاضی یا متقاضیان
- 2- نمونه علامت
- 3- مدارک دال بر فعالیت متقاضی در حوزه ذی‌ربط مطابق آیین‌نامه اجرائی این قانون
- 4- در صورت درخواست حق تقدم، مدارک مثبت حق تقدم که باید همزمان با تسلیم اظهارنامه یا حداکثر ظرف مدت یک ماه از آن تاریخ تسلیم شود.

تبصره- در صورتی که ثبت علامت جمعی یا تأییدی درخواست شده باشد حسب مورد درج عنوان «علامت جمعی» یا «علامت تأییدی» در اظهارنامه الزامی است و باید نسخه‌ای از ضوابط و شرایط استفاده از علامت جمعی یا تأییدی با آخرین تغییرات و نیز گواهی مقام صلاحیت‌دار دائر بر تصدیق استفاده از علامت جمعی یا تأییدی به پیوست اظهارنامه ارائه شود.

در ضوابط و شرایط استفاده از علامت جمعی یا تأییدی باید خصوصیات مشترک یا کیفیت کالاها و خدمات تولیدی در یک منطقه جغرافیایی معین یا مورد تأیید که تحت آنها اشخاص می‌توانند از علامت مذکور استفاده کنند و همچنین ضمانت اجرای مربوط به عدم رعایت شرایط و ضوابط یاد شده تعیین گردد. هرگونه تغییر در ضوابط و شرایط حاکم بر استفاده از علامت جمعی یا تأییدی باید به صورت مکتوب توسط مالک آن علامت به مرجع ثبت اعلام شود. تغییرات مذکور قبل از ثبت هیچ‌گونه اثری ندارد و خلاصه ای از تغییرات یادشده باید توسط مرجع ثبت آگهی شود.

ماده 108- بهره‌برداری از هر علامتی که در ایران ثبت شده باشد توسط هر شخصی غیر از مالک علامت، مشروط به موافقت مالک آن می‌باشد.

ماده 109- در صورتی که اظهارنامه، فاقد هویت متقاضی یا توصیف کامل علامت تجارتی باشد، اظهارنامه، رد و مراتب به متقاضی اعلام می‌شود. چنانچه اظهارنامه، فاقد سایر شرایط مندرج در مواد (105) و (106) این قانون باشد، مرجع ثبت به متقاضی اعلام می‌کند ظرف مدت سی روز نسبت به رفع نواقص اقدام نماید، در غیر این صورت اظهارنامه رد می‌گردد.

ماده 110- ثبت چند علامت به‌طور همزمان، مستلزم استفاده از اظهارنامه جداگانه برای هر علامت است، اما استفاده از یک اظهارنامه جهت ثبت یک علامت برای کالاها و خدماتی که شامل چند طبقه بین‌المللی هستند، با پرداخت هزینه مربوط بلامانع است.

ماده 111- مرجع ثبت پس از دریافت اظهارنامه تاریخ تقاضا را روی آن درج و حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ وصول اظهارنامه آن را از لحاظ رعایت شرایط مقرر در این قانون و همچنین تطبیق طبقه و طبقات اعلامی با آخرین ویرایش طبقه‌بندی بین‌المللی مورد بررسی قرار می‌دهد و نتیجه را به متقاضی ابلاغ می‌کند. در صورت رد اظهارنامه موضوع قابل اعتراض در کمیسیون ماده (25) این قانون است. در صورت پذیرش اظهارنامه، مرجع ثبت، مفاد اظهارنامه را حداکثر ظرف مدت یک هفته برای عموم منتشر می‌نماید. پس از انتشار عمومی اظهارنامه، هر ذی‌نفع می‌تواند با رعایت مواد (30) تا (33) این قانون، حداکثر تا یک ماه از تاریخ انتشار، اعتراض خود را مبنی بر عدم رعایت مفاد مواد (105) و (106) این قانون به مرجع ثبت تسلیم نماید.

ماده 112- مرجع ثبت موظف است ظرف مدت ده روز از وصول اعتراض‌نامه، نسخه‌ای از آن را به انضمام رونوشت مدارک و دلایل استنادی، به متقاضی ثبت ابلاغ نماید. متقاضی مکلف است ظرف مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ، پاسخ مکتوب خود به اعتراض وارده را، به مرجع ثبت تسلیم نماید. چنانچه متقاضی نسبت به اعتراض سکوت نموده یا به صورت مکتوب آن را بپذیرد، درخواست او برای ثبت، مسترد شده محسوب و مرجع ثبت مراتب را به معترض ابلاغ می‌کند تا از طریق اظهارنامه‌ای که همزمان با اعتراض تسلیم کرده، نسبت به ثبت آن اقدام کند. در صورتی که متقاضی، اعتراض را وارد نداند، مرجع ثبت مراتب را ظرف مدت ده روز به معترض ابلاغ می‌کند و وی از تاریخ ابلاغ می‌تواند ظرف مدت بیست روز اعتراض خود را به کمیسیون موضوع ماده (25) این قانون، تسلیم کند و رسید آن را به مرجع ثبت تحویل دهد.

ماده 113- شخصی که نسبت به متقاضی ثبت یک علامت، سبق استفاده داشته و حداقل از یک سال قبل از تاریخ درخواست او، از آن علامت استفاده مستمر می‌کرده است، می‌تواند تقاضای اعتراض خود را به پذیرش اظهارنامه به مرجع ثبت تسلیم کند. در این صورت معترض باید همزمان با اعتراض، برای خود تقاضای ثبت علامت کند و هزینه ثبت اظهارنامه و سایر هزینه‌های مربوط به آن را تأدیه نماید.

ماده 114- پس از گذشت مهلت‌های مقرر و پذیرش نهایی اظهارنامه، مرجع ثبت، علامت را ثبت و پس از دریافت هزینه مربوط، گواهی‌نامه ثبت علامت را صادر و به متقاضی تسلیم می‌کند. مرجع مذکور، سپس مراتب ثبت علامت را برای عموم منتشر می‌نماید. تبصره- مهلت پرداخت هزینه موضوع این ماده، حداکثر یک ماه پس از اعلام پذیرش نهایی اظهارنامه، به متقاضی است. در صورت عدم پرداخت هزینه مربوط در این مهلت، اظهارنامه رد محسوب می‌شود.

ماده 115- دو یا چند شخص می‌توانند یک علامت را مشترکاً به ثبت برسانند. در این صورت می‌توانند همزمان از این علامت استفاده نمایند، مشروط بر آنکه استفاده همزمان، عرفاً موجب گمراهی عموم نشده یا مخالف مصالح عمومی نباشد.

ماده 116- مالک علامت ثبت‌شده می‌تواند علیه هر شخصی که بدون اجازه او، از آن علامت استفاده نموده یا مرتکب عملی شود که عادتاً منتهی به تجاوز به حقوق ناشی از ثبت گردد، و یا از علامتی استفاده کند که شبیه علامت ثبت‌شده بوده و موجب گمراهی عموم می‌شود یا به منافع مالک، لطمه وارد می‌سازد، در مرجع قضائی صالح، اقامه دعوی نماید. مرتکب، علاوه بر جبران خسارت، مشمول مجازات مذکور در بند (الف) ماده (138) این قانون است.

ماده 117- حقوق مادی ناشی از گواهینامه ثبت علامت، شامل اقدامات مربوط به کالاها و خدماتی که مالک علامت یا اشخاص مأذون از طرف او در بازارهای داخلی یا خارجی عرضه می‌کنند، نمی‌شود.

ماده 118- هر ذی‌نفع می‌تواند حداکثر ظرف مدت پنج سال از تاریخ ثبت علامت، با اثبات عدم رعایت مفاد مواد (105) و (106) این قانون، ابطال گواهینامه علامت را از مرجع قضائی صالح درخواست نماید. همچنین هر ذی‌نفع که ثابت کند مالک علامت ثبت شده، شخصاً یا به وسیله شخصی که از طرف او مجاز بوده است آن علامت را کلاً یا جزئاً حداقل به مدت سه سال کامل از تاریخ ثبت تا یک‌ماه قبل از تاریخ درخواست ذی‌نفع، استفاده نکرده است نیز همین حکم قابل اجرا است مگر اینکه ثابت نماید قوه قهریه مانع استفاده از آن بوده است. اثر ابطال، از تاریخ تسلیم اظهارنامه است و آگهی مربوط به آن نیز در اولین فرصت ممکن منتشر می‌شود.

تبصره 1- مهلت پنج‌ساله در مورد درخواست ابطال علامت‌هایی که با سوءنیت به ثبت رسیده، رعایت نمی‌شود و درخواست ابطال این علائم را در هر زمانی می‌توان داد. همچنین مهلت مذکور در مورد بندهای (2)، (3)، (10)، (11) و (12) ماده (106) این قانون لازم‌الرعایه نیست.

تبصره 2- در مورد ابطال علائم جمعی یا تأییدی، علاوه بر موجبات ابطال علائم تجارتي، هرگاه خواهان ثابت کند که مالک علامت جمعی یا تأییدی ثبت شده، از آن به تنهایی و یا برخلاف ضوابط و شرایط استفاده از آنها موضوع تبصره ماده (107) این قانون استفاده کرده و یا اجازه استفاده از آن را صادر نموده یا به گونه‌ای از آنها استفاده کرده و یا اجازه استفاده از آن را داده است که موجب فریب عموم نسبت به مبدأ یا هر خصوصیت مشترک دیگر کالاها و خدمات مربوط گردد، علامت جمعی یا تأییدی باطل می‌شود.

ماده 119- مدت اعتبار گواهینامه علامت، ده سال از تاریخ ثبت اظهارنامه آن است. تمدید اعتبار گواهینامه مشروط بر اینکه شش ماه قبل از انقضای مهلت اعتبار با پرداخت هزینه مربوط درخواست شود برای دوره‌های متوالی ده ساله امکان‌پذیر است. تبصره- چنانچه در مهلت مقرر تمدید درخواست نشود تا شش ماه پس از انقضای مدت اعتبار گواهینامه با پرداخت جریمه‌ای که میزان آن دوبرابر حق الثبت می‌باشد امکان‌پذیر است.

ماده 120- مالک علامت تجارتي می‌تواند با پرداخت هزینه‌های مربوط، افزایش یا کاهش کالاها و خدمات، طبقه بین‌المللی ثبت آنها را از مرجع ثبت تقاضا نماید.

ماده 121- در صورت اعطای مجوز بهره‌برداری از علامت به دیگری، مالک علامت در مقابل مصرف‌کنندگان و اشخاص ثالث، مسؤول اقدامات دارنده مجوز بهره‌برداری در راستای بهره‌برداری از علامت می‌باشد، مگر اینکه ثابت کند به طور مؤثر بر کیفیت و مرغوبیت کالاها یا خدمات دارنده مجوز بهره‌برداری نظارت داشته است.

ماده 122- در صورتی که تغییر در مالکیت علامت در مواردی مانند ماهیت، مبدأ، مراحل ساخت، خصوصیات یا تناسب با هدف کالاها یا خدمات، سبب گمراهی یا فریب عمومی شود، معتبر نیست.

ماده 123- ثبت علامت جمعی یا تأییدی یا اظهارنامه آنها نمی‌تواند موضوع قرارداد اجازه بهره‌برداری باشد.

ماده 124- مفاد مواد (2)، (3)، (9)، (12)، (20)، (25)، (30)، (37)، (38)، (64) تا (67)، (72)، (75)، (77)، (79)، (80)، (82)، (83)، (84)، (96) و تبصره‌های آنها و تبصره ماده (37) این قانون، حسب مورد، در مورد علائم تجارتي نیز قابل اجرا است.

تبصره- حق تقدم موضوع ماده (9) این قانون در مورد علائم تجارتي، شش‌ماه می‌باشد.

ماده 125- با رعایت قوانین و مقررات مربوط به ثبت اجباری، نام تجارتي حتی بدون ثبت، مشمول موضوع حمایت این قانون می‌باشند.

ماده 126- اسم یا عنوانی که ماهیت یا روش استفاده از آن، برخلاف موازین شرعی یا نظم عمومی باشد و یا موجبات فریب عموم را نسبت به ماهیت شرکت، مؤسسه یا بنگاهی که آن اسم یا عنوان، معرف آن است، فراهم نماید، نمی‌تواند به عنوان یک نام تجارتي به کار رود.

ماده 127- هرگونه تغییر در مالکیت نام تجارتي باید همراه با انتقال شرکت یا بنگاه تجارتي یا بخشی از آن، که با آن نام شناخته می‌شود، صورت پذیرد. رعایت مواد (64) تا (66) در مورد نامهای تجارتي ثبت شده، لازم‌الاجراء است. بعد از انتقال نام تجارتي، منتقل‌الیه باید در نام تجارتي به گونه‌ای این موضوع را مشخص نماید تا موجب گمراهی عموم نگردد.

ماده 128- ثبت نام تجارتي برای تمامی اشخاص حقوقی که در مرجع ثبت شرکتها به ثبت می‌رسند، الزامی است.

فصل پنجم- اسرار تجارتي

ماده 129- هر گونه اطلاعات تجاری که بهطور کلی یا جزئی برای اشخاصی که بهطور معمول با این نوع از اطلاعات سر و کار دارند افشاء نشده باشد و بهدلیل محرمانه بودن دارای ارزش تجاری بوده و تلاشهای متعارف از سوی بانک اطلاعات یا اشخاص مجاز برای حفظ محرمانه بودن آنها صورت گرفته باشد، بهعنوان اسرار تجاری شناخته می‌شوند.

اطلاعاتی از قبیل کلیه اشکال و انواع اطلاعات مهندسی، اقتصادی، فنی، علمی، تجاری یا مالی از جمله الگوها، نقشه‌ها، مجموعه‌ها، برنامه‌ها و فرمولها، طرحها و روشها، ابزارها، تکنیکها، فرایندها، نرم‌افزارها، کدها، فهرست‌های مشتریان، روش‌های انجام کارتجارت، اسرار تولید، تألیف‌های منتشرنشده، اختراعات و طرحهای صنعتی ثبت‌نشده و هرنوع اطلاعات دیگر با داشتن شرایط مذکور می‌توانند سر تجاری تلقی شوند.

ماده 130- دستیابی به اسرار تجاری در موارد زیر، مشمول ماده(129) این قانون نمی‌شود:

- 1- شخصی که بدون نقض اسرار تجاری دیگران، به طور مستقل و در نتیجه فعالیت‌های خود، اطلاعات را کسب نماید؛
- 2- هرگاه دستیابی به اطلاعات، در نتیجه مهندسی معکوس صورت گرفته باشد.

تبصره- شخصی که اطلاعات را از طرق یکی از روشهای مذکور به دست آورد، می‌تواند از حمایت قانونی مربوط به اسرار تجاری در مورد اطلاعات به‌دست آمده برخوردار شود. در مورد اطلاعاتی که از طریق مهندسی معکوس به دست آمده است، این حمایت به شرطی اعمال می‌گردد که دستیابی به آن اطلاعات، از طریق مهندسی معکوس برای عموم اهل آن حرفه، قابل دسترسی نبوده باشد.

ماده 131- مدت حمایت از اسرار تجاری، تا زمانی است که اطلاعات مزبور، افشاء عمومی نگردد.

ماده 132- حق استفاده و بهره‌برداری از اسرار تجاری در انحصار مالک آن اسرار می‌باشد و او یا اشخاص مأذون از طرف او می‌توانند اسرار تجاری را به دیگری منتقل نموده و با منتقل‌الیه، قرارداد التزام به عدم افشای اطلاعات منعقد نمایند.

تبصره- در صورتی که اطلاعات، فاقد شرایط ماهوی مذکور در ماده(129) این قانون باشد، افشای اطلاعات از سوی منتقل‌الیه تنها از باب نقض قرارداد، قابل پیگیری است.

ماده 133- دولت یا سایر مراجع ذیصلاح قانونی موظفند اسرار تجاری را که برای انجام اموری از قبیل آزمایش یا اعطای مجوز، از اشخاص یا مؤسسات دریافت می‌کنند، محافظت نمایند. در غیر این صورت، دولت یا آن مراجع، حسب مورد، مکلف به جبران خسارت می‌باشند. این حکم، مانع از اجرای مجازات عامل افشاء نمی‌گردد.

تبصره- در صورتی که مصالح عمومی کشور ایجاب نماید، افشای اطلاعات از سوی دولت، بلامانع است.

ماده 134- در مورد اسرار تجاری مفاد ماده(83) و تبصره‌های آن و ماده(84) این قانون، حسب مورد، قابل اجراء است.

فصل ششم- رقابت غیرمنصفانه

ماده 135- هرگونه اقدام در عرصه رقابت صنعتی و تجاری که به منافع رقبا یا مصرف‌کنندگان خدشه وارد نماید، در صورتی که مغایر با رقابت متعارف صنعتی و تجاری باشد، رقابت غیرمنصفانه محسوب می‌شود.

ماده 136- موارد زیر، از مصادیق رقابت غیرمنصفانه موضوع این قانون است:

1- اظهارات خلاف واقع علیه رقیب که موجب سلب یا کاهش یا آسیب به اعتماد نسبت به بنگاه اقتصادی، کالاها یا فعالیت‌های صنعتی و تجاری او شود.

2- اقدامی که موجب تشابه کالاها و خدمات خود، با کالاها و خدمات رقیب شود، به شرطی که این اقدامات، نوعاً موجب گمراهی عموم گردد.

3- تبلیغات نادرست یا گمراه‌کننده و هرگونه ارائه اطلاعات یا ایجاد تصورات نادرستی که موجب گمراهی عموم در مورد ماهیت محصولات و کیفیت آنها، مواد تشکیل‌دهنده کالا، مدت اعتبار و منشأ آنها، روش ساخت، دارایی‌ها، میزان یا مقادیر و دسترسی برای استفاده محصولات را فراهم می‌آورد.

4- تبلیغات مقایسه‌ای یا استفاده از حسن شهرت و اعتبار رقیب که باعث واردکردن خدشه به شهرت و اعتبار کالاها، خدمات، یا فعالیت‌های اقتصادی رقیب گردد.

5- اخلال در روند فعالیت‌های صنعتی و تجاری رقیب از قبیل تشویق کارکنان او به اعتصاب، استعفاء و دخالت در امور قراردادهای

6- نقض قوانین و مقرراتی که برای رقابت در بازار و حمایت از حقوق مصرف‌کننده از سوی مراجع صالح مقرر شده است.

7- اگر کالای ارائه شده تحت مجوز بهره‌برداری باشد، باید تبلیغات به‌نحوی باشد که از اصل آن قابل تفکیک باشد.

8- هرگونه تبانی برای افزایش یا کاهش قیمت کالا و خدمات به منظور حذف رقبا

تبصره- هرگونه اظهار نظر واقعی از سوی مراجع تخصصی رسمی در مورد کالاها یا خدمات از مصادیق رقابت غیرمنصفانه نیست.

ماده 137- ماده (83) این قانون و تبصره‌های آن، حسب مورد، در مورد رقابت غیرمنصفانه نیز قابل اجرا است.

فصل هفتم- مقررات کیفری

ماده 138- نقض حقوق مندرج در این قانون موجب مجازات به شرح زیر است:

الف- هرگاه شخصی پس از انتشار اظهارنامه ثبت اختراع، طرح صنعتی و اشیای مصرفی و علامت تجاری مرتکب عملی شده باشد که حسب مورد طبق مقررات این قانون نقض حقوق مادی به شمار آید، افزون بر جبران خسارات وارد شده به مخترع یا سایر ذی‌نفعان به پرداخت جزای نقدی معادل دو برابر خسارت وارد شده یا دو برابر منافع کسب شده، هرکدام بیشتر باشد محکوم می‌شود. تبصره- اگر شخصی مرتکب عملی شود که طبق مقررات این قانون نقض حقوق معنوی محسوب شود به جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شود.

ب- هرگونه استفاده از نام تجاری توسط اشخاص ثالث به صورت نام تجاری یا علامت تجاری یا علامت جمعی یا علامت تأییدی یا هرگونه استفاده از آنها که عرفاً باعث فریب عموم شود جرم بوده و مرتکب علاوه بر جبران خسارت مشمول مجازات مذکور در بند(الف) این ماده می‌باشد.

پ- تحصیل غیرقانونی اسرار تجاری اشخاص برای خود یا افشای آن به هر طریق برای اشخاص ثالث جرم بوده و مرتکب مشمول مجازات مذکور در بند(الف) این ماده می‌باشد.

ت- شخصی که اقدام به رقابت غیرمنصفانه نماید مشمول مجازات مذکور در بند(الف) این ماده می‌باشد.

ماده 139- هرگاه متخلف مذکور در ماده(138) این قانون شخص حقوقی باشد، با رعایت ماده(143) قانون مجازات اسلامی مصوب 1392/2/1 مرجع قضائی ذیصلاح می‌تواند علاوه بر مجازات شخص حقیقی مسؤؤل که جرم ناشی از تصمیم او بوده، شخص حقوقی را نیز حسب مورد به یکی از موارد زیر محکوم کند:

1- جزای نقدی مذکور در ماده(138) این قانون

2- تعلیق دائم یا موقت تمامی فعالیت‌های شخص حقوقی یا آن بخش از فعالیت‌های او که ناقض حق بوده است.

فصل هشتم- مقررات عمومی

ماده 140- مرجع ثبت مالکیت صنعتی، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور است. ثبت تمامی موضوعات مربوط به مالکیت صنعتی، اعم از «اختراعات، نمونه اشیای مصرفی، طرحهای صنعتی، علائم تجاری، علائم جمعی، علائم تأییدی، نامهای تجاری و نشانه های جغرافیایی» در این سازمان انجام می‌شود. نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در امور مربوط به مالکیت صنعتی در سازمان جهانی مالکیت معنوی و اتحادیه‌های مربوط به کنوانسیون‌های مرتبط با آن، با هماهنگی با وزارت امور خارجه، برعهده سازمان ثبت اسناد و املاک است.

تبصره- گواهینامه اختراع دفاعی با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و مرجع ثبت صادر می‌شود. فرآیند ثبت اختراع دفاعی و نحوه همکاری مراجع مذکور بر اساس آیین‌نامه‌ای که ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون، با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و مرجع ثبت تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده 141- مرجع ثبت باید تمامی مراحل و فرآیندهای ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی، علائم تجاری، علائم جمعی، علائم تأییدی و نامهای تجاری و تغییرات مربوط به آنها را در قالب سامانه الکترونیکی طراحی و اجراء کند. همچنین این مرجع باید تمامی اطلاعات، آگهی‌ها و مواردی را که به موجب این قانون، قابل انتشار است، به صورت روزآمد در «سامانه الکترونیک مالکیت صنعتی» که صحت، تمامیت، اعتبار و انکارناپذیری آنها را تأمین می‌کند، نگهداری کند و در زمانی که به موجب این قانون، مقرر شده است، در دسترس عموم قرار دهد. تمامی اطلاعات موضوع این ماده، به جز مواردی که به موجب قوانین و مقررات، محرمانه محسوب می‌شود، باید قابل دسترسی برای همگان باشد تا هر شخص بتواند برابر مقررات مندرج در آیین‌نامه اجرائی این قانون، اطلاعات مورد نیاز خود را دریافت نماید.

تبصره- اعتبار موردنیاز اجرای این ماده از محل درآمدهای حاصل از اجرای این قانون، در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود.

ماده 142- مرجع ثبت، دفاتر جداگانه‌ای را برای ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی، علائم تجاری، علائم جمعی، علائم تأییدی و نامهای تجاری در نظر می‌گیرد. تمامی اموری که باید مطابق مواد این قانون و آیین‌نامه اجرائی آن ثبت شود، در این دفاتر به ثبت

می‌رسد. اطلاعات موجود در این دفاتر از طریق سامانه الکترونیک برای همگان قابل دسترسی است و هر شخص می‌تواند مطابق مواد مندرج در آیین‌نامه اجرائی این قانون، اطلاعات مورد نیاز خود را از آن دفاتر کسب نماید.

ماده 143- تمامی ابلاغ‌ها و مهلت‌های مقرر در این قانون و آیین‌نامه اجرائی آن، تابع مقررات مربوط در قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) است. تمامی مهلت‌های مقرر در این قانون برای اشخاص مقیم خارج، دوبرابر خواهد بود. چنانچه متقاضی ثبت بخواهد در هر مرحله از فرآیند ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی، علائم تجاری، علائم جمعی، علائم تأییدی و نامهای تجاری، هر یک از مهلت‌های مقرر در این قانون افزایش یابد، باید درخواست کتبی خود را به مرجع ثبت تسلیم کند. مرجع ثبت پس از بررسی اوضاع و احوال، در این زمینه تصمیم مقتضی اتخاذ می‌نماید. موافقت با درخواست تمدید مهلت، صرفاً برای یکبار ممکن است.

ماده 144- در صورت مفقود شدن یا از بین رفتن گواهینامه اختراعات، طرح‌های صنعتی، علائم تجاری، علائم جمعی، علائم تأییدی و نامهای تجاری دارنده گواهینامه می‌تواند با پرداخت هزینه مقرر، به صورت کتبی درخواست صدور المثنی نماید.

ماده 145- هزینه‌های مربوط به ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی، علائم تجاری، علائم جمعی، علائم تأییدی و نامهای تجاری که میزان دقیق هر یک، در جدول هزینه‌های آیین‌نامه اجرائی این قانون می‌آید، عبارت است از:

1- هزینه بررسی

2- هزینه صدور گواهینامه اصلی و المثنی

3- هزینه سالانه

4- هزینه انتقال

5- هزینه اصلاح گواهینامه

6- هزینه استعلام

7- هزینه رسیدگی به اعتراضات

8- هزینه تمدید اعتبار گواهینامه (حسب مورد)

تبصره 1- هزینه سالانه اختراعات و طرح‌های صنعتی که تا پیش از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون و آیین‌نامه اجرائی آن به ثبت رسیده‌اند، برای مدت باقیمانده حمایت، بر مبنای آیین‌نامه پرداخت می‌شوند. هزینه تمدید «علائم تجاری» ثبت‌شده‌ای که پس از تاریخ فوق تمدید می‌شود، بر اساس جدول هزینه‌ها محاسبه می‌شود.

تبصره 2- هزینه ترجمه و تصویر مصدق اسناد و مدارک تسلیم‌شده به مرجع ثبت، مطابق آیین‌نامه‌های مربوط به مترجمان دریافت می‌گردد.

ماده 146- مرجع ثبت می‌تواند با جلب نظر کمیسیون موضوع ماده (25) و با رعایت مواد این قانون و آیین‌نامه اجرائی آن، هرگونه اشتباه در ترجمه یا رونوشت‌برداری، اشتباه اداری، اشتباه در اظهارنامه، اشتباه در اسناد ارائه‌شده به مرجع مذکور و یا اشتباه در هر یک از ثبت‌های انجام‌شده را تصحیح نماید.

ماده 147- نحوه اعتراض به اظهارنامه «اختراعات، طرح‌های صنعتی، علائم تجاری، علائم جمعی، علائم تأییدی و نامهای تجاری» و رسیدگی به آن، بر اساس مفاد این قانون است.

ماده 148- تمامی تصمیمات «کمیسیون رسیدگی به اختلافات ثبت مالکیت صنعتی» ظرف مدت یک‌ماه از تاریخ ابلاغ، قابل شکایت در مرجع قضائی صالح است.

ماده 149- رسیدگی به اختلافات ناشی از اجرای این قانون و آیین‌نامه اجرائی آن در صلاحیت شعبه یا شعب خاصی از دادگاههای عمومی تهران می‌باشد که حداکثر تا شش ماه بعد از تاریخ تصویب این قانون توسط رئیس قوه قضائیه تعیین می‌گردد. تصمیمات اداره مالکیت صنعتی توسط اشخاص ذی‌نفع قابل اعتراض است و دادخواست مربوط باید ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ تصمیم به ذی‌نفع و یا اطلاع او از آن، به دادگاه صالح تقدیم گردد. تجدیدنظرخواهی از آراء و نحوه رسیدگی، تابع مقررات آیین‌دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی است.

ماده 150- مقررات تمامی معاهدات بین‌المللی مربوط به مالکیت صنعتی که دولت جمهوری اسلامی ایران عضو آن است، در مورد مسائلی که در این قانون مطرح گردیده، قابل اجراء است. در صورت تعارض مفاد این قانون با مقررات مندرج در معاهدات مذکور که دولت جمهوری اسلامی ایران به آنها پیوسته یا می‌پیوندد، مقررات آن معاهدات، مقدم است.

ماده 151- با پیش‌بینی در قانون بودجه سالانه تام‌عادل پنجاه درصد (50%) از درآمد ارزی ناشی از اجرای مفاد کنوانسیون‌های مربوط به ثبت بین‌المللی مالکیت صنعتی که از تاریخ تصویب این قانون عاید می‌گردد، برای ارتقاء و تجهیز اداره مالکیت صنعتی و ارتقای کیفی آن در قانون بودجه سالانه اختصاص می‌یابد. پس از تأیید اداره مالکیت صنعتی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مكلف است ارز مورد نیاز صاحبان ایرانی حقوق مالکیت صنعتی را جهت ثبت بین‌المللی این حقوق برابر تعرفه‌های مذکور در کنوانسیون‌ها و مقررات بین‌المللی با نرخ رسمی تأمین نماید.

ماده 152- مرجع ثبت مكلف است نسبت به آموزش، توانمندسازی و احراز صلاحیت و صدور پروانه فعالیت برای کارگزاران تخصصی ثبت اختراع جهت انجام فعالیتهای مرتبط با جستجو، نگارش مستندات ثبت اختراع و پیگیری ثبت اختراع اقدام نماید. آیین نامه اجرائی این ماده توسط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور با همکاری معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهوری ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

ماده 153- آیین‌نامه اجرائی این قانون ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب، توسط مرجع ثبت با همکاری معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور، تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

ماده 154- از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، قانون «ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری» مصوب 1386 / 8 / 7 و آیین‌نامه اجرائی آن و نیز قوانینی که به‌موجب قانون مذکور، ملغی شده است، نسخ می‌گردد.